

**2014–2020 M.
EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ
VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO
STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI
VERTINIMO ATASKAITA**

PATIKSLINTA PAGAL SPAV SUBJEKTŲ IŠVADAS

Vilnius, 2018 m.

TURINYS

1. ĮVADAS	5
2. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO TURINYS, TIKSLAI, KURIŲ SIEKIAMA, IR UŽDAVINIAI, KURIE NURODO, KAIP JUOS IŠSPRENDUS BUS PASIEKTI TIKSLAI. INFORMACIJA APIE TAI, KAIP RENGIANČIĄ PAKEITIMĄ ATSIŽVELGTA Į APLINKOS APSAUGOS IR DARNAUS VYSTYMOSI TIKSLUS	5
2.1. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMŲ TURINYS IR JŲ POREIKIO PAGRINDIMAS.....	6
2.2. SIŪLOMO PAKEITIMO INDĖLIS SIEKIANT EUROPOS SĄJUNGOS PAŽANGAUS, TVARAUS IR INTEGRACINIO AUGIMO STRATEGIJOS TIKSLŲ.....	20
2.3. SIŪLOMO PAKEITIMO INDĖLIS SIEKIANT NUMATYTŲ PARTNERYSTĖS SUTARTIES IR VEIKSMŲ PROGRAMOS TIKSLŲ IR PRIORITETŲ.....	21
3. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO RYŠYS SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIŠ. TARPTAUTINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIŲ NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMU	21
4. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS IR ESAMA APLINKOS BŪKLĖ, ATSIŽVELGIANT Į SU VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMU SUSIJUSIAS APLINKOS APSAUGOS PROBLEMAS	34
4.1. POŽEMINIO IR PAVIRŠINIO VANDENS IŠTEKLIŲ VALDYMAS.....	34
4.2. ORO TARŠOS MAŽINIMAS	35
4.3. ATLIEKŲ TVARKYMAS.....	36
4.4. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS, KRAŠTOVAIZDŽIO, „NATURA 2000“ IR NACIONALINIŲ SAUGOMŲ TERITORIJŲ APSAUGA	37
4.5. KLIMATO KAITA IR ENERGETIKOS BEI GAMTOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS	39
4.6. DIRVOŽEMIO BŪKLĖS VALDYMAS.....	40
4.7. MIŠKŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS	41
4.8. SVEIKATOS APSAUGA	42
4.9. KULTŪROS PAVELDO APSAUGA	42
5. GALIMOS VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO PASEKMĖS APLINKAI	44
5.1. VERTINIMO, ĮSKAITANT VISUS SUNKUMUS, SU KURIAIS SUSIDURTA KAUPIANT REIKIAMĄ INFORMACIJĄ, APRAŠYMAS. VERTINIMO METODIKA.....	44
5.2. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO PASEKMIŲ IDENTIFIKAVIMAS (NUSTATYMAS) PAGAL VEIKSMŲ PROGRAMOS PRIORITETUS	47
5.2.1. PIRMAS PRIORITETAS. MOKSLINIŲ TYRIMŲ, EKSPERIMENTINĖS PLĖTROS IR INOVACIJŲ SKATINIMAS.....	47
5.2.2. ANTRAS PRIORITETAS. INFORMACINĖS VISUOMENĖS SKATINIMAS	50
5.2.3. TREČIAS PRIORITETAS. SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO KONKURENCINGUMO SKATINIMAS	52
5.2.4. KETVIRTAS PRIORITETAS. ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS	54
5.2.5. PENKTAS PRIORITETAS. APLINKOSAUGA, GAMTOS IŠTEKLIŲ DARNUS NAUDOJIMAS IR PRISITAIKYMAS PRIE KLIMATO KAITOS	58
5.2.6. ŠEŠTAS PRIORITETAS. DARNAUS TRANSPORTO IR PAGRINDINIŲ TINKLŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA	62
5.2.7. SEPTINTAS PRIORITETAS. KOKYBIŠKO UŽIMTUMO IR DALYVAVIMO DARBO RINKOJE SKATINIMAS	65
5.2.8. AŠTUNTAS PRIORITETAS. SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMAS IR KOVA SU SKURDU	67
5.2.9. DEVINTAS PRIORITETAS. VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ POTENCIALO DIDINIMAS	69
5.2.10. DEŠIMTAS PRIORITETAS. VISUOMENĖS POREIKIUS ATITINKANTIS IR PAŽANGUS VIEŠASIS VALDYMAS.....	70
5.2.11. VIENUOLIKTAS PRIORITETAS. TECHNINĖ PARAMA VEIKSMŲ PROGRAMAI ADMINISTRUOTI.....	74
5.2.12. DVYLIKTAS PRIORITETAS. TECHNINĖ PARAMA, SKIRTA INFORMUOTI APIE VEIKSMŲ PROGRAMĄ IR JAI VERTINTI	74
5.2.13. VP PAKEITIMAI, NESIEJAMI SU KONKREČIAIS PRIORITETAIS.....	74

5.3. NUSTATYTŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO REZULTATAI	75
5.3.1. POŽEMINIO IR PAVIRŠINIO VANDENS IŠTEKLIŲ VALDYMAS	75
5.3.2. ORO TARŠOS MAŽINIMAS	80
5.3.3. ATLIEKŲ TVARKYMAS	88
5.3.4. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS, KRAŠTOVAIZDŽIO, „NATURA 2000“ IR NACIONALINIŲ SAUGOMŲ TERITORIJŲ APSAUGA	89
5.3.5. KLIMATO KAITA IR ENERGETIKOS BEI GAMTOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS	93
5.3.6. DIRVOŽEMIO BŪKLĖS VALDYMAS	103
5.3.7. MIŠKŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS	104
5.3.8. SVEIKATOS APSAUGA	105
9.3.9. KULTŪROS PAVELDO APSAUGA	106
5.4. TARPVALSTYBINIS PASEKMIŲ POBŪDIS	109
6. PRIEMONĖS VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO REIŠKINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI.....	109
7. INFORMACIJA APIE VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO ALTERNATYVAS	109
7.1. PASIRINKTŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO ALTERNATYVŲ APRAŠYMAS. PRIEŽASTYS, KODĖL PASIRINKTOS SVARSTYTOS VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO ALTERNATYVOS.....	109
7.2. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO ALTERNATYVOS PALYGINIMAS SU „NULINE“ ALTERNATYVA (APLINKOS IR JOS APSAUGOS TIKSLŲ SIEKIMO POKYČIAI JEIGU VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMAS NEBŪTŲ ĮGYVENDINTAS) ..	109
8. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS PRIEMONIŲ APRAŠYMAS	113
9. SPAV ATASKAITOS SANTRAUKA	113
10. PRIEDAI	121
1 Priedas. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO PROJEKTAS (SU PRISKIRTAIS SUTARTINIAIS PAKEITIMŲ KODAIS)	121

PAGRINDINĖS ATASKAITOJE NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

AEI – atsinaujinantys energijos ištekliai

AIE – atsinaujinančių išteklių energija

EK – Europos Komisija

ERPF - Europos regioninės plėtros fondas

ES – Europos Sąjunga

PAV – poveikio aplinkai vertinimas

PŪV – planuojama ūkinė veikla

SaF – Sanglaudos fondas

SPAV – Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas

ŠESD – Šiltnamio efektą sukeliančios dujos

UBR – Upių baseinų rajonai

1. ĮVADAS

Lietuvos 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa (toliau – Veiksmų programa) buvo patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397.

Programos rengimo ir tvirtinimo proceso metu buvo atliktas Veiksmų programos Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau – SPAV). Patvirtintos Veiksmų programos SPAV ataskaita ir kiti susiję dokumentai viešai prieinami tinklapyje <http://www.esparama.lt/2014-2020-laikotarpis/diskusijos>.

2016 m. vasario mėn. 12 d. LR finansų ministerija parengė pasiūlymą keisti LR partnerystės sutartį ir Veiksmų programą. Pakeitimu buvo numatomas investicijų perskirstymas tarp Veiksmų programos prioritetų ir teminių tikslų, kuris lėmė po rūšiavimo likusių ir perdirbti netinkamų energinę vertę turinčių komunalinių atliekų naudojimą naujai statomuose kogeneracijos įrenginiuose (vietoj suplanuotų naudoti vietinių ir (ar) atsinaujinančiųjų energijos išteklių). Šis Veiksmų programos pakeitimas buvo pripažintas esminiu, todėl 2016 m. buvo atliktos SPAV procedūros.

2017 m. rugsėjo 22 d. LR finansų ministerija parengė naują pasiūlymą dėl esminio LR partnerystės sutarties ir Veiksmų programos pakeitimo. Šiuo pasiūlymu siūloma didinti arba mažinti ES struktūrinių fondų lėšas tam tikriems Veiksmų programos prioritetams, tikslinti kai kurių prioritetų finansuotinas veiklas ir rodiklius, bei numatyti lėšų perskirstymus tarp išlaidų kategorijų.

Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo nauja redakcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467, tais atvejais, kai rengiamas plano ar programos esminis pakeitimas, privaloma atlikti strateginį pasekmių aplinkai vertinimą.

Todėl Veiksmų programos (ir jos pakeitimo) organizatorius – LR finansų ministerija inicijavo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procesą, kurio metu atliekamos SPAV procedūros ir rengiami Veiksmų programos pakeitimo SPAV dokumentai. 2017 m. lapkričio mėn. buvo parengtas ir SPAV subjektams pateiktas SPAV apimties nustatymo dokumentas. Gavus SPAV subjektų pastabas ir pasiūlymus, apimties nustatymo dokumentas buvo patikslintas ir papildytas (žr. 1 priedą). Pagal patikslintą apimties nustatymo dokumentą parengta ši SPAV ataskaita. Ataskaitoje aprašytos ir įvertintos Veiksmų programos pakeitimo galimos pasekmės aplinkai, išsamiai išnagrinėti visi vertinimo apimties nustatymo dokumente numatyti klausimai ir pateikiama papildoma aktuali informacija.

2. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO TURINYS, TIKSLAI, KURIŲ SIEKIAMA, IR UŽDAVINIAI, KURIE NURODO, KAIP JUOS IŠSPRENDUS BUS PASIEKTI TIKSLAI. INFORMACIJA APIE TAI, KAIP RENGIANT PAKEITIMĄ ATSIŽVELGTA Į APLINKOS APSAUGOS IR DARNAUS VYSTYMOŠI TIKSLUS

Veiksmų programa buvo rengiama siekiant užtikrinti sėkmingą Lietuvos Respublikos pasirengimą panaudoti 2014–2020 m. Europos Sąjungos (toliau – ES) investicijas, atsižvelgiant į Lietuvos socialinę ir ekonominę situaciją, iššūkius ir plėtros potencialą, ES ir nacionalinius strateginius dokumentus, jų principus bei esmines strategines nuostatas. Nors pagrindinis siekis yra spartesnis, pažangus augimas, kartu siekiama, kad ūkio plėtra būtų tvari ir tausiai naudojanti išteklius bei teiktų apčiuopiamai geresnę gyvenimo kokybę visiems šalies gyventojams.

Siekiant, kad Veiksmų programos investicijomis būtų sukurtas ilgalaikis poveikis ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui bei atsižvelgiant į 2017 m. Europos Tarybos rekomendacijas Lietuvai, į tarptautinių organizacijų rekomendacijas, 2014–2020 m. suplanuotų investicijų vertinimus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017 m. gegužės 29 d. ministrų pasitarimo protokolu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos fondų lėšų, numatytų 2014–2020 m. Europos Sąjungos investicijų veiksmų programai

įgyvendinti, investavimo“ (toliau – Protokolinis sprendimas) priėmė sprendimą pagal žemiau pateikiamus Veiksmų programos pakeitimus persikirstyti 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų lėšas.

Žemiau pateikiama informacija apie Veiksmų programos pakeitimus, ir apie tikslus ir uždavinius, kurių siekiama kiekvieno prioriteto pakeitimu.

2.1. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMŲ TURINYS IR JŲ POREIKIO PAGRINDIMAS

Šiuo pakeitimu siūloma didinti ES struktūrinių fondų lėšas Veiksmų programos 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“, 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“, 6 prioriteto „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ ir 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinamoms veikloms bei atitinkamai patikslinti finansuotinas veiklas.

Mažųjų ir vidutinių įmonių (toliau – MVĮ) konkurencingumo skatinimas (3 prioritetas)

Vadovaujantis statistiniais duomenimis, Lietuva beveik trigubai atsilieka nuo ES vidurkio pagal gamybos sąnaudomis sukuriama pridėtinę vertę, tenkančią vienam MVĮ darbuotojui. MVĮ darbo našumą dažnai riboja žemas inovatyvumo lygis, kuris, savo ruožtu, mažina MVĮ konkurencinį pranašumą. Pagrindinis veiksnys, ribojantis MVĮ inovacinę veiklą, yra aukšta kaina technologinių inovacijų diegimo versle ir technologinių pajėgumų tobulinimo bei lėšų trūkumas įmonėse. Finansų ministerijos nuomone, padidinus finansavimą būtų sudaryta galimybė pasiekti didesnio proveržio MVĮ produktyvumo didinimo srityje. Be Europos Tarybos rekomendacijų produktyvumui didinti, EBPO 2016 m. Lietuvos ekonominėje apžvalgoje akcentuoja įmonių produktyvumo didinimą ir ragina skatinti naujas verslo finansavimo formas.

Šiuo Veiksmų programos pakeitimu papildomos lėšos bus skiriamos verslumo skatinimui, MVĮ produktyvumo ir konkurencingumo didinimui mažiau išsivysčiusiuose šalies regionuose taip prisidedant prie „Europa 2020“ tikslo – darbo vietų kūrimas ir skurdo mažinimas. Šis lėšų perkėlimas taip pat padės siekti strategijos „Europa 2020“ pavyzdinės iniciatyvos „Globalizacijos erai pritaikyta pramonės politika“, kuri pabrėžia tausaus išteklių naudojimo paslaugų ir apdirbamosios pramonės sektoriuose svarbą, svarbiausių pažangiųjų technologijų komercinimo ir įsisavinimo skatinimą, tikslų. Taip pat prisidės prie Nacionalinės reformų darbotvarkės, kurioje pabrėžiama, kad Lietuvai svarbu skatinti gamybos išteklių našumą, siekiant ilgalaikio produktyvumo ir ekonomikos augimo, tikslų įgyvendinimo. Dalis lėšų bus skirta gražinamajai subsidijai, todėl bus sudaryta galimybė pakartotinai investuoti sugrįžusias lėšas ir pasiekti didesnį pokytį stiprinant regionuose veikiančių MVĮ konkurencingumą ir produktyvumą. Tikėtina, kad lėšų padidinimas MVĮ produktyvumo skatinimui didins kvalifikuotos darbo jėgos poreikį ir tuo pačiu sudarys galimybes įmonėms daugiau investuoti į darbuotojų gebėjimų gerinimą ir kvalifikacijos tobulinimą, kurio svarba akcentuojama Europos Tarybos rekomendacijose Lietuvai.

Daugiabučių namų atnaujinimas (4 prioritetas)

Energijos efektyvumas yra vienas iš prioritetinių ES ir Lietuvos strateginių tikslų, kuriam yra skiriamas didelis dėmesys bei keliami ambicingi tikslai. Energijos efektyvumo srities strateginiai tikslai, keliami reikalavimai ir rezultatai yra įvardijami daugelyje strateginių dokumentų, tarp kurių – „Europa 2020“, „Energijos efektyvumo direktyva Nr. 2012/27/ES“ ir „Pastatų energinio naudingumo direktyva Nr. 2010/31/ES“ bei „2014–2020 metų Nacionalinė pažangos programa“. Energijos efektyvumo išankstinis (ex ante) vertinimas nustatė, kad Lietuvoje apie 35 000 daugiabučių namų, kurie sudaro apie 60 proc. visų daugiabučių namų šalyje, yra pastatyti pagal iki 1993 metų galiojusius statybos techninius normatyvus, todėl šių namų energinio efektyvumo charakteristikos yra labai prastos, šiluminės sąnaudos labai didelės, ir šie namai neatitinka dabartinių normatyvinių reikalavimų. Iš viso iki 2017 m. I ketv. pabaigos buvo suteikta beveik 2 000 paskolų daugiabučiams namams renovuoti už beveik 500 mln. EUR bei baigti renovuoti virš 1 600 daugiabučių namų. ES struktūrinių fondų panaudojimo būsto renovacijai vertinimas parodė, kad investavus 1 Eur sutaupoma 0,8 Eur šilumos energijos sąnaudų. Daugiabučių namų renovacija žymiai prisideda prie aplinkos taršos mažinimo – 2007-2013 m. sutaupyta 63 mln. Eur vertės CO₂, NO_x,

SO2 ir KD10 išmetimų bei sukuria daugiau nei 19 000 papildomų darbo vietų. Atsižvelgiant į didelį renovuotinių daugiabučių namų skaičių bei siekiant padaryti reikšmingą poveikį skatinant energijos efektyvumą, būtina ateityje renovuoti dar daugiau daugiabučių namų, užtikrinant finansavimą didesniame namų skaičiu.

Siūlomu Veiksmų programos pakeitimu yra didinamos lėšos daugiabučių namų renovacijos projektų rengimo, administravimo ir techninės priežiūros išlaidoms kompensuoti bei atitinkamai tikslinamos veiklos. Remiantis Būsto energijos taupymo agentūros veiklos praktika ir renovacijos projektų poreikiais nustatyta, kad perskirstoma suma atitinka įgyvendinamos finansinės priemonės „Daugiabučių namų atnaujinimas“ poreikius. Taip pat bus skirta lėšų Daugiabučių namų modernizavimo techninei paramai.

Didinamos Veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 4.3 investicinio prioriteto „Energijos vartojimo efektyvumo, pažangaus energijos valdymo ir AIE vartojimo viešosiose infrastruktūrose, įskaitant viešuosius pastatus ir gyvenamųjų namų sektorių, rėmimas“ (ERPF) lėšos, kurios perkeliamos iš Veiksmų programos 2 prioriteto (ERPF). Atitinkamai tikslinama finansuotina veikla, veiklos rezultatų peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Siekiant efektyvaus energijos vartojimo vykdoma esamų būstų renovacija, parodomieji projektai ir pagalbinės priemonės“ (014).

Geležinkelių infrastruktūros kūrimui ir modernizavimui (6 prioritetas)

Veiksmų programos *ex-ante* vertinime pažymėta, kad geležinkelių transporto sektoriuje pagrindinės problemos yra susijusios su infrastruktūra: geležinkelių transporto tinklas Lietuvoje yra retas (mažo tinklo tankumo ir siaurosios (1435 mm pločio) vežės trūkumas), menkas geležinkelių elektrifikavimas (elektrifikuota yra tik 6,9 % geležinkelių bėgių, todėl ribotas greitis ir didelė tarša), senas riedmenų parkas (25 proc. keleivinių traukinių vagonų yra naujesni nei 10 m., 12 proc. vagonų yra 11–20 m. senumo, o likusi dalis yra eksploatuojama ilgiau nei 21 m.). EK šalies ataskaitoje „Lietuva 2017“ pažymima, kad Lietuvos geležinkelių tinklas tebėra vienas iš mažiausiai elektrifikuotų geležinkelio tinklų ES. Geležinkelių tinklo elektrifikacija sudaro tik 7 proc. (ES vidurkis – 52,7 proc.).

Šiuo Veiksmų programos keitimu papildomos lėšos bus nukreiptos į geležinkelių linijų elektrifikavimą, siekiant elektrifikuotose geležinkelių linijose padidinti traukinių greitį. Elektrifikavus geležinkelių tinklą, būtų sudarytos prielaidos pereiti nuo iškastinio kuro prie atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo geležinkelių transporto sektoriuje, sumažinti neigiamą poveikį aplinkai ir padidinti geležinkelių transporto patrauklumą keleiviams, kroviniams vežti, naudojant aplinką tausojančias priemones. Siūlomas pakeitimas prisidės prie strategijos „Europa 2020“ tvaraus augimo prioriteto pavyzdinės iniciatyvos „Tausiai išteklius naudojanti Europa“, kurioje pažymima, jog labai svarbu užtikrinti suderintą ES pagrindiniams tinklams priklausančios infrastruktūros projektų įgyvendinimą. Investicijos leis didinti verslo bei gyventojų regionuose mobilumą, tuo pačiu didinant regionų tarpusavio pasiekiamumą ir užtikrinant tinkamą sujungimą su TEN-T tinklu ir saugumą.

Didinamos Veiksmų programos 6 prioriteto „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ 6.1 investicinio prioriteto „Bendros Europos daugiarūšio transporto erdvės kūrimo rėmimas investuojant į transeuropinį transporto tinklą“ lėšos (SaF), kurios perkeliamos iš Veiksmų programos 4 prioriteto (SaF). Atitinkamai tikslinamas SaF produkto rodiklis, veiklos rezultatų peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Geležinkeliai (TEN-T pagrindinis tinklas)“ (024).

Paslaugos šeimai (8 prioritetas)

2017 m. balandžio 26 d. Europos Komisija paskelbė diskusinį dokumentą dėl Europos socialinio matmens, kuriame atkreipiamas dėmesys, kad visa Europa susiduria su sparčiu visuomenės senėjimu ir atitinkamai mažėjančia darbo jėga. Diskusiniame dokumente teigiama, kad „Lietuvoje padėtis ypač sudėtinga – remiantis dabartinėmis prognozėmis čia gyventojų skaičius iki 2080 m. turėtų sumažėti daugiau nei trečdaliu“. Per 2000–2016 m. Lietuvos gyventojų sumažėjo 18 proc. Taip pat 2013 m. Europos Komisija išleido rekomendacijas „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“. Rekomenduojama formuoti ir įgyvendinti politiką, kuria siekiama spręsti vaikų skurdo ir

socialinės atskirties problemą ir užtikrinti vaikų gerovę, taikant daugialypes strategijas. Rekomendacijose nustatomos trys kartinės kryptys formuojant ir įgyvendinant vaikų gerovės ir socialinės atskirties mažinimo politiką: tėvų prieiga prie išteklių (išmokos vaikui ir šeimai), tėvų prieiga prie kokybiškų paslaugų, vaikų teisė dalyvauti.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuotų susitikimų su nevyriausybinėmis organizacijomis bei mokslo atstovais metu buvo aptartos pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria šeimos. Kaip pagrindiniai sunkumai buvo išskirtas paslaugų šeimai trūkumas bei nepakankamas/sunkiai prieinamas vaikų užimtumas. Struktūrinių fondų lėšomis bus didinamas paslaugų prieinamumas šeimoms, kurios susiduria su sunkumais, ir sudaroma galimybė sukurti naujas paslaugas, išbandyti inovatyvius jų teikimo būdus. Sukurtos paslaugos šeimai prisidės prie vaikų skurdo ir socialinės atskirties problemų sprendimo, darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimo ir demografinės situacijos Lietuvoje gerinimo. Tai leis užtikrinti ilgalaikės vertės Lietuvos visuomenei sukūrimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad įvertinus Lietuvoje bendrų valdžios sektoriaus išlaidų pasiskirstymą, socialinei apsaugai skiriamas finansavimas yra mažesnis už ES šalių vidurkį (Lietuvoje – 11,13 % BVP, ES vidurkis – 19,19 % BVP), tuo tarpu išlaidos šeimoms ir vaikams skyrėsi beveik du kartus – Lietuvoje jos sudarė 0,98 % BVP, tuo tarpu ES vidurkis buvo 1,73 % BVP. Taigi lėšų perskirstymas didinant finansavimą 8 prioritetui prisidės prie ES sanglaudos politikos tikslų ir labiau atitiks Lietuvos poreikius.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė savo programoje yra įsipareigojusi parengti ir įgyvendinti kompleksines šeimos stiprinimo ir demografinę programas, kurios stiprintų visas Lietuvos šeimoms ir sudarytų sąlygas padidinti gimstamumą, pailginti žmonių gyvenimo trukmę, pagerinti galimybes derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. balandžio 19 d. pasitarimo protokoliniame sprendime paslaugų šeimoms plėtra yra įtvirtinta prioritетiniu darbu, kurio vykdymas koordinuojamas Vyriausybės lygiu. Šis sprendimas rodo politinį įsipareigojimą kurti prielaidas demografinių problemų sprendimui ir didžiausią pridėtinę vertę kuriančių politikos įgyvendinimo įrankių finansavimui ateityje.

Didinamos Veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.4 investicinio prioriteto „Galimybių gauti įperkamas, darnias ir aukštos kokybės paslaugas didinimas, įskaitant sveikatos priežiūrą ir visuotinės svarbos socialines paslaugas“ lėšos (ESF), kurios perkeliamos iš Veiksmų programos 10 prioriteto (ESF). Atitinkamai tikslinamas ESF produkto rodiklis, veiklos rezultatų peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Galimybių naudotis įperkamosiomis, tvariomis ir aukštos kokybės paslaugomis, įskaitant sveikatos priežiūrą ir visuotinės svarbos socialines paslaugas, didinimas“ (112).

Bendruomenių iniciuotoms vietos plėtros strategijoms (8 prioritetams)

ES struktūrinės paramos poveikio užimtumui ir kitiems Lietuvos ūkio makroekonominiais rodikliais vertinime konstatuota, kad dėl sudėtingos demografinės situacijos lėtėja Lietuvos ekonominis augimas. Nepalankūs gimstamumo, mirtingumo, emigracijos rodikliai lemia labai spartų Lietuvos populiacijos nykimo tempą, neigiamą poveikį darbo rinkai. Skurdo rizikos lygis ir socialinė nelygybė Lietuvoje taip pat išlieka aukštesni už ES vidurkius, o valdžios sektoriaus išlaidos socialinei apsaugai pagal proc. BVP Lietuvoje yra gerokai mažesnės už ES vidurkį.

Nuo 2004 m. Lietuvoje sistemškai kaimo vietovėse pradėta įgyvendinti bendruomenės iniciuota vietos plėtra (BIVP). Lietuvoje šios investicijos paskatino naujų institucinių ir socialinių struktūrų, paremtų partneryste ir bendradarbiavimu, formavimąsi (2013 m. duomenimis kaimo bendruomenių skaičius Lietuvoje išaugo iki daugiau nei 1 700 (2003 m. buvo tik 406 bendruomenės). Investicijos taip pat prisidėjo prie darbo vietų kūrimosi kaimo vietovėse (2007–2015 m. buvo sukurtos 549 darbo vietos). 2014–2020 m. programavimo periodu BIVP imta taikyti ir Europos socialiniam fondui. Inicijatyva susilaukė didelio susidomėjimo, ėmė sparčiai kurtis vietos veiklos grupės (VVG) ir ne kaimo teritorijose. Šiuo metu finansuojamose 23 vietos plėtros strategijose didžiausias finansavimas numatytas bendruomenės iniciuojamoms veikloms, skirtoms mažinti gyventojų esamą socialinę atskirtį (34 proc.) t. y. būtent

psichosocialinėms, sociokultūrinėms paslaugoms, pagalbai senyvo amžiaus žmonėms namuose, ligoninėse ir pan.

Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų užimtumui didinti skirtų iniciatyvų įgyvendinimui numatyta 31 proc. numatyto finansavimo lėšų. 29 proc. numatyti bendruomenės verslumui didinti, t. y. bedarbiams ir ekonomiškai neaktyviems asmenims įgyjant naujus profesinius įgūdžius, įtraukiant į visuomeninę veiklą ir likusios lėšos – bendradarbiavimui ir informacijos sklaidai (6 proc.). Pažymėtina, jog visuose patvirtintose vietos plėtros strategijose yra numatyta veikla pabėgėlių socialinei integracijai.

Pridėtinė investicijų į VVG strategijų įgyvendinimą vertė gali būti vertinama remiantis akademikų atliktais vertinimais, tiriančiais LEADER investavimo patirtį (Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas). Anot atliktų tyrimų, Lietuvos strateginis apsisprendimas įgyvendinti LEADER nuo 2004 m. buvo socialiai bei ekonomiškai reikšmingas. Ekspertai pabrėžė, kad vietinė partnerystė yra tinkamiausia forma suburti gyventojus, skatinti jų dalyvavimą sprendžiant vietovės problemas. Vietinių išteklių ir žmonių gebėjimų sutelkimas skatina naujoviškus sprendimus bei konkurencingumą teritorijoje. Remiantis 2015 m. pažangos ataskaitos duomenimis įgyvendinant Leader buvo sukurtos 423 naujos darbo vietos (vidutiniškai po 8,3 darbo vietas vienai vietos veiklos grupei). Pačios vietos veiklos grupės, įgyvendindamos bendradarbiavimo veiklas, papildomai sukūrė vidutiniškai po 2,5 darbo vietas (iš viso 126 darbo vietas). Taip pat paminėtina, kad Žemės ūkio ministerijos atliktų apklausų duomenimis, bendruomenės inicijuota vietos plėtra turėjo teigiamą įtaką bendruomenių stiprinimui ir gerųjų praktikų plitimui Lietuvos kaimo vietovėse. Aktyvūs kaimo bendruomenių ir VVG atstovai vieningai pripažindami LEADER labai svarbia kaimo plėtros priemone, akcentuoja, kad jai skiriama per mažai paramos.

Vidaus reikalų ministerija yra patvirtinusi penkių miestų vietos plėtros strategijų siūlomų finansuoti vietos plėtros projektų sąrašus ir pagal minėtus sąrašus jau pateikti projektai vertinimui. Bendra pateiktų projektų suma 360 tūkst. eurų ES lėšų, iš kurių didžioji dalis (330 tūkst. eurų) suplanuota bendruomenės inicijuojamoms veikloms, skirtoms mažinti gyventojų esamą socialinę atskirtį, t. y. 92 proc. numatytos suplanuotos veiklos bus orientuotos į socialinę atskirtį patiriančius žmones. Iš projektuose numatytų veiklų akivaizdūs prioritetai orientuoti į sveikatos apsaugą, sveikatingumo veiklas, kurios turi tiesioginių sąsajų su Tarybos rekomendacija dėl sveikatos srities, konkrečiai prisidedant prie ligų prevencijos ir paslaugų prieinamumo didinimo. Taip pat projektuose yra numatytų veiklų orientuotų į bedarbių verslumo ugdymą (pavyzdžiui, veiklos orientuotos į neįgalųjų socialinę įtrauktį, fizinį aktyvumą, socialinės rizikos tikslinės grupės įdarbinimo skatinimą, socialinių įgūdžių ugdymą). Lietuva įvertinusi iki šiol parodytą VVG iniciatyvą siekia skatinti miesto veiklos bendruomenės toliau aktyviai veikti sprendžiant miestų vietovėse pasireiškiančias socialinę atskirtį patiriančių asmenų užimtumo ir sveikatos problemas.

Papildomo finansavimo skyrimas yra numatytas į rezervinius sąrašus įtrauktoms strategijoms. Jose prioritetai taip pat skiriami aktualioms problemoms spręsti: socialinės atskirties mažinimui (72 proc.) bei asmenų užimtumui didinti (11 proc.).

Atkreiptinas dėmesys, kad Vidaus reikalų ministerija laikosi savo pačios planuoto lėšų panaudojimo tempo: atrinktos vietos plėtros strategijos pradedamos įgyvendinti. Atsižvelgus į tai, kad šiuo metu pagal jas įgyvendinami projektai tik įsibėgėja, planuojama, kad pirmuosius rezultatus bus galima vertinti 2018 m. pab.

Didinamos Veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.6. investicinio prioriteto „BIVP strategijų įgyvendinimas“ lėšos (ESF), kurios perkeliamos iš 10 prioriteto (ESF). Atitinkamai tikslinami ESF produkto rodikliai, veiklos rezultatų peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijos“ (114).

Veiksmų programos pakeitimu taip pat siūloma mažinti ES struktūrinių fondų lėšas Veiksmų programos 2 prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“, 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“, 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos

išteklų darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ ir 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ įgyvendinamoms veikloms.

Siūloma mažinti lėšas Veiksmų programos **2 prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“** įgyvendinimui, nes yra atsisakoma perteklinių investicijų į IRT infrastruktūrą. Šiuo metu vykdoma IRT infrastruktūros konsolidavimo reforma. Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos atlikto vertinimo ataskaitoje „Valstybės informacinių technologijų infrastruktūros, planuojamos finansuoti ES struktūrinių fondų paramos lėšomis 2014–2020 m. laikotarpiu, tendencijų ir perspektyvų vertinimo paslaugos“ nurodoma, kad įgyvendinus IRT infrastruktūros konsolidavimą, per 10 metų būtų sutaupyta virš 87 mln. eurų kapitalo investicijų (CAPEX) ir išlaidų (OPEX). Taip pat atsisakoma fragmentuoto elektroninių paslaugų kūrimo, nes šiuo metu sukurtomis el. paslaugomis naudojasi nedidelė dalis vartotojų, todėl šiame laikotarpyje siekiama mažiau kurti el. paslaugų, tačiau geriau įvertinti jų poreikį, kad didesnė dalis vartotojų jomis naudotųsi. Persikirstant lėšas taip pat atsižvelgta į konkrečių sričių projektų parengtumą, brandą ir pridėtinę vertę, kuri paaiškėjo detaliau vertinant valstybės planuojamus projektus. Išryškėjus sukurtų e. sveikatos paslaugų trūkumams ir žemam jų naudojimui lygiui, šiuo metu tikslinama Lietuvos e. sveikatos sistemos 2015–2025 metų plėtros programa, investicijas į e. sveikatos sprendimų plėtrą planuojant optimaliau, sprendžiant trūkstamo koordinavimo, teisinės bazės pritaikymo ir kt. klausimus, kurie užtikrins sveikatos priežiūros įstaigų veiklos pokyčius. Lygiagrečiai dirbama, siekiant pagerinti jau sukurtų e. sveikatos paslaugų naudojimo lygį, todėl į naujas e. sveikatos paslaugas turėtų būti investuojama palaipsniui ir vadovaujantis atnaujinta Lietuvos e. sveikatos sistemos 2015–2025 metų plėtros programa. Šios programos priemonės bus įgyvendinamos ilgiau nei ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojami projektai, todėl šiame etape e. sveikatos projektams numatytą lėšų sumą siūloma mažinti. Mažinamas finansavimas plačiajuosčio ryšio infrastruktūrai, nes buvo įvertinta, kad Veiksmų programoje numatytas rezultato rodiklis – 100 proc. namų ūkių, esančių 30 Mbps ir spartesniu plačiajuosčio interneto ryšiu padengtoje šalies teritorijoje, bus pasiektas su mažesniu finansavimu.

Dėl Veiksmų programos 2 prioritetai mažinamų lėšų tikslinami 2.3 investicinio prioriteto „Taikomų IRT e. valdžios, e. mokymosi, e. įtraukties, e. kultūros ir e. sveikatos programų tobulinimas“ ERPF produkto rodikliai, veiklos rezultatų peržiūros planas ir išlaidų kategorijos „IRT: spartusis plačiajuostis tinklas (prieiga ir (arba) vietinė linija; ≥ 30 Mbps)“ (046), „IRT: spartusis plačiajuostis tinklas (prieiga ir (arba) vietinė linija; ≥ 100 Mbps)“ (047), „IRT: kitų tipų IRT infrastruktūra ir (arba) didelės apimties kompiuterių išteklių ir (arba) įranga (įskaitant e. infrastruktūrą, duomenų centrus ir jutiklius, taip pat įterptus į kitą infrastruktūrą, pvz. mokslinių tyrimų įranga, aplinkosaugos ir socialinę infrastruktūrą“ (048); „e. valdžios paslaugos ir taikomosios programos (įskaitant e. viešąjį pirkimą, viešojo administravimo pertvarkos palaikymo IRT priemones, kibernetinio saugumo, patikimumo ir privatumo užtikrinimo priemones, e. teisingumą ir e. demokratiją) (078)“, „Prieiga prie viešojo sektoriaus informacijos (įskaitant atvirųjų duomenų e. kultūrą, skaitmenines bibliotekas, e. turinį ir e. turizmą)“ (079), „e. įtraukties, e. prieinamumo, e. mokymosi ir e. švietimo paslaugos ir taikomosios programos, skaitmeninis raštingumas (080)“, „Vyresnių žmonių sveikatą ir aktyvumą išsaugoti padedantys IRT sprendimai ir e. sveikatos paslaugos bei taikomosios programos (įskaitant e. priežiūrą ir kasdienį gyvenimą palengvinančią aplinką)“ (081).

Veiksmų programos **4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“** įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes paskelbus pirmąjį kvietimą nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimui pateiktos tik trys paraiškos. Skatinti nedidelės galios biokuro kogeneraciją išlieka aktuali Lietuvos energetikos kryptis. Tačiau įvertinus centralizuotas šilumos tiekimo sistemas savivaldybėse ir siekiant darniai plėsti AEI dalį galutiniame energijos balanse, investicijas pirmiausia numatomos tose centrinės šilumos tiekimo sistemose, kur iš biokuro gaminamos šilumos kiekis yra mažesnis nei 70 proc. Patvirtinus strateginių dokumentų pakeitimus, planuojama iš biokuro gaminamos šilumos kiekį centrinės šilumos tiekimo sistemose nuosekliai didinti. Dėl šios priežasties dalis planuojamų įgyvendinti projektų srauto persikelia po 2023 metų. Įvertinus suplanuotų lėšų ir parengtų/planuojamų parengti ir įgyvendinti projektų skaičių, nuspręsta dalį lėšų persikirstyti.

Dėl Veiksmų programos 4 prioritetui mažinamų lėšų tikslinami 4.1 investicinio prioriteto „AIE gamybos ir skirstymo skatinimas“ veiklos rezultatų peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Atsinaujinančioji energija: Biomasė“ (011).

Veiksmų programos **5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“** įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes pirmojo kvietimo teikti paraiškas rezultatai parodė, kad lėšų poreikis e-rinkodaros veikloms yra mažesnis nei numatyta lėšų. Pagal pirmojo kvietimo metu gautus projektus bus sukurta pakankamai daug el. rinkodaros priemonių visos Lietuvos mastu, todėl finansuoti naujus e-rinkodaros projektus, apimančius identišką e-rinkodaros priemones, yra netikslinga, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas jau sukurtų e-rinkodaros priemonių viešinimui.

Dėl Veiksmų programos 5 prioritetui mažinamų lėšų tikslinamas veiklos peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).

Siūlomu keitimu mažinamas **finansavimas 10 prioritetui „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“**, nes peržiūrėjus anksčiau planuotas investicijas viešojo valdymo srityje atsisakoma fragmentuotų investicijų į institucinio lygio projektus, nedarančius reikšmingos įtakos Lietuvos viešojo valdymo sistemai arba specifinės politikos valdymo sričiai. Atitinkamai skaitine reikšme mažinami siektini stebėsenos rodikliai, skaičiuojantys viešojo valdymo institucijas. Sumažinus finansavimą planuojamų finansuoti sisteminių projektų reikšmingumas sudarys sąlygas pokyčiams Lietuvos viešojo valdymo sektoriuje.

Atitinkamai valstybinės tarnybos žmogiškųjų išteklių valdymo tobulinimo srityje taip pat atsisakoma instituciniu lygiu planuotų personalo valdymo tobulinimo iniciatyvų finansavimo. Mažinamas viešojo valdymo institucijų darbuotojų, kurie dalyvaus mokymuose, skaičius. Planuojama kurti tvaresnes kompetencijas viešojo valdymo institucijų viduje, investuojant į mažesnį kiekį asmenų, tačiau jų kompetencijas gilinant stipriau. Tokiu būdu bus siekiama išvengti nedidelę pridėtinę vertę turinčių smulkių mokymų.

Dėl Veiksmų programos 10 prioritetui mažinamų lėšų tikslinamas 10.1 investicinio prioriteto „Investavimas į institucinių gebėjimų stiprinimą ir veiksmingesnį viešąjį administravimą bei viešąsias paslaugas nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, siekiant reformų, geresnio reglamentavimo ir gero valdymo“ ESF rezultato rodiklis, 10.1.5 konkretaus uždavinio ir veiklos aprašymas, ESF produkto rodikliai, veiklos peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Investavimas į institucinius gebėjimus ir viešojo administravimo subjektų bei viešųjų paslaugų veiksmingumą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis siekiant reformų, geresnio reglamentavimo ir gero valdymo“ (119).

Šiuo Veiksmų programos pakeitimu taip pat siūloma tikslinti Veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ (toliau – MTEPI), 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ ir 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ numatytas finansuotinas veiklas.

MTEPI (1 prioritetas)

Europos Komisijos parengtame dokumente „Šalies ataskaita. Lietuva 2017“ yra nurodyta, kad Lietuvoje viešųjų investicijų į MTTP grąža yra nedidelė. Lyginant pagal ekonominį naudingumą, Lietuvos rezultatai vieni prasčiausių ES. Didžiąją dalį MTTP rezultatų generuoja viešosios mokslo tiriamosios įstaigos, kurių pajėgumas juos ekonomiškai naudingai panaudoti yra silpnas. Atsižvelgiant į tai ir į Tarptautinio valiutos fondo ir atliktų vertinimų rekomendacijas, kuriose siūloma skatinti inovacijų verslo startuolius, kelti įmonėse dirbančių tyrėjų ir mokslininkų kvalifikaciją, finansuoti didesnius mokslo pažangą skatinančius ir ekonominį poveikį turinčius verslo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros užsakymus, vystyti pramoninę doktorantūrą mokslo ir studijų institucijose, pritraukiant jaunuosius tyrėjus

ne tik iš Lietuvos, bet ir kitų šalių, 1 prioritete „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ tikslinamos veiklos.

Dėl minėtų pakeitimų Veiksmų programos 1 prioriteto 1.2 investicinis prioritetas „Verslo investicijų į MTI skatinimas, įmonių, MTI centrų ir aukštojo mokslo sektoriaus ryšių bei sąveikos plėtojimas, visų pirma, skatinant investicijas į produktų ir paslaugų plėtrą, technologijas, socialines ir viešosioms paslaugoms teikti skirtas inovacijas; taip pat paklauskos, jungimosi į tinklus, grupių ir atvirų inovacijų skatinimas pagal pažangiosios specializacijos strategiją remiant technologinius ir taikomųjų mokslų tyrimus, bandomųjų linijų diegimą, išankstinio produktų patvirtinimo veiksmus ir didelio poveikio technologijų pažangiosios gamybos pajėgumus, pirminės gamybos bei bendrosios paskirties technologijų sklaidą“ papildomas naujomis ir patikslinamos esamos veiklos, patikslinami ERPF produkto rodikliai.

Gaminantys elektros energiją vartotojai (4 prioritetas)

Lietuvai esant vienai iš didžiausių elektros energijos importuotojų labai svarbi vietinė elektros energijos gamyba ir gamybos pajėgumų didinimas, kuris ženkliai prisidės prie energetikos sektoriaus dekarbonizavimo tikslų. Šiuo metu Lietuvoje yra instaliuota apie 77 MW saulės šviesos elektrinių, iš kurių tik 3 MW yra naudojamos namų ūkių reikmėms. Papildomai padidinus atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumus, kurie būtų orientuoti į namų ūkius, padidėtų elektros energijos sistemos patikimumas, vartotojai energiją gamintų savarankiškai ir efektyviai (sumažėtų elektros energijos gamybos nuostoliai), neteršdami aplinkos, gamindami ir vartodami energiją sąmoningiau atsižvelgdami į savo poreikius.

Pakeitimu siekiama suteikti galimybes namų ūkių sektoriui prisidėti prie perėjimo prie mažai anglies išskiriančios ekonomikos ir tokiu būdu įgyvendinti Partnerystės sutarties ketvirtą teminį tikslą – padidinti atsinaujinančių išteklių energijos dalį galutiniam energijos balanse bei galutinume elektros energijos suvartojime.

Siūlomas pakeitimas tiesiogiai prisidėtų prie Lietuvos atsinaujinančių išteklių dalies didinimo bendrame energijos balanse iki 2020 metų ir tuo pačiu prisidėtų prie Europos Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos tikslo „Klimato kaita ir energetikos tvarumas“, susijusio su energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimu.

Dėl minėtų pakeitimų tikslinamas 4.1 investicinio prioriteto „AIE gamybos ir skirstymo skatinimas“ 4.1.1 konkretaus uždavinio aprašymas, SaF rezultato rodiklis, 4.1 investicinis prioritetas papildomas nauja veikla, įtraukiamos naujos išlaidų kategorijos „Atsinaujinančioji energija: saulės“ (010) ir „Atsinaujinančioji energija: vėjas“ (009).

Centralizuotai tiekiamos šilumos tinklų modernizavimas ir plėtra (4 prioritetas)

Pakeitimu siekiama patikslinti, kas laikoma 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 4.3 investicinio prioriteto „Energijos vartojimo efektyvumo, pažangaus energijos valdymo ir AIE vartojimo viešosiose infrastruktūrose, įskaitant viešuosius pastatus ir gyvenamųjų namų sektorių, rėmimas“ įgyvendinimo veikla „Centralizuotai tiekiamos šilumos tinklų modernizacija ir plėtra“. Pakeitimas atitinka 2016 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl ES šildymo ir vėsinimo strategijos, kurioje raginama nacionaliniu lygmeniu vystyti specifines tvarias šildymo ir vėsinimo strategijas, kuriose ypatingas dėmesys būtų skiriamas suderintai šilumos ir energijos gamybai, kogeneracijai, centralizuotam šildymui ir vėsinimui ir pabrėžiama centralizuotų energijos tinklų, kurie yra alternatyva taršesnėms individualaus šildymo sistemoms, svarba, nes tai ypač efektyviai energiją naudojanti ir ekonomiškai efektyvi priemonė siekiant užtikrinti šildymo ir vėsinimo tvarumą, integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, atgauti šilumą ir šaltį ir kaupti perteklinę elektros energiją mažo vartojimo laikotarpiams, taip suteikiant lankstumo elektros energijos tinklui.

ES šildymo ir vėsinimo strategijoje centrinio šildymo sistema laikomas švariausiu ir efektyviausiu šildymo būdu, kuris gali būti raktas skatinant mažinti CO₂ kiekį, integruojant CHP ir atsinaujinančius energijos šaltinius, kartu su pažangių technologijų, kaip šilumos siurblių, šilumos saugojimo sistemos ir saulės kolektoriai, plėtra.

Planuojamas remti šilumos tinklų modernizavimas šilumos perdavimo nuostolių mažinimui, tinklų darbo patikimumo didinimui bei šilumos tinklų plėtra perdavimo tinklų optimizavimui ir naujų vartotojų prijungimui.

Centralizuoto šilumos tiekimo sistemų sujungimas didina energijos gamybos ir vartojimo efektyvumą, nes padidėja esamų šilumos gamybos įrenginių išnaudojimas, t. y. padidėja įrenginių naudingo veiksmo koeficientas. Centralizuoto šilumos tiekimo tinklo sužiedinimo veikla prisideda prie tinklo darbo patikimumo ir šilumos tiekimo veiklos kokybės užtikrinimo. Naujų vartotojų prijungimas prie jau eksploatuojamo šilumos tiekimo tinklo teigiamai veikia tinklo efektyvumo rodiklius. Kuo daugiau vartotojų yra prijungiami prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklo ir per jį patiekiamos šilumos kiekis vartotojams padidėja, tuo santykinai padidėja tinklo efektyvumas ir nuostoliai tame tinkle sudaro mažesnę dalį (nes šilumos nuostoliai yra pastovus dydis, nepriklausantis nuo patiekiamos šilumos kiekio). Pavyzdžiui: 1 proc. padidėjęs naudingai patiekiamos šilumos kiekis beveik 1,5 proc. sumažina santykinius šilumos nuostolius tinkle.

Dėl minėtų pakeitimų tikslinama 4.3 investicinio prioriteto „Energijos vartojimo efektyvumo, pažangaus energijos valdymo ir AIE vartojimo viešosiose infrastruktūrose, įskaitant viešuosius pastatus ir gyvenamųjų namų sektorių, rėmimas“ veikla.

Vandentvarka (5 prioritetas)

Lietuvos aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 2000 gyventojų ekvivalentų individualiai tvarkomų nuotekų sistemų (toliau – ITS) naudojimo mastas yra didelis (vidutiniškai 15 proc., o kai kur siekia net 70 proc.). Individualiai tvarkomos nuotekos neužtikrina to paties aplinkosauginio lygio, kaip naudojant centralizuotas nuotekų surinkimo sistemas ir valant nuotekas miesto valymo įrenginiuose. Būstų prijungimas gyventojų lėšomis prie nutiestų tinklų vyksta vangiai. 2017 m. gavus Europos Komisijos pranešimą dėl netinkamo direktyvos 91/271/EEB dėl miestų nuotekų valymo įgyvendinimo, įsipareigota teikti prioritetą aglomeracijoms virš 2000 g.e., kuriose ITS tenkanti apkrova viršija 2 % bendros susidariusios apkrovos, siekiant prijungti ITS naudotojus prie centralizuotų nuotekų tinklų.

LR Vyriausybei pateikto Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo projekte numatoma, kad viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, regioninis viešasis vandens tiekėjas privalo aglomeracijose nutiesti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, įrengti įvadus ir (arba) išvadus ir prijungti aglomeracijoje esančius abonentų ir (ar) vartotojų įrenginius prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, vadovaudamasis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklių reikalavimais ir Naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimais.

Siekiant paskatinti laikytis šios nuostatos, planuojama teikti finansavimą vandens įmonėms būstų prijungimui prie tiesiamų naujų nuotekų surinkimo tinklų. Tokiu būdu tikimasi užtikrinti prijungimų spartą. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, geriamojo vandens ir nuotekų surinkimo tinklų rekonstrukcijai numatyta, tačiau dar nepaskirstyta Sanglaudos fondo lėšų sumą planuojama skirti investicijoms į nuotekų tinklų tiesimą ir gyventojų būstų prijungimą aglomeracijose virš 2000 gyventojų ekvivalento, siekiant geresnės nuotekų išvalymo kokybės. Taip pat, siekiant užtikrinti ilgalaikį geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriaus tvarumą, planuojama atlikti geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo įmonių veiklos analizę, parengti įmonių stambinimo modelį ir įmonių veiklos tobulinimo planus. Taip pat numatoma infrastruktūros plėtrai teikti finansavimą per finansines priemones. Siūlomas Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 5.3 investicinio prioriteto „Investicijos į vandens sektorių, siekiant

įvykdyti ES aplinkos acquis reikalavimus ir patenkinti valstybių narių nustatytus poreikius, viršijančius tuos reikalavimus“ veiklos „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir renovacija“ pakeitimas prisidės prie strategijos „Europa 2020“ tvaraus augimo prioriteto pavyzdinės iniciatyvos „Tausiai išteklius naudojanti Europa“ bei tiesiogiai prisidės prie direktyvos dėl miestų nuotekų valymo, Baltijos jūros ir kitų paviršinių vandens telkinių būklės gerinimo ir darnaus gamtos išteklių naudojimo.

Dėl minėtų pakeitimų tikslinami 5.3 investicinio prioriteto „Investicijos į vandens sektorių, siekiant įvykdyti ES aplinkos acquis reikalavimus ir patenkinti valstybių narių nustatytus poreikius, viršijančius tuos reikalavimus“ 5.3.2 konkretaus uždavinio ir veiklos aprašymai, SaF produkto rodikliai, veiklos rezultatų peržiūros planas.

Papildomai, neatsižvelgiant į aukščiau minėtus Veiksmų programos pakeitimus yra siūloma tikslinti Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ produkto rodiklius ir perskirstyti lėšas tarp išlaidų kategorijų.

Kultūros paveldas (5 prioritetas)

Veiksmų programoje identifikuota, jog Lietuvos visuomenė per mažai suvokia apie kultūros paveldo objektų apsaugos reikmes, principus ir būdus, be to, kultūros paveldas nėra gerai ištirtas ir atskleistas, visuomenės sąmoningumas ir aktyvumas yra gana mažas, nepakankamai tenkinami gyventojų kultūriniai ir rekreaciniai poreikiai. Nepakankamas švietimas ir informavimas apie Lietuvos kultūros paveldo savitumą ir reikšmę sąlygoja tai, kad visuomenė mažai prisideda prie Lietuvos kultūros kūrimo ir puoselėjimo. Tokiu būdu nepakankamai išnaudojamas paveldo vertybių kaip socialinės, rekreacinės ir ekonominės veiklos centrų potencialas. Lietuvos, kaip saugios ir paslaugios turistinės valstybės, įvaizdis labai sąlygoja turizmo sektoriaus konkurencingumą ir ekonomiką. Taigi, labai svarbu siekti gerinti Lietuvos, kaip darnios ir kokybiškos turizmo traukos vietovių visumos, įvaizdį ir suvokimą apie ją, propaguoti Lietuvos lankytinas vietas ir daryti jas patrauklesnes, geriau informuoti turistus apie Lietuvos turizmo galimybes šiuolaikiškais informacinių technologijų priemonėmis. Kadangi turizmo rinkodaros ir kultūros paveldo aktualizavimo veiklos siekia to paties konkretaus uždavinio, o investicijoms į turizmo rinkodaros priemones skirta pakankamai lėšų bei nėra tikslinga finansuoti analogiškų veiklų, perskirstomos lėšos kultūros paveldo aktualizavimo veikloms.

Skyrus papildomas lėšas ir sutvarkius bei pritaikius lankymui daugiau kultūros paveldo objektų bus pagerintas gyventojų sąmoningumas, užtikrinta paveldo išteklių apsauga ir racionalus naudojimas, padidintas saugomų objektų atvirumas visuomenei. Aktualizavus daugiau kultūros paveldo objektų, bus pagerintas Lietuvos kaip patrauklios turizmui šalies įvaizdis Lietuvos ir užsienio šalių rinkose, taip pat padidintas Lietuvos gyventojų susidomėjimas kultūros paveldu, tokiu būdu paverčiant jo objektus socialinės, edukacinės ir ekonominės veiklos židiniai.

Dėl minėtų pakeitimų tikslinami 5.4 investicinio prioriteto „Kultūros ir gamtos paveldo apsauga, propagavimas ir vystymas“ ERPF produkto rodikliai ir iš išlaidų kategorijos „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093) perkeliama lėšos 10 mln. eurų į išlaidų kategoriją „Viešųjų kultūros ir paveldo vertybių apsauga, plėtojimas ir populiarinimas“ (094).

Veiksmų programos pakeitimu siūloma tikslinti Partnerystės sutarties 3.1.2 „Integrutos teritorinės investicijos (ITI)“ skyrių ir 3.1.3 „Tvari miestų plėtra, įskaitant miestus, kuriuose bus įgyvendinami integruoti tvarios miestų plėtros veiksmai“ skyrių ir Veiksmų programos 4. „Integrutos teritorinės plėtros aprašymas“ skirsniį

Siūlomas pakeitimas yra svarbus ir reikalingas, siekiant tinkamai įgyvendinti 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1301/2013 „Dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006“ (toliau Reglamentas) 7 straipsnio 4 punkte numatytas

nuostatas bent 5% pagal Investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimo tikslą nacionaliniu lygmeniu skirtų ERPF lėšų turi būti numatyta integruotiesiems tvarios miestų plėtros veiksams, už kurių įgyvendinimą yra atsakingi miestai, subregionai ar vietos institucijos, ir kurios, būdamos atsakingos už tvarių miestų plėtros strategiją yra atsakingos bent už su veiksmy atranką pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 123 straipsnio 6 dalį arba, jei tinkama, pagal to reglamento 123 straipsnio 7 dalį susijusias užduotis.

Strateginių dokumentų planavimo metu ir šiuo metu galiojančiuose Partnerystės sutartyje ir Veiksmy programoje yra numatyta, kad už tvarių miestų plėtros veiksams įgyvendinti projektų atranką ir įgyvendinimą yra atsakingos paskirtos savivaldybės. Pagal nacionalinius teisės aktus ir esamą administravimo sistemą minėtus veiksmy atlieka iš savivaldybių atstovų sudaryta regiono plėtros taryba, kuri koordinuoja savivaldybių bendrą veiklą, regionų projektų atrankos tvarkos apraše nustatyta tvarka sudaro ir tvirtina siūlomų finansuoti regionų projektų sąrašus (vykdo veiksmy atranką pagal Reglamento 7 straipsnį) ir atsako už stebėsenos rodiklių pasiekimą. Siekiant užtikrinti Reglamentų ir nacionalinių strateginių dokumentų suderinamumą reikia atlikti Partnerystės sutarties ir Veiksmy programos pakeitimus susijusius su minėtų institucijų tinkamu funkcijų nurodymu.

Taip pat atsižvelgiant į dabartinį projektų planavimą bei išbraukiant lėšas planuotas pagal valstybės projektų planavimą, tikslinamos lėšos numatytos Partnerystės sutarties 11 ir 12 lentelėse ir Veiksmy programos 8 ir 9 lentelėse. Lėšos patikslintos atsižvelgiant į faktinius savivaldybių ir regionų plėtros tarybų sprendimus dėl integruotų teritorinių vystymo programų apimties (pagal kuriuos buvo padidinta visa ERPF suma tvariai miestų plėtrai). Fondai, kurie nėra pagal Reglamento 7 straipsnį, įgyvendinant tiek miestų plėtros strategijas ir regioninių integruotų teritorinių vystymo programas buvo išbraukti iš lentelių (ypač – asignavimai, kurie iš pradžių buvo planuojami valstybės projektų planavimo būdu atrenkamiems projektams ir finansinių priemonių).

ERPF lėšos, kurios buvo pradžioje planuotos darnios miestų plėtros strategijoms (ITI), kurių projektai yra atrenkami valstybės projektų planavimo būdu, įgyvendinti buvo perskirstytos į Partnerystės sutarties 11 lentelę ir Veiksmy programos 9 lentelę (teritorinio pasiskirstymo mechanizmas: Integruotos teritorinės investicijos: kita).

Taip pat atsižvelgiant į faktiškai suplanuotas lėšas yra tikslinamas Veiksmy programos prioritetų intervencinių veiksmy kategorijos „Teritorinės paramos pasiskirstymo priemonės“ lėšų pasiskirstymas tarp priemonių. Veiksmy programos 8 prioritete buvo įtraukta nauja teritorinio pasiskirstymo priemonė (004 Kiti integraciniai tvarios kaimo plėtros metodai). Ši priemonė yra taikoma remiant integruotus kaimo plėtros veiksmy, kurių atranka yra vykdoma vadovaujantis regioninės plėtros planais.

Veiksmy programos pakeitime numatomas finansinių ir fizinių rodiklių tikslinimas

Atskirų investicinių prioritetų ir į veiklos peržiūros planą įtrauktų *fizinių rodiklių pasiekimo reikšmės* tikslinamos proporcingai, atsižvelgiant į perskirstomą ES fondų lėšų sumą, susijusią su atitinkamomis minėtų rodiklių siekiančioms investicijoms. Jeigu didinama numatyta įgyvendinti ES fondų lėšų suma, atitinkamai didinamos ir susijusių su planuojamomis finansuoti veiklomis fizinių rodiklių siektinos reikšmės, ir atvirkščiai, jeigu ES fondų lėšų suma mažinama, susijusių fizinių rodiklių siektinos reikšmės proporcingai mažinamos sumažėjusiai veiklų apimčiai arba rodiklių atsisakoma. Buvo planuota, pvz., kad 10 prioritete instituciniu lygmeniu bus finansuojamas žmogiškųjų išteklių valdymui valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose gerinti skirtų priemonių įgyvendinimas, atsisakius – to, atitinkamai išbraukiamas 10.1.5 konkretaus uždavinio rodiklis Nr. 15 „Viešojo valdymo institucijos, pagal veiksmy programą ESF lėšomis įgyvendinusios institucijos žmogiškųjų išteklių valdymui tobulinti skirtas priemonės“. Veiklos rezultatų peržiūros plano finansinis rodiklis – bendra tinkamų finansuoti išlaidų suma, deklaruota EK – tikslinama vadovaujantis šiais principais: tuose prioritetuose ir jų dalyse finansuojamose iš tam tikro fondo, kuriems finansavimas didėja, esamų lėšų planuojama deklaruoti EK suma nekeičiama išlaikant tą pačią spartą, o tam tikra papildomai skirtų lėšų dalis planuojama deklaruoti EK iki 2018 m. pabaigos numatoma įvertinus visų ES fondų lėšų administravimo procedūrų trukmę; tuose prioritetuose ir

jų dalyse finansuojamose iš tam tikro fondo, kuriems finansavimas mažėja planuojama deklaruoti EK suma mažėja proporcingai perskirstomai lėšų sumai, t.y. nekeičiant ES fondų lėšų investavimo spartos.

Žemiau yra pateikiami konkretūs su šiuo pakeitimu siūlomi atlikti stebėsenos rodiklių pakeitimai:

Europos Komisijos parengtame dokumente „Šalies ataskaita. Lietuva 2017“ yra nurodyta, kad didžiąją dalį MTTP rezultatų generuoja viešosios mokslo tiriamosios įstaigos, kurių pajėgumas juos ekonomiškai naudingai panaudoti yra silpnas. Atsižvelgiant į tai, planuojama labiau skatinti įmones vykdyti mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą ir inovacijas, todėl Veiksmų programos 1 prioritete „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ siūloma didinti rodiklius „Privačios investicijos, atitinkančios viešąją paramą inovacijoms arba MTEP projektams“, „Įmonių, gavusių investicijas“ siekiant, kad jos pateiktų naujų rinkos produktų, skaičius“ ir „Įmonių, gavusių investicijas siekiant, kad jos pateiktų naujų įmonės produktų, skaičius“, tačiau mažinti rodiklio „Investicijas gavusių mokslo ir studijų institucijų pateiktos patentų paraiškos“ pasiekimą (žr. pagrindimą skyriuje „MTEPI“).

Veiksmų programos 2 prioritete „Informacinės visuomenės skatinimas“ siūloma mažinti rodiklius „Sukurtos elektroninės paslaugos“, „Įgyvendinti sprendimai, skirti viešojo sektoriaus bendro naudojimo informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūros optimizavimui, sąveikumo ir saugos užtikrinimui“ bei prioriteto veiklos rezultatų peržiūros plano įgyvendinimo žingsnį „Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Sukurtos elektroninės paslaugos“ reikšmė“ (pakeitimai susiję su prioritetui mažinamomis lėšomis). Vadovaujantis reglamentinėmis nuostatomis į prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planą įtraukti nauji produkto rodiklis „Įgyvendinti sprendimai, skirti viešojo sektoriaus bendro naudojimo informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūros optimizavimui, sąveikumo ir saugos užtikrinimui“ (3) ir įgyvendinimo žingsnis „Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Įgyvendinti sprendimai, skirti viešojo sektoriaus bendro naudojimo informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūros optimizavimui, sąveikumo ir saugos užtikrinimui“ reikšmė“ (1).

Veiksmų programos 3 prioritete „Smulkiųjų ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ siūloma didinti rodiklį „Subsidijas gaunančių įmonių skaičius“ (žr. pagrindimą skyriuje „MVĮ konkurencingumo skatinimas“).

Veiksmų programos 4 prioritete „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ siūloma didinti rodiklį „Atsinaujinančių išteklių energijos dalis galutiniame energijos balanse“. Šis pakeitimas atliekamas, nes šiuo metu pasiekta rodiklio reikšmė yra 25 proc., taip planuojama finansuoti naujas veiklas, kurios prisidės prie didesnio rodiklio pasiekimo (žr. pagrindimą skyriuje „Gaminantys elektros energiją vartotojai“).

Veiksmų programos 5 prioritete „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ dėl metodologijos ir skaičiavimo taikymo suvienodinimo siūloma didinti rodiklį „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“. Veiksmų programos 5 prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas keičiamas padidinant produkto rodiklio „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ siektiną reikšmę. Papildomos lėšos rodiklio pasiekimui pridedamos iš šiame prioritete esančio rodiklio „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“ pasiekimui numatytų lėšų (šis rodiklis mažinamas proporcingai mažinamoms lėšoms) ir sutaupytų lėšų. Taip pat padidinama įgyvendinimo žingsnio „Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ reikšmė“ reikšmė.

Siūloma mažinti rodiklį „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“. Mažinamas veiklos rezultatų peržiūros plano rodiklis „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“. Mažinamą rodiklį „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“ pasiekti numatoma padidinant Sanglaudos fondo lėšų ir tam numatytas likusias lėšas skiriant rodikliui „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ pasiekti, bei papildant šį rodiklį lėšomis iš valdymo tobulinimo priemonių. Mažinamas veiklos rezultatų peržiūros plano įgyvendinimo

žingsnis „Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“ reikšmė“ (žr. pagrindimą skyriuje „Vandentvarka“).

Siūloma didinti „Numatomo apsilankymų remiamuose kultūros ir gamtos paveldo objektuose bei turistų traukos vietose skaičius“, „Sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui gamtos ir kultūros paveldo objektai ir teritorijos“, prioriteto veiklos rezultatų peržiūros įgyvendinimo žingsnį „Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui gamtos ir kultūros paveldo objektai ir teritorijos“ reikšmė“ (žr. pagrindimą skyriuje „Kultūros paveldas“).

Veiksmų programos 6 prioritete „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ siūloma didinti rodiklį „Bendras rekonstruotų arba atnaujintų geležinkelio TEN-T tinkle linijų ilgis“. Rodiklis padidėjo atnaujinus valstybės projektų sąrašą ir įtraukus naują projektą „Ruožo Kaišiadorys–Radviliškis elektrifikavimas“. Didelės apimties projektas bus įgyvendintas tik dalyje minėtos atkarpos, t. y. nuo Kaišiadorių iki Radviliškio. Likusiai atkarpos daliai, t. y. Radviliškis–Klaipėda, nėra skirta lėšų.

Siūloma didinti prioriteto veiklos rezultatų peržiūros įgyvendinimo žingsnį „Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Bendras rekonstruotų arba atnaujintų geležinkelio TEN-T tinkle ilgis“ reikšmė“ (žr. pagrindimą skyriuje „Geležinkelių infrastruktūros kūrimas ir modernizavimas“).

Siūloma mažinti rodiklį „Nutiestų magistralinių dujotiekių ilgis“, nes atsisakoma didelės apimties projekto „Magistralinio dujotiekio Klaipėda–Kuršėnai antros gijos statyba (magistralinio dujotiekio Klaipėda–Kimėnai pajėgumų didinimas)“, kuris finansuojamas EITP lėšomis. Vietoj planuoto įgyvendinti didelės apimties projekto yra numatyta vykdyti veiklas susijusias su programinės ir technologinės įrangos, reikalingos efektyviam perdavimo sistemos eksploatavimui ir valdymui užtikrinti diegimu, siekiant sukurti pažangias dujų perdavimo sistemas; esamų gamtinių dujų perdavimo tinklų ir jų priklausinių modernizavimu, diegiant pažangiosios infrastruktūros elementus; naujos pažangios gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros ir jų priklausinių plėtra. Siūloma įtraukti naują rodiklį „Įdiegus pažangius infrastruktūros elementus modernizuoti arba įrengti gamtinių dujų perdavimo sistemos technologiniai priklausiniai“.

Veiksmų programos 8 prioritete „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ siūloma didinti rodiklius „Socialines paslaugas gavę tikslinių grupių asmenys (šeimos)“, „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius“ ir „BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)“ (žr. pagrindimą skyriuose „Paslaugos šeimai“ ir „Bendruomenių inicijuotoms vietos plėtros strategijos“).

Veiksmų programos 10 prioritete „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ siūloma mažinti rezultato rodiklį „Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, pagal veiksmų programą ESF lėšomis įgyvendinusių paslaugų ir (ar) aptarnavimo kokybei gerinti skirtas priemones, dalis“ ir produkto rodiklius „Viešojo valdymo institucijos, pagal veiksmų programą ESF lėšomis įgyvendinusios veiklos valdymo tobulinimo priemonės“, Viešojo valdymo institucijos, pagal veiksmų programą ESF lėšomis įgyvendinusios paslaugų ir (ar) aptarnavimo kokybei gerinti skirtas priemones, „Viešojo valdymo institucijų darbuotojai, kurie dalyvavo pagal veiksmų programą ESF lėšomis vykdytose veiklose, skirtose stiprinti teikiamų paslaugų ir (ar) aptarnavimo kokybės gerinimui reikalingas kompetencijas“, „Viešojo valdymo institucijų darbuotojai, kurie dalyvavo pagal veiksmų programą ESF lėšomis vykdytuose mokymuose. Siūloma atsisakyti produkto rodiklio „Viešojo valdymo institucijos, pagal veiksmų programą ESF lėšomis įgyvendinusios institucijos žmogiškųjų išteklių valdymui tobulinti skirtas priemones“ (pakeitimai susiję su prioritetui mažinamomis lėšomis). Atkreiptinas dėmesys, kad mažinamas finansavimas nėra proporcingai mažinamas visoms investicijų sritims. Identifikuotos sritys, kuriose buvo suplanuota daugiau fragmentiškų projektų ir lėšos turėtų būti naudojamos labiau koncentruotai, atitinkamai labiau mažinant ir skaitines rodiklių reikšmes.

Papildomai šiuo Veiksmų programos siūlomu pakeitimu yra siūloma keisti veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ prioriteto 9.1 investicinio

prioriteto „Investicijos į švietimą, profesinį mokymą, skirtos švietimo ir mokymo infrastruktūrai tobulinti, siekiant suteikti įgūdžių ir užtikrinti mokymosi visą gyvenimą galimybę“ stebėsenos produkto rodiklio „Pagal veiksmų programą ERPF lėšomis sukurtos naujos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vietos“ reikšmę.

Remiantis naujaisiais statistiniais duomenimis 2017 m. Lietuvoje yra 88 372 3-5 metų amžiaus vaikai, t. y. 985 vaikais mažiau nei 2016 m., ir 89,67 % jų dalyvauja ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programose, o 4-6 metų amžiaus grupėje vaikų, dalyvaujančių ikimokyklinio ir / ar priešmokyklinio ugdymo programose, dalis siekia 92,75 %. Remiantis 2016 m. statistikos duomenimis Lietuvoje iš viso buvo 123 339 ikimokyklinio ugdymo vietos, o ikimokyklinio ugdymo programoje 2017 m. dalyvauja 101 127 0-6 m. amžiaus vaikai. Daugelyje vietovių, ypač kaimiškose savivaldybėse, esamų ikimokyklinio ugdymo vietų pakanka ir naujų vietų poreikis nedidės dėl demografinių ir migracinių priežasčių, kadangi kaimo vietovių gyventojų skaičius mažėja sparčiausiai (nuo 2013 m. sumažėjo 4,66 %, kai bendras Lietuvos gyventojų skaičius per tą patį laikotarpį sumažėjo 4,17 %). Atsižvelgiant į esamus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo aprėpties skirtumus tarp miesto ir kaimo, Ministerija bei savivaldybės, siekdamos padidinti kaimo vaikų, dalyvaujančių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programose dalį, imasi mokinių pavežėjimo iki artimiausių ugdymo įstaigų.

Tačiau didžiosiose savivaldybėse, pvz. Vilniaus mieste, kuriose yra didelis ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų skaičius ir fiziškai trūksta infrastruktūros patenkinti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo poreikį, naujų vietų sukūrimas yra tikslingas. Tuo pačiu daugumoje regionų yra poreikis atnaujinti esamas ikimokyklinio ugdymo grupes vietoj naujų vietų steigimo. Tam numatyta skirti dalį lėšų, suplanuotų naujų ikimokyklinio ugdymo vietų sukūrimui, kurios atsilaisvintų sumažinus Veiksmų programos rodiklį.

Taip pat pažymėtina, kad siekdamas padidinti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumą, Ministerija numato per artimiausius keletą metų paankstinti privalomojo pradinio ugdymo amžių vaikams nuo šiuo metu esančio 7 metų iki 6 metų, o privalomas priešmokyklinis ugdymas bus paankstintas nuo 6 metų iki 5 metų amžiaus vaikams. Tokiu būdu vidutiniškai 30 tūkst. vaikų sumažėja bendra ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vaikų imtis, dėl ko priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo prieinamumas ženkliai išaugtų (būtų suteikiamos galimybės vaikams anksčiau pradėti ikimokyklinį ugdymą, o tėvams galimybė anksčiau grįžti į darbo rinką iš motinystės/tėvystės atostogų). Ministerija šiuo metu jau atlieka tokiems ugdymo pokyčiams reikalingus darbus (rengiami būtini teisės aktų pakeitimai).

Atsižvelgiant į rengiamus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo sistemos pakeitimus, naujausią statistiką bei į tai, kad pagal Veiksmų programą norime sukurti ne mažiau kaip 2000 naujų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vietų, iki 2020 m. ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo aprėptis 4–5 metų amžiaus vaikų tarpe Lietuvoje pasieks užsibrėžtą tikslą – 95 proc.

Atsižvelgiant į priemonės lėšų investicijas dviem kryptimis – naujų vietų sukūrimą ir esamų atnaujinimą, šalia rodiklio, matuojančio naujas ugdymo vietas, siūloma Veiksmų programoje nustatyti rodiklį, matuojantį atnaujintas ugdymo vietas „Pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujintos ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo vietos“. Priemonės projektų finansavimo sąlygomis bus užtikrinta, kad pasirenkant investuoti į esamų ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo grupių atnaujinimą, investicijos būtų nukreipiamos tik į perspektyvias ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir tik į skaitlingas grupes, siekiant, kad kuo daugiau naudotos gavėtų pajustų teigiamus pokyčius. Taip pat, per pastaruosius keletą metų ženkliai augo prekių ir paslaugų kainos Lietuvoje, įskaitant statybos darbų, medžiagų ir įrangos kainas bei darbo užmokestį privačiame sektoriuje, todėl pagal numatytą finansavimą įrengti ir/ar atnaujinti numatytą skaičių naujų ir esamų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vietų yra neįmanoma, o pareiškėjai yra nepajėgūs prisidėti didesne lėšų suma nei minimaliai privaloma.

Siūlomas pakeitimas taip pat turės įtakos Veiksmų programos finansavimo planui (lėšų paskirstymui pagal Veiksmų programos prioritetus)

Prioritetų, finansuojamų ERPF ir SF lėšomis, finansavimo plano patikslinimas

Mažėja 2 prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“ (2.1.1 konkretus uždavinys „Padidinti plačiajuosčių elektroninių ryšių tinklų infrastruktūros prieinamumą ir naudojimą vietovėse, kuriose naujos kartos prieigos infrastruktūros plėtros ir paslaugų teikimo negali užtikrinti rinka“, 2.1.2 konkretus uždavinys „Padidinti valstybės informacinės infrastruktūros ir išteklių apsaugos efektyvumą“, 2.2.1 konkretus uždavinys „Padidinti viešojo sektoriaus informacijos pakartotinį panaudojimą verslo ir visuomenės poreikiams“, 2.2.2 konkretus uždavinys „Padidinti IRT paklausą ir naudojimą gyventojų tarpe“, 2.3.1 konkretus uždavinys „Padidinti elektroninių viešųjų ir administracinių paslaugų prieinamumą ir kokybę“) ERPF lėšos, atitinkamai mažėja išlaidų kategorijos „IRT: spartusis plačiajuostis tinklas (prieiga ir (arba) vietinė linija; ≥ 30 Mbps)“ (046), „IRT: spartusis plačiajuostis tinklas (prieiga ir (arba) vietinė linija; ≥ 100 Mbps)“ (047), „IRT: kitų tipų IRT infrastruktūra ir (arba) didelės apimties kompiuterių ištekliai ir (arba) įranga (įskaitant e. infrastruktūrą, duomenų centrus ir jutiklius, taip pat įterptus į kitą infrastruktūrą, pvz. mokslinių tyrimų įranga, aplinkosaugos ir socialinę infrastruktūrą“ (048); „e. valdžios paslaugos ir taikomosios programos (įskaitant e. viešąjį pirkimą, viešojo administravimo pertvarkos palaikymo IRT priemones, kibernetinio saugumo, patikimumo ir privatumo užtikrinimo priemones, e. teisingumą ir e. demokratiją) (078)“, „Prieiga prie viešojo sektoriaus informacijos (įskaitant atvirųjų duomenų e. kultūrą, skaitmenines bibliotekas, e. turinį ir e. turizmą)“ (079), „E. įtraukties, e. prieinamumo, e. mokymosi ir e. švietimo paslaugos ir taikomosios programos, skaitmeninis raštingumas (080)“, „Vyresnių žmonių sveikatą ir aktyvumą išsaugoti padedantys IRT sprendimai ir e. sveikatos paslaugos bei taikomosios programos (įskaitant e. priežiūrą ir kasdienį gyvenimą palengvinančią aplinką)“ (081). (Pakeitimai susiję su prioritetui mažinamomis lėšomis).

Didėja 3 prioriteto „Smulkiuoju ir vidutiniu verslo konkurencingumo skatinimas“ (3.3.1 konkretus uždavinys „Padidinti MVĮ produktyvumą“) ERPF lėšos, atitinkamai didėja išlaidų kategorija „MVĮ verslo vystymas, parama verslumui ir inkubatoriams (įskaitant paramą pumpurinėms ir atskirtosioms įmonėms)“ (067) (žr. pagrindimą skyriuje „MVĮ konkurencingumo skatinimas“).

Mažėja 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ (4.1.1. konkretus uždavinys „AIE gamybos ir skirstymo skatinimas“) SaF lėšos, atitinkamai mažėja išlaidų kategorija „Atsinaujinančioji energija: biomasės“ (011) (pakeitimai susiję su prioritetui mažinamomis lėšomis).

Didėja 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ (4.3.1. konkretus uždavinys „Sumažinti energijos suvartojimą viešojoje infrastruktūroje ir daugiabučiuose namuose“) ERPF lėšos, atitinkamai didėja išlaidų kategorija „Siekiant efektyvaus energijos vartojimo vykdoma esamų būstų renovacija, parodomieji projektai ir pagalbinės priemonės“ (014) (žr. pagrindimą skyriuje „Daugiabučių namų atnaujinimas“).

Mažėja 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (5.4.1. konkretus uždavinys „Padidinti kultūros ir gamtos paveldo aktualumą, lankomumą ir žinomumą, visuomenės informuotumą apie juos supančią aplinką“) ERPF lėšos, atitinkamai mažėja išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093) dėl sumažėjusio investicijų poreikio turizmo rinkodaros veikloms.

Papildomai perskirstomos lėšos tarp minėtos išlaidų kategorijos (093) ir „Viešųjų kultūros ir paveldo vertybių apsauga, plėtojimas ir populiarinimas“ (094) (žr. pagrindimą skyriuje „Kultūros paveldas“).

Padidėja 6 prioriteto „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ (6.1.1. konkretus uždavinys „Padidinti šalies daugiaryšies susisiekimo sistemos ir transeuropinių transporto tinklų sąveiką“) SaF lėšos, atitinkamai padidėja išlaidų kategorija „Geležinkeliai (TEN-T pagrindinis tinklas)“ (024) (žr. pagrindimą skyriuje „Geležinkelių infrastruktūros kūrimas ir modernizavimas“).

Prioritetų, finansuojamų ESF lėšomis, finansavimo plano patikslinimas

Padidėja 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ (8.4.1 konkretus uždavinys „Padidinti bendruomenėje teikiamų paslaugų prieinamumą ir kokybę, plėtoti paslaugas šeimai“ ir 8.6.1 konkretus uždavinys „Pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius“) ESF lėšos, atitinkamai didėja išlaidų kategorijos „Galimybių naudotis įperkamos, tvariomis ir aukštos kokybės paslaugomis, įskaitant sveikatos priežiūrą ir visuotinės svarbos socialines paslaugas, didinimas“ (112) ir „Bendruomenės iniciuotos vietos plėtros strategijos“ (114) (žr. pagrindimą skyriuose „Paslaugos šeimai“ ir „Bendruomenių iniciuotoms vietos plėtros strategijos“).

Mažėja 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ (10.1.5 konkretus uždavinys „Pagerinti žmogiškųjų išteklių valdymą valstybinėje tarnyboje“) ESF lėšos, atitinkamai mažėja išlaidų kategorija „Investavimas į institucinius gebėjimus ir viešojo administravimo subjektų bei viešųjų paslaugų veiksmingumą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis siekiant reformų, geresnio reglamentavimo ir gero valdymo“ (119) (pakeitimai susiję su prioritetui mažinamomis lėšomis).

Siūlomo pakeitimo poveikis Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų panaudojimui ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų naudojimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, vykdymui atsižvelgiant į planuojamą pasiekti rodiklių pokyčius.

Siūlomas pakeitimas įtakos Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų panaudojimo ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų naudojimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, vykdymui: bus patikslinti Veiksmų programos 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10 prioritetų bendros vertės.

Siūlomo pakeitimo poveikis Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, nacionalinių lėšų ir veiklos lėšų rezervo paskirstymui Veiksmų programos prioritetams įgyvendinti, kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

Siūlomas pakeitimas turės įtakos Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, nacionalinių lėšų ir veiklos lėšų rezervo paskirstymui Veiksmų programos prioritetams įgyvendinti: bus patikslintos Veiksmų programos 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 10 prioritetų vertės ir peržiūrėtas šių pakeitimų poveikis ES fondų lėšų, nacionalinių lėšų ir veiklos lėšų rezervo paskirstymui.

2.2. SIŪLOMO PAKEITIMO INDĖLIS SIEKIANČIEMS EUROPOS SĄJUNGOS PAŽANGAUS, TVARAUS IR INTEGRACINIO AUGIMO STRATEGIJOS TIKSLŲ

Siūlomi pakeitimai prisidės prie „Europa 2020“ uždavinių – energijos vartojimo efektyvumą padidinti 20 proc., didinti darbo vietų skaičių, veiksmingesnės investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas, mažinti skurstančių ar socialiai atskirtų arba tokią riziką patiriančių žmonių skaičių. Pakeitimas prisidės prie „Europa 2020“ pavyzdinės iniciatyvos „Globalizacijos erai pritaikyta pramonės politika“, kurioje pabrėžiama tausaus išteklių naudojimo paslaugų ir apdirbamosios pramonės sektoriuose svarba, įskaitant efektyvesnę atliekų perdirbimą, svarbiausių pažangiųjų technologijų komercinimo ir įsisavinimo skatinimą, Europos turizmo sektoriaus konkurencingumo stiprinimą ir žmonių paskatų diegti inovacijas būtinybę. Taip pat pakeitimas prisidės prie strategijos „Europa 2020“ tvaraus augimo prioriteto pavyzdinės iniciatyvos „Tausiai išteklius naudojanti Europa“, kurioje pažymima, jog labai svarbu užtikrinti suderintą ES pagrindiniams tinklams priklausančios infrastruktūros projektų įgyvendinimą. „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Europos kovos su skurdu planas“ numato galimybes vietos grupėms pasinaudoti ES fondų lėšomis, siekiant skatinti bendruomeninius metodus.

2.3. SIŪLOMO PAKEITIMO INDĒLIS SIEKIANT NUMATYTŲ PARTNERYSTĒS SUTARTIES IR VEIKSMŲ PROGRAMOS TIKSLŲ IR PRIORITETŲ

Siūlomi pakeitimai prisidės prie geresnio Partnerystės sutarties ir Veiksmų programos konkrečių uždavinių tikslų ir rodiklių įgyvendinimo.

Aukščiau siūlomais pakeitimais mažinamos lėšos neturės reikšmingos įtakos Partnerystės sutarties ir Veiksmų programos 2 prioriteto tikslų įgyvendinimui, nes investicijos bus vykdomos efektyviau, atsisakant perteklinės IRT infrastruktūros ir fragmentuotų elektroninių paslaugų kūrimo bei atsisakant viešųjų investicijų į tas IRT sritis, į kurias investuoja privatūs investuotojai. Taip pat neturės reikšmingos įtakos Veiksmų programos 4 prioriteto tikslų įgyvendinimui, nes numatytos investicijos bus vykdomos efektyviau, atsisakant perteklinės infrastruktūros.

Atsižvelgiant į tai, kad lėšos perskirstomos tarp 8 prioritetą įgyvendinančių uždavinių dalį lėšų perskirstant iš 10 prioriteto, tikslas didinti socialinę įtrauktį ir kovoti su skurdu išlieka, tačiau investicijos nukreipiamos toms sritims, kurios gali labiausiai prisidėti prie šio tikslo įgyvendinimo.

Siūlomas keitimas taip pat nepadarys neigiamos įtakos 10 prioriteto tikslų siekimui. Tikslų bus siekiama labiau koncertuojant investicijas ir atsisakant fragmentuotų investicijų į institucinio lygio projektus, nedarančius reikšmingos įtakos Lietuvos viešojo valdymo sistemai arba specifinės politikos valdymo sričiai. Bus finansuojami didesnės apimties ir labiau sisteminiai projektai, skirti:

- veiklos valdymo tobulinimo priemonių diegimui (atitinkamai mažinamas rodiklis, kurio planuota siekti minėtomis fragmentuotomis investicijomis);
- paslaugų ir (ar) aptarnavimo kokybei gerinti skirtų priemonių įgyvendinimui (taip pat mažinamos susijusių rodiklių siektinos reikšmės, atsisakius į smulkų institucinį lygmenį orientuotų projektų finansavimo);
- valstybinės tarnybos žmogiškųjų išteklių valdymo tobulinimas (atsisakoma instituciniu lygiu planuotų personalo valdymo tobulinimo iniciatyvų finansavimo ir šiomis iniciatyvomis planuoto siekti rodiklio „Viešojo valdymo institucijos, pagal veiksmų programą ESF lėšomis įgyvendinusios institucijos žmogiškųjų išteklių valdymui tobulinti skirtas priemonės“, mažinamas planuotas mokymuose sudalyvavusių darbuotojų skaičius).

3. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO RYŠYS SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIŠ. TARPTAUTINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIŲ NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMU

SPAV metu buvo išnagrinėti Veiksmų programos pakeitimo ryšiai su galiojančiais aktualiais planais, programomis ir kitais strateginiais dokumentais. Pagrindinis šios analizės tikslas – identifikuoti kituose strateginiuose dokumentuose užsibrėžtus kiekvieno nagrinėjamo komponento (žr. skyrių „Informacija apie pasekmių aplinkai vertinimo metodiką“) apsaugos ir darnaus vystymosi tikslus, kurie gali būti potencialiai susiję su vertinamu Veiksmų programos pakeitimu ir jo pasekmėmis, t.y. kurių įgyvendinimui Veiksmų programos pakeitimas galėtų turėti įtakos.

Atrinkus aktualius kituose strateginiuose dokumentuose užsibrėžtus apsaugos ir darnaus vystymosi tikslus, kiekvienas atskiras Veiksmų programos pakeitimo elementas tolesniuose skyriuose vertinamas šių tikslų įgyvendinimo atžvilgiu.

Aktualūs planai, programos ir kiti strateginiai dokumentai, bei juose numatyti apsaugos ir darnaus vystymosi tikslai pateikiami lentelėje žemiau.

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
STRATEGINIAI DOKUMENTAI, AKTUALŪS VISIEMS VERTINAMIEMS KOMPONENTAMS	
Strategija „Europa 2020“	ES ekonomikos augimo strategijoje „Europa 2020“, kurią užsibrėžta įgyvendinti iki 2020 m., numatyti penki pagrindiniai tikslai: užimtumas (75 proc. 20–64 metų žmonių turėtų turėti darbą); moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra (3 proc. ES BVP turėtų būti investuojama į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą); klimato kaita ir energetikos tvarumas (šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas 20 proc. (arba net 30 proc., jei tam bus tinkamos sąlygos), palyginti su 1990 m. rodikliais; 20 proc. energijos turėtų būti gaminama iš atsinaujinančiųjų šaltinių; energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti padidintas 20 proc.); švietimas (reikėtų užtikrinti, kad mokyklos nebaigiančių moksleivių dalis nebūtų didesnė nei 10 proc.; reikėtų užtikrinti, kad ne mažiau kaip 40 proc. 30–34 metų asmenų turėtų aukštąjį išsilavinimą); kova su skurdu ir socialine atskirtimi (reikėtų bent 20 mln. sumažinti skurde gyvenančių ir socialiai atskirtų žmonių arba žmonių, kuriems tai gresia, skaičių).
Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES	Programoje nustatomi šie prioritetai: saugoti, tausoti ir puoselėti Sąjungos gamtinį kapitalą; pasiekti, kad Sąjungos ekonomika taptų efektyviai išteklius naudojančia, žaliąja ir konkurencinga mažą anglies dioksido kiekį išskiriančia ekonomika; apsaugoti Sąjungos piliečius nuo neigiamo su aplinka susijusio spaudimo ir rizikos sveikatai bei gerovei; maksimaliai padidinti Sąjungos aplinkos teisės aktų naudingumą gerinant jų įgyvendinimą; tobulinti Sąjungos aplinkos politikos žinių ir faktinių duomenų bazę; užtikrinti investicijas į aplinkos ir klimato politiką ir spręsti su aplinka susijusių sąnaudų klausimus; didinti aplinkos aspektų integraciją ir politikos nuoseklumą; didinti Sąjungos miestų tvarumą; didinti Sąjungos veiksmų efektyvumą sprendžiant tarptautinius aplinkos ir su klimatu susijusius iššūkius. Papildoma informacija pateikiama žemiau, prie kiekvieno nagrinėjamo komponento.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 patvirtinta Nacionalinė darnaus vystymosi strategija	Lietuvos darnaus vystymosi strateginiai prioritetai ir principai Strategijoje išdėstyti atsižvelgiant į nacionalinius Lietuvos interesus, savitumą, atnaujintos ES darnaus vystymosi strategijos prioritetus, kitų programinių dokumentų nuostatas. Atnaujintos ES darnaus vystymosi strategijos prioritetai yra: klimato kaita ir švari energijos gamyba (t. y. tokia energijos gamyba, kai į aplinką išmetama nedaug teršalų, įskaitant ir šiltnamio efektą sukeliančias dujas), darnus transportas, darnus vartojimas ir gamyba, gamtos išteklių apsauga ir valdymas, visuomenės sveikata, socialinė įtrauktis, demografija ir migracija, skurdas pasaulyje ir darnaus vystymosi iššūkiai. Atsižvelgiant į šiuos atnaujintos ES darnaus vystymosi strategijos prioritetus, Strategijoje suformuluoti du nauji prioritetai – tausojamasis vartojimas ir vystomasis bendradarbiavimas. Lietuvos bendrasis darnaus vystymosi strateginis tikslas – suderinti aplinkosaugos, ekonominio ir socialinio vystymosi interesus, užtikrinti švarią ir sveiką aplinką, efektyvų

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
	gamtos išteklių naudojimą, visuotinę ekonominę visuomenės gerovę, stiprias socialines garantijas ir per Strategijos įgyvendinimo laikotarpį (iki 2020 m.) pagal ekonominius, socialinius ir gamtos išteklių naudojimo efektyvumo rodiklius pasiekti 2003 m. ES-15 valstybių vidurkį, o pagal aplinkos taršos rodiklius neviršyti ES leistinių normatyvų, įgyvendinti tarptautinių konvencijų, ribojančių aplinkos taršą ir poveikį pasaulio klimatui, reikalavimus.
Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 patvirtinta Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“	Lietuvos pažangos strategijoje pateikta valstybės vizija ir raidos prioritetai bei jų įgyvendinimo kryptys iki 2030 m. Tai pagrindinis planavimo dokumentas, kuriuo turi būti vadovaujama priimančioms strateginiams sprendimams ir rengiant valstybės planus ar programas.
POŽEMINIO IR PAVIRŠINIO VANDENS IŠTEKLIŲ VALDYMAS	
Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES	Programoje numatoma, kad ne vėliau kaip 2020 m. turi būti užtikrinama, kad būtų reikšmingai sumažintas neigiamas poveikis tarpiniams ir priekrantės ir gėliems vandenims (įskaitant paviršinį ir požeminį vandenį) ir taip būtų pasiekta, išlaikyta ar pagerinta jų gera būklė, kaip apibrėžta Bendrojoje vandens politikos direktyvoje; būtų sumažintas neigiamas poveikis jūros vandenims ir taip būtų pasiekta ar išlaikyta gera aplinkos būklė, kaip reikalaujama Jūrų strategijos pagrindų direktyvoje, ir būtų darniai valdomos pakrantės zonos; piliečiai visoje Sąjungoje gautų aukštus saugos standartus atitinkančio geriamojo ir maudyklų vandens naudą.
Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas vandens apsaugos srityje – užtikrinti, kad požeminio vandens, paviršinių vidaus vandens telkinių, Kuršių marių ir Baltijos jūros būklė būtų gera, paviršiniai vandens telkiniai tiktų rekreacijos reikmėms tenkinti, o visi šalies gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88 patvirtinta Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programa	Siekiant užtikrinti požeminių ir paviršinių vandens telkinių ir Baltijos jūros gerą būklę, mažinti potvynių keliamą grėsmę ir sudaryti sąlygas visiems šalies gyventojams gauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį, Programoje nustatyti 5 vandenių srities plėtros tikslai: gerinti paviršinių ir požeminių vandens telkinių būklę. 2. Pasiekti ir (ar) išlaikyti gerą Baltijos jūros aplinkos būklę; mažinti potvynių riziką ir jų padarinius visoje šalies teritorijoje; aprūpinti šalies gyventojus kokybiškais viešosiomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis ir mažinti aplinkos taršą nuotekomis; efektyviau įgyvendinti vandenių apsaugos ir naudojimo reikalavimus.
Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ES BJRS)	Įgyvendinant ES BJRS siekiama: 1) išsaugoti Baltijos jūrą; 2) sujungti regioną; 3) didinti gerovę regione. ES BJRS pateikiama kaip komunikatas ir veiksmų planas, kuriame išdėstyta 14 prioritetinių sričių, 4 horizontalieji veiksmai ir prioritetiniai projektai, skirti strategijos tikslams pasiekti ir apimančios energetikos, transporto, aplinkosaugos, inovacijų, mokslinių tyrimų, nusikalstamumo mažinimo, švietimo, turizmo ir kitas sritis.

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
Europos vandens išteklių išsaugojimo metmenų komunikatas	Komunikatas pristato tris skirtingas strategijas, kurias nacionalinės ir regioninės valdžios institucijos bei sprendimų priėmėjai gali įgyvendinti siekdami geriau tvarkyti vandenį: 1. Geriau taikyti esamą ES vandens politiką ir teisės aktus. 2. Daugiau dėmesio skirti bendriems ES vandens politikos tikslams įgyvendinant kitas politikos sritis. 3. Didinti vandens naudojimo efektyvumą.
ORO TARŠOS MAŽINIMAS	
Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES	Programoje numatoma, kad ne vėliau kaip 2020 m. turi būti užtikrinama, kad būtų toliau mažinama oro tarša ir jos poveikis ekosistemoms ir biologinei įvairovei siekiant ilgalaikio tikslo neviršyti kritinių apkrovų ir lygių; priartėjus prie PSO rekomenduojamo lygio labai pagerinta Sąjungos lauko oro kokybė, tuo tarpu remiantis atitinkamomis PSO gairėmis būtų pagerinta ir patalpų oro kokybė.
Jungtinių Tautų Tolimų oro teršalų pernašų konvencija	Konvencijoje nustatomi bendrieji principai – apsaugoti žmogų ir jo aplinką nuo oro taršos ir stengiasi apriboti bei laipsniškai vis labiau mažinti oro taršą ir tolimas oro teršalų pernašas bei užkirsti joms kelią; keistis informacija, konsultuotis, vykdyti mokslo tiriamuosius darbus ir monitoringą ir be reikalo nedelsiant kurti politiką bei strategiją, kurios turi padėti kovoti, kad nebūtų išleidžiami oro teršalai; keistis informacija ir peržiūrėti savo politiką, mokslinę veiklą ir technines priemones, skirtas kuo intensyvesnei kovai, kad oro teršalai, galintys sukelti neigiamas pasekmes, nebūtų išleidžiami, ir taip dalyvauti mažinant oro taršą ir tolimas oro teršalų pernašas. Konvencijoje taip pat nustatomi bendrieji principai oro kokybės valdymui, mokslo tiriamiesiems darbams ir plėtrai, keitimuisi informacija, numato bendradarbiavimo programos tolimų oro teršalų pernašų Europoje monitoringo ir vertinimo srityje įgyvendinimą ir tolesnę plėtrą.
Jungtinių Tautų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolas dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo (Geteborgo protokolas)	<p>Protokolo tikslas – kontroliuoti ir mažinti sieros, azoto oksidų, amoniako ir lakiųjų organinių junginių kiekius, susidarancius dėl antropogeninės veiklos ir galinčius turėti įtakos rūgštėjimui, eutrofikacijai arba pažemio ozono koncentracijos padidėjimui, kurie atsiranda dėl tolimųjų tarpvalstybinių oro pernašų ir gali sukelti neigiamus padarinius žmonių sveikatai, natūralioms ekosistemoms, medžiagoms ir augalams, ir kuo geriau užtikrinti, kad per ilgą laiką atmosferoje susidarancios iškritos ir koncentracijos, atsižvelgiant į mokslo pažangą, neviršytų nustatytų kritinių apkrovų ir lygių. Geteborgo protokole taip pat nustatyti ES šalių 2020 m. teršalų mažinimo įsipareigojimai.</p> <p>Geteborgo protokole nustatyta, kad Lietuva iki 2020 m. turės sumažinti (lyginant su 2005 m.) išmetamą sieros dioksido kiekį – 55 proc., azoto oksidų kiekį – 48 proc., lakiųjų organinių junginių kiekį – 32 proc., smulkių kietųjų dalelių (KD2,5) kiekį – 20 proc., amoniako – 10 proc.</p>
Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolas dėl sunkiųjų metalų	Protokolo tikslas – kontroliuoti dėl antropogeninės veiklos į aplinkos orą išmetamų sunkiųjų metalų kiekius, kurie pernešami atmosfera per valstybių sienas ir tikėtina, kad

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
	gali neigiamai paveikti žmones ir aplinką.
Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolas dėl patvarių organinių teršalų	Protokolo tikslas – kontroliuoti, mažinti arba panaikinti patvarių organinių teršalų išmetimą, emisiją ir nuostolius.
Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas oro kokybės apsaugos srityje – užtikrinti, kad Lietuvoje į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis neviršytų tarptautiniuose ir ES teisės aktuose nustatyto kiekio, oro teršalų koncentracija aplinkos ore neviršytų žmogaus sveikatai ir aplinkai nepavojingų aplinkos oro užterštumo lygių. Strategijoje taip pat nustatomos politikos įgyvendinimo kryptys, numatančios oro taršos mažinimą konkrečiais teršalais (sieros dioksidu, azoto oksidais, kietosiomis dalelėmis, nemetaniniais lakiaisiais organiniais junginiais, amoniaku, sunkiaisiais metalais ir policikliniais aromatiniais angliavandeniliais). Numatoma ne tik pasiekti, kad aplinkos oro tarša iki 2020 m. būtų sumažinta pagal Geteborgo protokole nustatytus reikalavimus (žr. aukščiau), bet nustatyta, kad 2020–2030 metais turės būti imtasi papildomų priemonių taršai sumažinti iki pasiūlyme dėl naujos limitų direktyvos 2030 metams nustatyto taršos sumažinimo tikslų: oro taršos sieros dioksidu – 72 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu; oro taršos azoto oksidais – 55 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu; oro taršos kietosiomis dalelėmis – 54 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu; oro taršos nemetaniniais lakiaisiais organiniais junginiais – 57 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu. Mažinant oro taršą amoniaku, 2020-2030 m. nėra nustatyta papildomų siekiamų reikšmių, tačiau numatoma skirti daug dėmesio gerosios žemės ūkio patirties diegimui, taršos prevencijos užtikrinimo technologijų diegimui, taršos mažinimui gyvulininkystės sektoriuje ir taršos dėl neorganinių trąšų naudojimo mažinimui. Mažinant oro taršą sunkiaisiais metalais ir policikliniais aromatiniais angliavandeniliais numatoma pasiekti, kad įgyvendinant ES Teminėje oro taršos strategijoje nustatytus tikslus, būtų mažinamas į aplinkos orą išmetamas tarptautiniais ir ES teisės aktais reglamentuojamas sunkiųjų metalų ir policiklinių aromatinių angliavandenių kiekis ir užtikrinama ES reikalavimus atitinkanti aplinkos oro kokybė bei būtų užtikrinta veiklos, kurią vykdančios į aplinkos orą išmetami šie aplinkai ir žmonių sveikatai ypač pavojingi teršalai ir viršijamos ar gali būti viršijamos jų normos aplinkos ore, sričių darni plėtra, daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui kelių transporto ir šilumos energijos gamybos sektoriuose, įskaitant ir šilumos gamybą namų ūkiuose, nenuopjautų, nesugrębtų ar kitaip nesurinktų augalų, jų dalių arba šių augalų ar jų dalių atliekų bei kitų atliekų deginimo lauke kontrolės sugriežtinimui, energijos vartojimo efektyvumo didinimui, kuris sudarys sąlygas mažėti energijos gamybai sunaudojamam kuro kiekiui.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 patvirtinta Nacionalinė susisiekimo plėtros 2014-2022 metų programa	Pagal Programos tikslą – padidinti energijos vartojimo transporte efektyvumą ir sumažinti neigiamą transporto poveikį aplinkai – numatomi šie uždaviniai: ekonominėmis ir administracinėmis priemonėmis skatinti efektyvesnę energijos išteklių ir energijos

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
	<p>vartojimą transporto sektoriuje; ugdyti darnaus judumo kultūrą, skatinti visuomenę efektyviai vartoti ir taupyti transporte vartojamą energiją, stiprinti tam reikalingus įgūdžius; didinti energijos vartojimo efektyvumą – skatinti alternatyvių energijos šaltinių (degalų) naudojimą transporte, sukurti tam reikalingą infrastruktūrą ir atnaujinti viešojo transporto parką; <i>mažinti transporto sistemos neigiamą poveikį aplinkai</i> ir užtikrinti atitiktį „Natura 2000“ tinklo ir kitų saugomų teritorijų ir rūšių apsaugos režimo reikalavimams; mažinti transporto sistemos skleidžiamo triukšmo neigiamą poveikį – modernizuoti ir tobulinti valstybinės reikšmės automobilių kelių ir valstybinės reikšmės geležinkelių tinklo infrastruktūrą pagal parengtus strateginius triukšmo žemėlapius ir triukšmo prevencijos planus.</p>
ATLIEKŲ TVARKYMAS	
<p>Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES</p>	<p>Programoje numatoma, kad ne vėliau kaip 2020 m. turi būti užtikrinama, kad atliekos būtų saugiai tvarkomos kaip išteklių ir, siekiant apsaugoti sveikatą ir aplinką, mažėtų bendras atliekų susidarymas ir atliekų susidarymas, tenkantis vienam gyventojui, sąvartynuose būtų šalinamos tik likusios (t. y. perdirbti ir naudoti netinkamos) atliekos, atsižvelgiant į Sąvartynų direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje numatytus terminų atidėjimus, o energijos gavybai būtų naudojamos tik perdirbti netinkamos medžiagos atsižvelgiant į Atliekų pagrindų direktyvos 4 straipsnio 2 dalį.</p>
<p>Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija</p>	<p>Tikslas atliekų tvarkymo srityje – mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.</p>
<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 patvirtintas Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 366 redakcija)</p>	<p>Ilgalaikis strateginis atliekų tvarkymo tikslas – mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip mažinti gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.</p> <p>Plane numatomi šie strateginiai atliekų tvarkymo tikslai iki 2020 metų: 1. Siekti, kad, augant pramonei, ekonomikai ir vartojimui, gamybos ir kitos ūkinės veiklos ir komunalinių atliekų susidarymas augtų lėčiau, o susidarančių atliekų kiekis neviršytų Europos Sąjungos valstybių narių vidurkio; 2. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį, plėtojant racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą; 3. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas; 4. Tobulinti gaminių, pakuočių ir atliekų susidarymo bei tvarkymo apskaitos sistemą; 5. Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo kontrolę; 6. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje.</p>

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS, KRAŠTOVAIZDŽIO, „NATURA 2000“ IR NACIONALINIŲ SAUGOMŲ TERITORIJŲ APSAUGA	
Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES	Programoje numatoma, kad ne vėliau kaip 2020 m. turi būti užtikrinama, kad būtų sustabdytas biologinės įvairovės nykimas bei ekosistemų paslaugų, įskaitant apdulkinimą, blogėjimas, išlaikyta ekosistemų bei jų paslaugų būklė ir atkurta bent 15 % nualintų ekosistemų.
Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas kraštovaizdžio apsaugos srityje – išsaugoti įvairaus teritorinio lygmens kraštovaizdžio arealus ir jų geoekologinį potencialą, užtikrinant tinkamą jų tvarkymą, naudojimą, planavimą ir darnų vystymąsi. Tikslas biologinės įvairovės ir ekosistemų paslaugų apsaugos srityje – sustabdyti biologinės įvairovės nykimą ir ekosistemų ir jų paslaugų kokybės blogėjimą, kur įmanoma, jas atkurti.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-12 patvirtintas Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015 –2020 metų veiksmų planas	<p>Kraštovaizdžio apsaugos, planavimo, tvarkymo, naudojimo strateginis tikslas – išsaugoti įvairaus teritorinio lygmens kraštovaizdžio arealus ir jų ekologinį potencialą, užtikrinant tinkamą jų planavimą, tvarkymą, naudojimą ir darnų vystymąsi. Šiam strateginiam tikslui įgyvendinti nustatyti du kraštovaizdžio apsaugos tikslai: 1. Užtikrinti kryptingą ir darnų kraštovaizdžio formavimą. 2. Palaikyti ir stiprinti kraštovaizdžio ekologinį stabilumą.</p> <p>Biologinės įvairovės išsaugojimo strateginis tikslas – sustabdyti biologinės įvairovės nykimą, ekosistemų ir jų teikiamų paslaugų kokybės blogėjimą, kur įmanoma, jas atkurti. Šiam strateginiam tikslui pasiekti, įgyvendinant Planą iki 2020 metų, nustatyti biologinės įvairovės apsaugos tikslai: 1. Siekti palankios saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir buveinių tipų apsaugos būklės. 2. Plėtoti biologinės įvairovės, ekosistemų mokslinius tyrimus, šiais tyrimais gautus duomenis panaudojant ekosistemų ir biologinės įvairovės aspektų integravimui į viešosios politikos sektorius. 3. Sulėtinti ir (ar) sustabdyti invazinių rūšių plitimą. 4. Užtikrinti laukinės augalijos ir gyvūnijos tinkamą apsaugą, atkūrimą ir naudojimą. 5. Išsaugoti genetinius išteklius ir jų įvairovę sudarant sąlygas panaudoti sukauptą genofondą bei jo tyrimų rezultatus selekijoje, mokslo tikslams, gamyboje. 6. užtikrinti, kad veikla, kurioje naudojami gyvieji modifikuoti organizmai, kurie yra ir genetiškai modifikuoti organizmai (toliau – GMO), būtų vykdoma saugiai, GMO neišplistų į aplinką ir nepažeistų ekosistemų.</p> <p>Plane nustatytas papildomas tikslas, kuris padės įgyvendinti strateginius tikslus kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo srityse: Saugomose teritorijose užtikrinti gerą kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros vertybių būklę, tinkamą naudojimą, tvarkymą, pritaikyti jas lankymui (ypač valstybiniuose parkuose).</p>
Biologinės įvairovės konvencija (Rio de Žaneiras, 1992) ir Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijoje priimtas Strateginis biologinės įvairovės planas	Konvencijos tikslai – išsaugoti biologinę įvairovę, stabiliai naudoti jos komponentus ir teisingu bei lygiu pagrindu gauti bendrą naudą, susijusią su gamtinių išteklių naudojimu,

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
2011–2020 metams (Konvencijos šalių konferencijos sprendimas Nr. X/2)	taip pat suteikti galimybę naudotis genetiniais ištekliais bei perduoti atitinkamas technologijas ir užtikrinti reikiamą finansavimą.
Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategija iki 2020 m.	Rengiant Veiksmų programą atsižvelgta į šiuos Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijos iki 2020 m. tikslus: 1. Visapusiškai įgyvendinti Paukščių ir Buveinių direktyvas. 2. Išlaikyti ir gerinti esamą ekosistemų ir jų funkcijų būklę. 3. Kovoti su invazinėmis svetimomis rūšimis.
Europos kraštovaizdžio konvencija (Florencija, 2000)	Konvencijos tikslai – skatinti kraštovaizdžių apsaugą, tvarkymą bei planavimą ir organizuoti Europos bendradarbiavimą kraštovaizdžio klausimais.
KLIMATO KAITA IR ENERGETIKOS BEI GAMTOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS	
Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES	Programoje numatoma, kad ne vėliau kaip 2020 m. turi būti užtikrinama, kad maistinių medžiagų (azoto ir fosforo) ciklas būtų valdomas tvariau ir efektyviau naudojant išteklius; būtų labai sumažintas bendras visų pagrindinių Sąjungos ekonomikos sektorių poveikis aplinkai, padidintas išteklių naudojimo efektyvumas ir naudojamos lyginamosios analizės ir matavimo metodikos. Būtų taikomos skatinamosios rinkos ir politinės priemonės, kurios ragintų verslo investicijas į efektyvų išteklių naudojimą, o žaliasis augimas būtų spartinamas inovacijų skatinimo priemonėmis; Sąjunga įgyvendintų užsibrėžtus 2020 m. klimato ir energetikos tikslus ir toliau darytų pažangą siekdama ne vėliau kaip 2050 m. išmetamųjų ŠESD kiekį sumažinti 80–95 %, palyginti su 1990 m. lygiais, ir taip prisidėtų prie pasaulinių pastangų užtikrinti, kad vidutinė temperatūra nepakiltų daugiau nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiais, o susitarimas dėl klimato ir energetikos politikos strategijos iki 2030 m. būtų svarbiausias žingsnis šiame procese; būtų daroma aiški pažanga prisitaikant prie klimato kaitos poveikio.
ES 2030 metų klimato ir energetikos politikos strategija	Strategijoje apibrėžtas privalomas bendras ES tikslas – sumažinti išmetamųjų ŠESD kiekį ne mažiau kaip 40 proc. iki 2030 metų, palyginti su 1990 metais, kuris yra suderintas su ilgalaikiu ES tikslu sumažinti ŠESD emisijas 80–95 proc. iki 2050 metų.
Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas gamtos išteklių apsaugos srityje – užtikrinti ilgalaikį racionalų, tvarų valstybės funkcionavimui svarbių nacionalinių gamtos išteklių naudojimą, jų apsaugą, atsinaujinančių gamtos išteklių atkūrimą ir, kur įmanoma, gausinimą, sudarant sąlygas darniai ūkio plėtrai. strategijoje klimato kaitos politika neaptariama, nes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, ji numatoma Nacionalinėje klimato kaitos valdymo politikos strategijoje.
Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. lapkričio 6 d. nutarimu Nr. XI-2375 patvirtinta Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategija	Strategijoje nustatyti Lietuvos trumpalaikiai klimato kaitos švelninimo tikslai iki 2020 m.: pasiekti, kad ES prekybos apyvartiniais taršos leidimais (ATL) sistemoje dalyvaujančiuose sektoriuose išmetamųjų ŠESD kiekis neviršytų 8,53 mln. t CO ₂ e; pasiekti, kad ES prekybos ATL sistemoje nedalyvaujančiuose sektoriuose išmetamųjų ŠESD kiekis neviršytų 15,46

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
	<p>mIn. t CO₂e. ES 20 proc. tikslo atveju šiems tikslams pasiekti nustatyti metiniai išmetamųjų ŠESD kiekiai 2013–2020 m. laikotarpiu; pasiekti, kad atsinaujinančių išteklių energijos dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, sudarytų ne mažiau kaip 23 proc.; kasmet suvartoti po 1,5 proc. mažiau energijos (2020 m. suvartoti 17 proc. mažiau energijos nei 2009 m.); siekti, kad trumpalaikių klimato kaitos švelninimo tikslų įgyvendinimui būtų skiriama ne mažiau, kaip 0,38 proc. šalies BVP 2020 m. Strategijoje taip pat nustatyti Lietuvos indikatyvūs vidutinės trukmės iki 2030 m. ir 2040 m. bei ilgalaikiai iki 2050 m. klimato kaitos švelninimo tikslai, – prisidėti prie Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. plane nurodytų ES indikatyvių išmetamųjų ŠESD kiekio mažinimo tikslų vykdymo: vidutinės trukmės – iki 2030 m. sumažinti 40 proc. ir iki 2040 m. – 60 proc. išmetamųjų ŠESD kiekį, palyginti su 1990 m. lygiu; ilgalaikio – iki 2050 m. sumažinti 80 proc. išmetamųjų ŠESD kiekį, palyginti su 1990 m. lygiu.</p> <p>Strategijoje nurodytas ir Lietuvos prisitaikymo prie klimato kaitos strateginis tikslas, – sumažinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio (ekonomikos) sektorių pažeidžiamumą, diegiant priemones, leidžiančias išlaikyti ir padidinti jų atsparumą klimato kaitos pokyčiams, ir užtikrinant palankias visuomenės gyvenimo ir ūkinės veiklos sąlygas. Šio strateginio tikslo įgyvendinimas bus vertinamas pagal specialiųjų prisitaikymo prie klimato kaitos tikslų jautriausiuose šalies ūkio (ekonomikos) sektoriuose (žemės ūkis, miškininkystė ir biologinės įvairovės apsauga, vandens išteklių valdymas, energetika, transportas, pramonė, visuomenės sveikata ir kt.) pasiekimą.</p>
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintas Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos 2013–2020 m. tikslų ir uždavinių įgyvendinimo tarpinstitucinis veiklos planas	Plano paskirtis – numatyti išmetamų į aplinkos orą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, mažo anglies dioksido kiekio, konkurencingos ekonomikos plėtojimo, atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimo, gamtinių ekosistemų pažeidžiamumo mažinimo, jų atsparumo klimato kaitos pokyčiams didinimo priemones, siekiant įgyvendinti Strategijoje nustatytus tikslus ir uždavinius.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 patvirtinta Nacionalinė atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategija	Dokumente numatomas strateginis plėtros tikslas – didinant atsinaujinančių energijos išteklių dalį šalies energijos balanse, elektros ir šilumos energetikos bei transporto sektoriuose kuo geriau patenkinti energijos poreikį vidaus išteklių, atsisakyti importuojamo taršaus iškastinio kuro, taip padidinti energijos tiekimo saugumą, energetinę nepriklausomybę ir prisidėti prie tarptautinių pastangų mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas. Tikslas – užtikrinti, kad atsinaujinančių energijos išteklių dalis, palyginti su šalies bendru galutiniu energijos suvartojimu, 2008 metais sudariusi 15,3 procento, 2020 metais sudarytų ne mažiau kaip 23 procentus.
Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 patvirtinta Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija	Strategijoje numatomi uždaviniai ir esminiai sprendimai elektros, šilumos, dujų, naftos, atsinaujinančių energijos išteklių, energetinio efektyvumo didinimo bei aplinkos apsaugos ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo srityse. Šilumos sektoriuje bus

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
<p>Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 983 nutarė pritarti šios strategijos pakeitimo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui. Ataskaitos rengimo metu (2018 m. sausio–vasario mėn. šis pakeitimas dar nėra įsigaliojęs).</p>	<p>siekiami padidinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą, tuo pačiu metu keičiant šilumos gamybai naudojamą gamtines dujas biomase; gamtinių dujų sektoriuje ilguoju laikotarpiu bus siekiama sumažinti gamtinių dujų suvartojimą keičiant jas atsinaujinančiais energijos išteklių, trumpuoju laikotarpiu – užsitikrinti dujų tiekimo alternatyvas; naftos sektoriuje bus siekiama nuosekliai keisti naftos produktus atsinaujinančiais energijos išteklių ir didinti konkurenciją Lietuvos rinkoje; energetinio efektyvumo didinimo srityje iki 2020 metų bus siekiama kiekvienais metais po 1,5 procento didinti energijos vartojimo efektyvumą ir taip stiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę, konkurencingumą ir darnią plėtrą.</p> <p>Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos pakeitimo projekte numatoma Lietuvos energetikos sektoriaus vizija – valstybei ir vartotojui pridėtinę vertę kurianti ir pažangi mažo šilumos kiekio technologijas ir netaršius energijos šaltinius naudojanti, atspari klimato kaitos pokyčiams energetika, patikimai aprūpinanti energija už konkurencingą kainą. Taip pat projekte numatomi aktualūs tikslai – toliau didinti Lietuvos vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo AEI dalį, tokiu būdu mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro importo ir didinant vietinės elektros energijos gamybos pajėgumus; energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityje – užtikrinti, kad iki 2030 metų pirminės ir galutinės energijos intensyvumas būtų 1,5 karto mažesnis nei 2017 metais, o iki 2050 metų – apie 2,4 karto mažesnis nei 2017 metais; darniai vystyti elektros energetikos sritį, užtikrinant patikimus rezervavimo ir balansavimo pajėgumus bei didinant vidaus elektros energijos generacijos pajėgumus iš netaršių šaltinių ar panaudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kurie užtikrintų energetiškai savarankiškos valstybės elektros energijos suvartojimo poreikius; šilumos ūkio srityje – nuoseklus ir subalansuotas CŠT sistemos atnaujinimas (optimizavimas), užtikrinantis efektyvų šilumos vartojimą, patikimą, ekonomiškai (konkurencingą) patrauklų tiekimą ir gamybą, sudarantis galimybę diegti modernias ir aplinkai draugiškas technologijas, naudojančias vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius, užtikrinančią sistemos lankstumą ir palankią terpę investicijoms; gamtinių dujų srityje – užtikrinti techniškai patikimą ir diversifikuotą šalies vartotojų aprūpinimą gamtinėmis dujomis efektyvumo ir ekonomiško principu pagrįstomis sąnaudomis ir konkurencingomis kainomis; degalų srityje – palaipsniui pereiti prie mažiau taršių degalų ir elektros energijos vartojimo, lanksčiai ir efektyviai išnaudojant esamą naftos ir naftos produktų sektoriaus infrastruktūrą bei vietinį AEI potencialą.</p> <p>Strategijos projekte taip pat numatoma siekti atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) panaudojimo (šalies bendrajame galutiniame energijos suvartojime 2020 m. – 30 proc., 2030 m. – 45 proc., 2050 m. – 80 proc.) ir iškastiniu kuru varomų transporto priemonių naudojimo mažinimo (iki 2020 m. 10 proc. transporto sektoriaus suvartojamos energijos</p>

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
	sudarytų AEI; iki 2030 m. 15 proc. transporto sektoriaus suvartojamos energijos sudarytų AEI ir 50 proc. sumažinti įprastiniu kuru (benzinu ir dyzelinu) varomų automobilių naudojimą miestuose; iki 2050 m. 50 proc. transporto sektoriaus suvartojamos energijos sudarytų AEI ir 100 proc. sumažinti įprastiniu kuru (benzinu ir dyzelinu) varomų automobilių naudojimą miestuose).
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 patvirtinta Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa	Programos tikslas – iki 2020 m. pabaigos ne mažiau kaip 20 proc. sumažinti šiluminės energijos (kuro) sąnaudas daugiabučiuose namuose, pastatytuose pagal galiojusius iki 1993 m. statybos techninius normatyvus.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 patvirtinta Nacionalinė susisiekimo plėtros 2014-2022 metų programa	Programos strateginis tikslas – sukurti darnią, aplinkai nekenksmingą, konkurencingą ir didelę pridėtinę vertę kuriančią Lietuvos susisiekimo sistemą. Pasiekus strateginį tikslą, susisiekimo sistema užtikrintų kokybišką, efektyvų, nepertraukiamą ir darnų visuomenės narių judumą ir prekių transportavimą, aukštos kokybės logistikos ir pašto paslaugas. Programoje numatyti šeši tikslai: 1. didinti krovinių ir keleivių judumą, gerinant ES transeuropinio transporto tinklo pagrindinio tinklo koridorius ir jų jungtis su valstybinės ir vietinės reikšmės transporto tinklu bei plėtojant skirtingų transporto rūšių sąveikos efektyvumą. 2. Taikant aktyvią transporto politiką, didinti transporto sektoriaus konkurencingumą, gerinti transporto ir logistikos paslaugų kokybę. 3. Skatinti vietinio (miestų ir priemiesčių) transporto sistemos darnumą. 4. Padidinti energijos vartojimo transporte efektyvumą ir sumažinti neigiamą transporto poveikį aplinkai. 5. Didinti eismo saugą ir saugumą.
DIRVOŽEMIO BŪKLĖS VALDYMAS	
Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES	Programoje numatoma, kad ne vėliau kaip 2020 m. turi būti užtikrinama, kad žemė Sąjungoje būtų valdoma tvariai, dirvožemis būtų tinkamai apsaugotas, o užterštos teritorijos būtų sėkmingai atkuriamos.
Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas dirvožemio apsaugos srityje – saugoti dirvožemį ir tausiai jį naudoti.
Dirvožemio apsaugos teminė strategija (Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, SEK(2006)620] SEK(2006)1165])	Pagrindinis strategijos tikslas – tausūs dirvožemio naudojimas. Tikslas siekiamas remiantis tokiais pagrindiniais principais: neleisti toliau degraduoti dirvožemiui ir išsaugoti jo funkcijas; kai dirvožemiui ir jo funkcijomis naudojamosi, gerinti dirvožemio naudojimą ir jo valdymo būdus; kai dirvožemis yra gamtos reiškinių ar žmogaus veiklos padarinių recipientas, imtis priemonių ten, kur yra žalos ištakos; atkurti degradavusius dirvožemius bent tiek, kad atitiktų esamus ir numatomus naudojimo poreikius, taip pat atsižvelgiant į dirvožemio atgaivinimo išlaidas.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-790 patvirtintas Užterštų teritorijų tvarkymo 2013-2020 m. planas	Nustatyti cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų taršos mastą, saugiai sutvarkyti pavojingiausias cheminėmis medžiagomis užterštas teritorijas siekiant mažinti neigiamą šių teritorijų poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai, užtikrinti gerą dirvožemio, grunto bei

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
	požeminio vandens cheminę būklę.
MIŠKŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS	
Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES	Programoje numatoma, kad ne vėliau kaip 2020 m. turi būti užtikrinama, kad būtų užtikrinamas darnus miškų valdymas ir būtų apsaugoti ir kiek galima plėtojami miškai, jų biologinė įvairovė ir jų užtikrinamos paslaugos bei būtų padidintas miškų atsparumas klimato kaitai, gaisrams, audroms, kenkėjams ir ligoms.
Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Strategijoje numatomas miškų ir jų išteklių išsaugojimas ir gausinimas; tvarių miško ekosistemų išsaugojimas ir formavimas ir racionalaus miškų išteklių naudojimo užtikrinimas.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569 patvirtinta Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 m. programa	Miškų ūkio plėtros strateginis tikslas – didinti miškų teikiamą įvairiapusę naudą visuomenei atsižvelgiant į ilgą miško augimo trukmę ir nuosavybės formų skirtumus bei sąveiką, taip pat užtikrinant darnaus miškų ūkio principų įgyvendinimą visuose šalies miškuose. Strateginiam tikslui pasiekti nustatyti 4 miškų ūkio plėtros tikslai: išsaugoti ir gausinti Lietuvos miškus ir jų išteklius; užtikrinti racionalų Lietuvos miškų išteklių naudojimą ir didinti medynų produktyvumą; didinti miškų ūkio ekonominį efektyvumą ir konkurencingumą; išsaugoti ir didinti miško ekosistemų tvarumą atsižvelgiant į jų ekologinį ir socialinį vaidmenį, klimato kaitos įtaką.
SVEIKATOS APSAUGA	
Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES	Programoje numatoma, kad ne vėliau kaip 2020 m. turi būti užtikrinama, kad Sąjungoje būtų reikšmingai, iki beveik PSO rekomenduojamo lygio sumažinta akustinė tarša; visuose atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose būtų veiksmingai sprendžiamos cheminių medžiagų sudėtinio poveikio ir saugos, susijusios su endokrinine sistema ardančiomis medžiagomis, problemos ir būtų vertinama bei kuo labiau mažinama rizika aplinkai ir sveikatai; naudojant augalų apsaugos produktus nebūtų daromas žalingas poveikis žmonių sveikatai.
Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. birželio 7 d. nutarimu Nr. XI-1430 patvirtinti Lietuvos sveikatos sistemos plėtros 2011–2020 m. metmenys	Metmenų tikslas – nustatyti nuoseklią ir kryptingą sveikatos sistemos plėtrą, siekiant sukurti efektyvesnę ir konkurencingesnę sveikatos sistemą, kuri: <ul style="list-style-type: none"> • užtikrintų sveikatos ugdymą ir stiprinimą bei ligų prevenciją; • skatintų sveikatos priežiūros paslaugų rinkos plėtrą sąžiningos konkurencijos sąlygomis; • didintų sveikatos sistemos dalyvių paskatas veikti skaidriai, vadovaujantis šiuolaikiniais sveikatos ekonomikos, etikos ir mokslo įrodymais pagrįstos medicinos ir vadybos principais; • siektų užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, kokybę ir saugą; skatintų

Strateginio dokumento pavadinimas	Strateginio dokumento pagrindiniai tikslai
	racionalų ir efektyvų sveikatos priežiūros išteklių naudojimą.
Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-964 patvirtinta Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programa	Pagrindinis Strategijos tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir pailgėtų jų gyvenimo trukmė, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Strategijoje numatyti 4 tikslai: 1. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį. 2. sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką. 3. formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą. 4. užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.
Pasaulio sveikatos organizacijos deklaracija „Sveikata visiems XXI amžiuje“	Keliama du pagrindiniai tikslai: <ul style="list-style-type: none"> • Prižiūrėti žmonių sveikatą ir visą gyvenimą nuolat ją saugoti. • Mažinti sergamumą įvairiomis ligomis, siekti išvengti traumų.
Europos Sąjungos visuomenės sveikatos strategija	Strategijoje numatyti tikslai: <ul style="list-style-type: none"> • Pagerinti informaciją apie sveikatą tiek piliečiams, tiek vyriausybėms. • Sukurti mechanizmą, leidžiantį greitai reaguoti į dideles sveikatos grėsmes. • Geriau suprasti veiksnius, kurie gali paveikti sveikatą, gyvenseną – tai mityba, fizinis aktyvumas, taip pat aplinkos veiksniai, pvz.: elektromagnetiniai laukai, triukšmas ar cheminis užterštumas.
KULTŪROS PAVELDO APSAUGA	
UNESCO Pasaulinio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencija (1972)	Konvencijoje nustatyta, kad šalies teritorijoje esančio kultūros ir gamtos paveldo identifikavimas, globa, išsaugojimas (konservavimas), prezentavimas ir perdavimas ateinančioms kartoms pirmiausia yra tos valstybės pareiga. Tam ji daro viską, kas įmanoma, kiek tik galima išnaudodama savo išteklius ir prieinamą tarptautinę paramą bei bendradarbiavimą ypač finansų, meno, mokslo ir technikos srityse.
Kultūros paveldo vertės visuomenei pagrindų konvencija (2005)	Konvencijoje numatomi šie aktualūs įsipareigojimai: a) pajvairinti ekonominės, politinės, socialinės ir kultūrinės plėtros bei žemėnaudos planavimo procesus, prireikus vykdyti poveikio kultūros paveldui vertinimą ir tvirtinti poveikio sušvelninimo strategijas; b) skatinti integruotą požiūrį į kultūrinės, biologinės, geologinės ir kraštovaizdžio įvairovės politiką, kad būtų pasiekta šių elementų pusiausvyra; c) plėtoti socialinę sanglaudą stiprinant bendros atsakomybės už vietoves, kuriose gyvena žmonės, jausmą; d) skatinti kokybės siekį šiuolaikiškai keičiant aplinką, kad nebūtų pakenkta kultūros vertybėms.
Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. ĮV-750 patvirtinta Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos 2016–2020 metų programa	Strateginis Programos tikslas – išsaugoti nekilnojamąjį kultūros paveldą, racionaliai išnaudojant valstybės išteklius ir įtraukiant dalyvauti visuomenę. Šio tikslo įgyvendinimui Programoje numatoma: siekti visuomenės poreikius atitinkančio ir į rezultatus orientuoto bei įrodymais pagrįsto viešojo valdymo nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos srityje; siekti didesnio nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos viešojo valdymo procesų atvirumo ir aktyvaus visuomenės dalyvavimo.

4. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS IR ESAMA APLINKOS BŪKLĖ, ATSIŽVELGIANT Į SU VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMU SUSIJUSIAS APLINKOS APSAUGOS PROBLEMAS

Veiksmų programa – nacionalinio lygmens strateginis dokumentas, kuriame nagrinėjamos finansuojamų veiksmų kryptys, nesiejant jų su konkrečia teritorija ar vietoje. Todėl, kaip nurodyta vertinimo metodikos aprašyme (žr. 5 skyrių) strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu nėra žinoma, kokios teritorijos gali būti reikšmingai paveiktos – Veiksmų programa ir jos pakeitimas siejamas su visa Lietuvos Respublikos teritorija. Jei atliekant vertinimą paaiškėtų, kad Veiksmų programos pakeitimo pasekmės gali būti reikšmingos kitos Europos Sąjungos valstybės narės aplinkai, arba kita Europos Sąjungos valstybė narė, kurioje gali būti reikšmingų pasekmių, pareikalautų, gali būti nagrinėjamos ir pasekmės kitų valstybių teritorijoms.

4.1. Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas

Upių baseinų rajonų (toliau – UBR) valdymo planuose 2010-2015 m. geros būklės kriterijų neatitiko 59% upių kategorijos vandens telkinių, 32% ežerų kategorijos vandens telkinių bei visi tarpiniai ir priekrantės vandens telkiniai. Patikslinus Paviršinių vandens telkinių būklės nustatymo metodiką, 2016-2021 m. UBR valdymo planuose dalies paviršinių vandens telkinių būklė priskirta prastesnei būklės klasei nei ankstesniame periode.

Reikšmingą poveikį paviršinių vandenų būklei darantys veiksniai išliko tie patys: žemės ūkio veiklos sukeliama pasklidoji tarša, žemių sausinimas, upių vagų ištiesinimas, hidroelektrinių poveikis, istorinė/praeities tarša, sutelktoji tarša iš miestų ir gyvenviečių nuotekų valyklų bei tarptautinė tarša, kurią sudaro iš kaimyninių šalių patenkantys teršalai. Dažniausiai prastą vandens telkinių būklę lemia ne vienas, o keli veiksniai. Kaip teigiama Vandens srities plėtros 2017-2023 m. programoje, 2017-2023 m. laikotarpiu pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas vandens telkinių taršos prevencijai.

Sutelktosios taršos šaltinių (miestų ir gyvenviečių nuotekų valyklų, pramonės įmonių ir lietaus nuotekų išleistuvų) į paviršinius vandens telkinius išleidžiamos taršos apkrovos pastaraisiais metais nuosekliai mažėja. Tai lemia tiek mažėjantis vandens suvartojimas, tiek įgyvendinamos taršos mažinimo priemonės, t. y. naujų nuotekų valyklų statyba bei esamų nuotekų valyklų rekonstrukcija. Nuotekų valymas iki leidimuose nustatytų normatyvų, atskirais atvejais nėra pakankamas pasiekti paviršiam vandens telkiniui keliamus vandensaugos tikslus. Taip pat viena iš priežasčių, trukdančių pasiekti gerą paviršinių vandens telkinių būklę, yra individualiai tvarkomos nuotekos (28% šalies gyventojų buityje susidarantįs nuotekas tvarko individualiuose biologinio nuotekų valymo įrenginiuose). Kiekvienais metais apie penktadalyje individualių nuotekų tvarkymo sistemų nustatomi aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimai. 2000-2013 m. nutiesta beveik 3000 km naujų nuotekų surinkimo tinklų, tačiau dėl dalies gyventojų migracijos ir nenoro jungtis prie sukurtos infrastruktūros, prijungimo prie centralizuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų procentas yra nedidelis.

Upių būklę blogina ir upių vagų ištiesinimas bei hidroelektrinių statyba. Pagrindiniai veiksniai, darantys įtaką ežerų būklei, yra tarša biogeninėmis medžiagomis (fosforu ir azotu), kuri susidaro žemės ūkyje bei buityje (ypač svarbi praeities tarša), vandens lygio svyravimai.

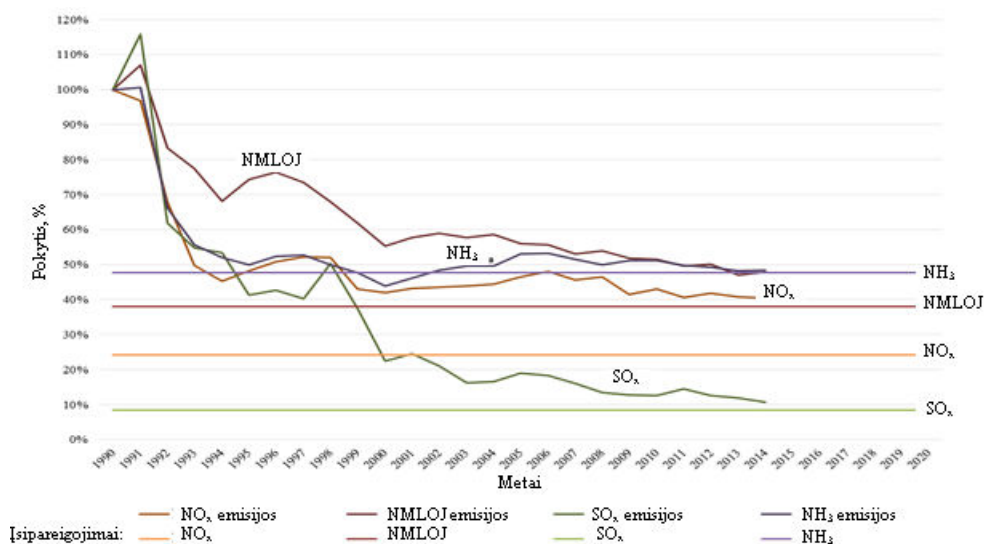
Priekrantės vandens telkinių ir tarpinių vandenų problematika labiausiai susijusi su uosto veikla ir laivyba bei teršalais, patenkančiais su upių vandenimis iš sausumos. Didžiausi taršos kiekiai į Kuršių marias atplukdomi Nemunu. Atplukdomos taršos apkrovą sudaro Baltarusijos tarša bei tarša, susiformavusi Lietuvos teritorijoje. Mūsų šalyje svarbiausias taršos šaltinis yra žemės ūkis.

Lietuvoje iš viso yra 20 požeminio vandens telkinių, iš kurių 12 yra Nemuno UBR, 5 – Lielupės UBR, 2 – Dauguvos UBR ir 1 – Ventos UBR. Visų jų cheminė ir kiekybinė būklė yra gera, išskyrus Joniškio ir viršutinio devono Stipinų (Lielupės UBR) požeminio vandens baseinus, kurie yra išskirti kaip potencialios

rizikos dėl geriamojo vandens kokybės neatitinkančių sulfatų koncentracijų. Sulfatų anomaliją lemia gamtinės sąlygos.

4.2. Oro taršos mažinimas

Remiantis informacija, pateikta Nacionalinėje 1990-2015 m. išmestų į aplinkos orą teršalų apskaitos informacinėje ataskaitoje¹, keturių pagrindinių teršalų (SO_x , NO_x , NH_3 , LOJ) emisijos Lietuvoje neviršija Jungtinių Tautų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos Geteborgo protokolu Lietuvai nustatytų nacionalinių emisijos limitų (4.1 pav.). Nuo 2000 m., pradėjus augti BVP, emisijos taip pat šiek tiek išaugo.

4.1 pav. Nacionalinės keturių pagrindinių teršalų (tamsesnės kreivės) emisijos 1990-2015 m. laikotarpyje, išreikštos procentais lyginant su baziniais 1990 m. Tiesios linijos parodo Lietuvai Geteborgo protokolu nustatytus emisijų sumažinimo įsipareigojimus 2020 metams. Šaltinis: Nacionalinė 1990-2015 m. išmestų į aplinkos orą teršalų apskaitos informacinė ataskaita.

Kelių transportas yra pagrindinis NO_x emisijų šaltinis (2015 m. sudarė apie 33% visų NO_x emisijų), tačiau per nagrinėjamą laikotarpį šio teršalo emisijos ženkliai sumažėjo dėl katalizatorių įdiegimo benzininėse transporto priemonėse. NO_x emisijos iš viešojo sektoriaus elektros ir šilumos gamybos taip pat sumažėjo dėl ekonominės krizės poveikio, taip pat dėl mažai NO_x išskiriančių degiklių bei denitrifikuojančių agregatų įdiegimo elektrinėse ir centralizuoto šilumos tiekimo įmonėse.

Nemetaninių lakiųjų organinių junginių (NMLOJ) emisijos (išskyrus žemės ūkį) sumažėjo – nuo 118,6 Gg 1990 m. iki 49,9 Gg 2015 m (58% sumažėjimas). Pagrindiniai NMLOJ emisijų šaltiniai gali būti suskirstyti į dvi grupes: stacionarus kuro deginimo įrenginiai ir kelių transportas. Transporto sektoriuje pagrindine NMLOJ sumažėjimo priežastimi buvo perėjimas nuo benzininių prie dyzelinių transporto priemonių. 2015 m. NMLOJ emisijos iš šio sektoriaus sumažėjo 80% lyginant su 1990 m.

Pagrindinė SO_x emisijų dalis atsiranda deginant iškastinį kurą, daugiausia akmens anglis ir naftą, viešosiose elektrinėse ir centralizuoto šilumos tiekimo įmonėse bei namų ūkiuose. Bendrosios SO_x emisijos 1990-2015 m. laikotarpiu sumažėjo 89,5% – nuo 173 Gg iki 18 Gg. Ženklių emisijų sumažėjimą įtakojo nusierinimo įrenginių įdiegimas, mažiau sieros turinčio kuro panaudojimas elektrinėse ir šilumos tiekimo įmonėse, suskystintųjų degalų su mažesniu sieros kiekiu atsiradimas ir daug sieros turinčio kietojo ir skystojo kuro pakeitimas į mažiau sieros turintį kurą, pavyzdžiui gamtines dujas.

¹ <http://oras.gamta.lt/cms/index?rubricId=d19bed27-05cd-4512-83d1-06474c6d172b>

Beveik visos amoniako (NH₃) emisijos susidaro žemės ūkyje gyvulininkystės sektoriuje (2015 m. – 94%). Bendrai NH₃ emisijos sumažėjo nuo 65,9 Gg 1990 m. iki 28,9 Gg 2015 m. dėl sumažėjusio galvijų skaičiaus.

Didžiausia Lietuvos miestų oro kokybės problema yra pernelyg didelė smulkiųjų kietųjų dalelių koncentracija aplinkos ore – paros ribinės smulkiųjų kietųjų dalelių koncentracijos vertės dažnai viršijamos daugumoje miestų ir stebima kietųjų dalelių koncentracijos miestų ore didėjimo tendencija. Ypatingai ši tendencija pasireiškia šaltuoju metų laiku, suintensyvėjus šiluminės energijos gamybai, taip pat pavasarį transporto priemonėms ar vėjui pakeliant po žiemos gatvėse susikaupusį purvą.

Prognozuojamas didėjantis šalies BVP sudaro prielaidas, kad į atmosferą išmetamų pagrindinių teršalų kiekis ateityje augs. Siekiant išlaikyti nuolat griežtėjančias, ES reikalavimus atitinkančias aplinkos oro kokybės normas ir Lietuvos įsipareigojimus pagal Jungtinių Tautų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos Geteborgo protokolą neviršyti Lietuvai nustatytų nacionalinių emisijos limitų, taip pat nedaryti žalos aplinkai bei žmonių sveikatai, būtina mažinti aplinkos oro teršimą kelių transporto, pramonės ir žemės ūkio veiklos išmetamais teršalais.

4.3. Atliekų tvarkymas

Per metus Lietuvoje susidaro apie 5 milijonai tonų atliekų. Didžiąją dalį atliekų generuoja pramonė, o komunalinių atliekų susidaro kiek daugiau nei 1 mln. tonų per metus. Uždarius aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos reikalavimų netenkinančius sąvartynus, nuo 2009 m. visos atliekos šalinamos 11 regioninių sąvartynų (išskyrus pavojingas atliekas). Remiantis savivaldybių duomenimis 2014 m. atliekų surinkimo paslaugos buvo teikiamos 94,8% Lietuvos gyventojų.

Igyvendinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamus komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros projektus buvo pastatyti ir pradėti eksploatuoti 1 mechaninio apdorojimo ir 9 mechaninio rūšiavimo ir biologinio apdorojimo įrenginiai. Įrenginiuose iš mišraus atliekų srauto išskiriama ir apdorojama biologiškai skaidžių atliekų dalis (su priemaišomis), taip pat išskiriamos antrinės žaliavos ir perdirbti netinkamos, tačiau energinę vertę turinčios atliekos, kurių bendri pajėgumai sudarys apie 1 mln. tonų mišrių komunalinių atliekų. Šiuose įrenginiuose atskirta perdirbti netinkama biologiškai skaidžių atliekų dalis taip pat gali būti naudojama energijai gaminti.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra orientuota į tai, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 m. sudarytų ne daugiau kaip 35% nuo 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų; iki 2020 m. būtų perdirbama, pakartotinai ar kitaip panaudojama (pavyzdžiui, energijai gauti) ne mažiau kaip 65% komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį); užtikrinta, kad iki 2020 m. mažiausiai 50% (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Siekiant toliau gerinti gyventojams galimybes rūšiuoti atliekas susidarymo vietoje, numatomos papildomos investicijos į komunalinių atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įrangą (įvairių komunalinių atliekų rūšių surinkimo konteineriai (dėžės), antrinių žaliavų, atliekų surinkimo aikštelės) tankinant jų išdėstymo tinklą, taip pat paruošimo perdirbti ir kitaip naudoti įrenginius (rūšiavimo linijos, presai, mechaninio apdorojimo įrenginiai). Tai leis iki 2020 m. mažiausiai 50% (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti. Prie šio tikslo taip pat prisidės 2016 m. įdiegta užstato už vienkartinės pakuotes sistema.

Įdiegus suplanuotus mišrių komunalinių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) ar mechaninio apdorojimo (MA) įrenginius, po rūšiavimo likusių ir perdirbti netinkamų energinę vertę turinčių komunalinių atliekų, kurios galėtų būti naudojamos energijai gauti atliekų deginimo ir (ar) bendro atliekų deginimo įrenginiuose, potencialas 2020 m. sudarys iki 540 tūkst. tonų per metus. Po rūšiavimo likusios netinkamos pakartotinai panaudoti ir perdirbti energinę vertę turinčios komunalinės

atliekos, įskaitant kietąjį atgautąjį kurą, bus naudojamos energijai gauti atliekoms deginti skirtuose įrenginiuose Klaipėdoje, Vilniuje ir (ar) Kaune.

Žemiau esančioje lentelėje pateikta informacija apie pagrindinius Lietuvos siekiamus atliekų tvarkymo sektoriuje rodiklius iki 2020 m. bei pasiektus rezultatus 2016 m.

4.1 lentelė. Lietuvos siejami pagrindiniai atliekų tvarkymo sektoriaus rodikliai iki 2020 m. ir pasiekti rezultatai 2016 m.

Siekiami rodikliai (2020 m.)	Rodiklių pasiekimas (2016 m.)
Visų per metus susidariusių atliekų dalis, kurią sudaro perdirbtos ar kitaip panaudotos komunalinės atliekos – 65%	Perdirbta – 24,55%
	Kompostuota – 23,48%
	Sudeginta – 17,36%
	Pašalinta sąvartyne – 29,82%
Panaudota/eksportuota pakuočių atliekų – 60%	Panaudota/eksportuota pakuočių atliekų – 69,5%
Perdirbtų ir kitaip panaudotų gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų (išskyrus fosfogipso atliekas) kiekis – 92%	Panaudota, perdirbta, eksportuota – 85,8% (išskyrus fosfogipso atliekas)
Vienam gyventojui tenkantis komunalinių atliekų kiekis neviršija Europos Sąjungos vidurkio (448 kg/1 gyv.)	Neviršija 448 kg/1gyv.
Užtikrinta komunalinių atliekų tvarkymo paslauga gyventojams – 100%	98%

Šaltiniai: Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas; Aplinkos apsaugos agentūros duomenys (<http://atliekos.gamta.lt/>), žiūrėta 2018-05-03.

Pagrindinė 2014–2020 m. programavimo laikotarpio kryptis atliekų tvarkymo srityje – nuosekliai mažinti sąvartynuose šalinamų ir didinti perdirbamų ar kitaip panaudojamų komunalinių atliekų kiekį. Tai bus daroma efektyviai panaudojant sukurtus atskirų atliekų surinkimo sistemos elementus, skatinant atliekų rūšiavimą susidarymo vietoje ir išlaikant atliekų sutvarkymo hierarchijos principus.

4.4. Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga

Remiantis Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015-2020 metų veiksmų plane pateikta informacija, Lietuvoje aptinkama apie 20,5 tūkst. gyvūnų, 1,8 tūkst. augalų ir 6,1 tūkst. grybų rūšių, iš kurių 767 rūšys įrašytos į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo patvirtinimo“, 53 augalų bendrijos įrašytos į Augalų bendrijų raudonosios knygos sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1998 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 237 „Dėl augalų bendrijų raudonosios knygos sąrašo patvirtinimo“.

Lietuvoje ir jos teritorinėje jūroje aptinkami 54 Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai ir 101 Europos Bendrijos svarbos augalų ir gyvūnų rūšis. Siekiant tinkamos biologinės įvairovės apsaugos, įskaitant saugomų rūšių apsaugą, svarbu tobulinti šios srities teisės aktus. Kitų nacionalinių teisės aktų, reglamentuojančių saugomų rūšių apsaugą, ir priemonių (veisimas, reintrodukcija, buveinių tvarkymas) nepakanka rūšių apsaugai. Lietuvoje yra apie 20 saugomų rūšių, kurių išsaugojimui būtina skubiai imtis specialiųjų priemonių. Trūksta saugomų rūšių apsaugos planų ir kitų dokumentų konkrečioms saugomų rūšių apsaugos priemonėms įgyvendinti.

Lietuvoje priimant sprendimus dėl ūkinės veiklos nepakankamai naudojamasi Saugomų rūšių informacine sistema, nesudaryti griežtai saugomų rūšių radviečių ir augviečių apsaugos reglamentai, neatliktas saugomų rūšių įvertinimas pagal Tarptautinės gamtos apsaugos sąjungos (IUCN) nustatytas kategorijas. Išlieka didelė saugomų rūšių gyvenamosios aplinkos – buveinių – nykimo grėsmė, buveinėse prastėja palankūs šioms rūšims veiksniai. Buveinių nykimo procesas ypač suaktyvėjo dėl pasikeitusių miškų ūkio, žemės ūkio technologijų, tradicinės žemėnaudos formų žemės ūkyje nykimo ar jų kaitos, natūralaus hidrologinio režimo sutrikdymo, urbanistinės infrastruktūros plėtros ir vandens telkinių pakrančių urbanizacijos, turizmo infrastruktūros plėtros. Pasyvios rūšių buveinių apsaugos (kai rūšys saugomos nuo tiesioginio fizinio naikinimo medžioklės, žvejybos, skynimo, rinkimo ir kt. panašiais būdais) nepakanka, nes įvairios rūšys prarandamos ne tik jas sunaikinant fiziškai, bet jos pasitraukia ar eliminuojamos, nyksta vykstant natūraliai buveinių ir ekosistemų kaitai, kai susiklosčiusios sąlygos labiau atitinka kitų, o ne saugomų rūšių poreikius.

Lietuvos kraštovaizdžio politikoje pripažįstama, kad nacionalinės teisinės sistemos stiprinimas kraštovaizdžio apsaugos, naudojimo, tvarkymo, planavimo srityje – neatsiejama nacionalinės kraštovaizdžio politikos ir Europos kraštovaizdžio konvencijos įgyvendinimo dalis. Tačiau šių dokumentų nuostatos neperkeltos į nacionalinius įstatymus, todėl sudėtinga užtikrinti kryptingą nacionalinės kraštovaizdžio politikos formavimą ir jos nuostatų integravimą į kitus sektorius. Savivaldybės silpnai suvokia sisteminio požiūrio į kraštovaizdžio apsaugą ir tvarkymą naudą, vykdydamos veiksmus kraštovaizdžio srityje mažai vadovaujasi Europos kraštovaizdžio konvencijos ir Lietuvos kraštovaizdžio politikos nuostatomis. Savivaldybės lygmens bendrieji planai, strateginiai dokumentai dažnai nepateikia aiškios vizijos, kuria linkme vystyti kraštovaizdį, juose nenumatyta, kurioms kraštovaizdžio ypatybėms, charakteristikoms, elementams turėtų būti taikomos apsaugos, tvarkymo priemonės, kokie jų vystymo tikslai, metodai, nesuformuluotos visuomenės įtraukimo į kraštovaizdžio politikos formavimo procesą nuostatos. Kitas svarbus aspektas – planavimo sprendinių įgyvendinimas ir konkrečių kraštovaizdžio tvarkymo projektų vystymas. Dažnai dėl lėšų trūkumo su kraštovaizdžio išsaugojimu susiję rajono lygmens planavimo sprendiniai lieka neįgyvendinti ir vertingi kraštovaizdžio kompleksai lieka nesutvarkyti, prastėja kraštovaizdžio estetinė vertė. Kraštovaizdžio vizualinis raiškumas ir estetinis potencialas mažėja dėl vizualinės taršos objektų išraiškinguose ir vizualinei taršai jautriuose kraštovaizdžio arealuose, neracionalios urbanizacijos procesų. Kaip vizualinės taršos objektai minėtini bešeiminkiniai apleisti pastatai ir kasybos darbais pažeisti kraštovaizdžiai (pažeistos žemės). Per paskutinį dešimtmetį nenaudojamų, apleistų statinių daugėja, sparčiai blogėja jų fizinė ir vizualinė būklė.

Pagrindinis iššūkis ir tikslas saugomų teritorijų atžvilgiu – jose užtikrinti gerą kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros vertybių būklę, tinkamą naudojimą, tvarkymą, pritaikyti jas lankymui (ypač valstybiniuose parkuose). Vis dar nebaigta žemės reforma, atsiranda naujų visuomenės ir privačių interesų, apsaugos ir naudojimo prioritetų, keičiasi žemės naudojimo, statybų, rekreaciniai poreikiai, didėja lankytojų srautai, vyksta gamtinės ir antropogeninės aplinkos pokyčiai, tobulinama teisinė sistema. Keičiantis ekonominiais, socialiniams poreikiams, būtina sparčiau keisti, atnaujinti saugomų teritorijų planavimo dokumentus. Laiku nepakeitus saugomų teritorijų planavimo dokumentų, kyla grėsmė gamtos ir kultūros vertybėms, negalima užtikrinti tinkamos jų apsaugos ir naudojimo. Iki šiol valstybiniais rezervatams nesuformuoti konservacinės paskirties žemės sklypai, jie neturi teisinės registracijos Nekilnojamojo turto registre. Tik pagal gamtotvarkos planus ar kitus planavimo dokumentus galima tvarkyti „Natura 2000“ teritorijas. Šalyje yra apie 15% „Natura 2000“ teritorijų, kurių apsaugai prielaidas sudaro tik gamtotvarkos planai.

Atsiradus privačiai nuosavybei, sumažėjo poreikis ūkininkauti, ypač mažuose plotuose. Didelė grėsmė iškilo atvirų buveinių (pievų, pelkių, smėlynų) išlikimui - nutraukus žemės ūkio veiklą, atviros erdvės greitai užauga mišku. Norint išsaugoti atviras pievas ir pelkes, būtina skubiai įgyvendinti konkrečias tvarkymo priemones. Saugomose teritorijose yra plotų, kurių būklė prastėja dėl netinkamo naudojimo, nevykdomo ekstensyvaus ūkininkavimo (ganymo, šienavimo), dėl natūralių sukcesinių procesų gamtoje, invazinių rūšių plitimo, nereguliuojamo lankymo ir lauko informacinės sistemos trūkumo (žmonės lankosi, kur tai draudžiama ar ribojama), nevykdomų gamtotvarkos darbų ir kitų priežasčių. Nesudarytos tinkamos sąlygos vykdyti edukacinę, švietėjišką veiklą moksleiviams, jaunimui, ilgiau apsistoti saugomoje teritorijoje. Būtina sudaryti galimybes lankytojams, gyventojams persikelti per

upes, ilgus ežerus, įrengti pažintinius, mokomuosius takus. To reikėtų ir saugomų teritorijų lankytojams, ir gyventojams, ypač vykdančioms tvarkymo darbus, prižiūrintiems pievas, ganyklas ir kitus atvirus plotus. Daugelis valstybinių draustinių įsteigti daugiau kaip prieš dešimtmetį. Per šį laikotarpį saugomų vertybių būklės pokyčiai detalai neįvertinti, be to, valstybė prisiėmė naujų tarptautinių įsipareigojimų, pasikeitė nuosavybės formos, gamtinė ir ūkinė aplinka. Todėl būtina atnaujinti informaciją apie draustiniuose saugomas vertybes, įvertinti jų būklę ir esant poreikiui koreguoti draustinių ribas ir (ar) nuostatus. Nepakanka metodikų, priemonių, įrangos efektyviam saugomų teritorijų būklės, vertybių. Trūksta priemonių ir įrangos efektyviam bei kokybiškam kraštovaizdžio, biologinės įvairovės, lankytojų srautų monitoringui, tvarkymo ir gamtotvarkos planų įgyvendinimo stebėsenai vykdyti, todėl sudėtinga pagrįsti, analizuoti, sisteminti duomenis, supažindinti visuomenę su rezultatais.

4.5. Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas

2012 m. lapkričio mėn. Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino Nacionalinę klimato kaitos valdymo politikos strategiją, kurioje pabrėžiama būtinybė imtis priemonių išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) koncentracijai stabilizuoti iki lygio, užtikrinančio 2°C tikslo pasiekimą. Šios strategijos vizija numato, kad: 2050 metais Lietuvoje bus užtikrintas šalies ūkio sektorių prisitaikymas prie klimato kaitos keliamų aplinkos pokyčių ir klimato kaitos švelninimas – išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas, išplėta mažo anglies dioksido kiekio konkurencinga ekonomika, įdiegtos ekoinovatyvios technologijos, pasiektas energijos gamybos ir vartojimo efektyvumo padidėjimas ir atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimas visuose šalies ūkio sektoriuose (energetika, pramonė, transportas, žemės ūkis ir kt.).

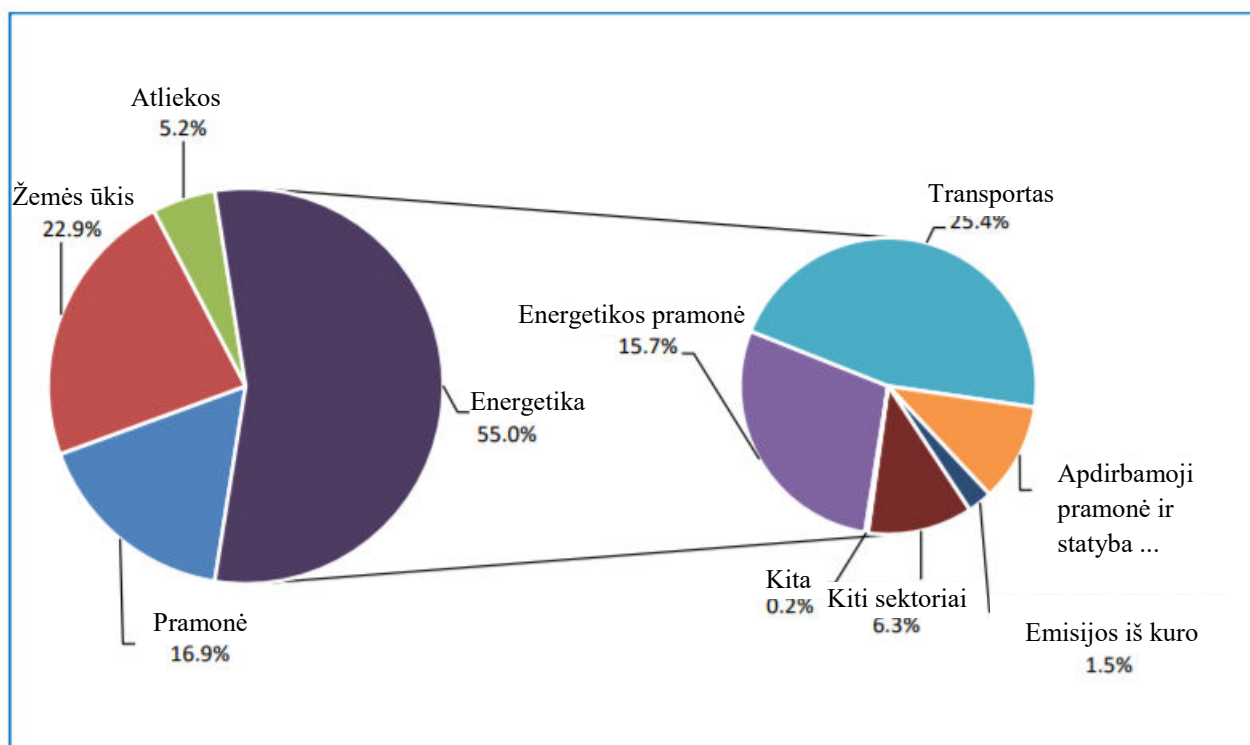
Lietuva įsipareigojo prisidėti prie ES tikslų ir iki 2020 m. išmetamųjų ŠESD kiekį sumažinti 20%, palyginti su 1990 m. bei pereiti prie 30% išmetamųjų ŠESD kiekio mažinimo tikslo tuo atveju, jei kitos išsivysčiusios šalys taip pat įsipareigos imtis palyginamų išmetamųjų ŠESD mažinimo pastangų ir jei besivystančios šalys adekvačiai prisidės pagal savo atsakomybę ir atitinkamas galimybes. Žvelgiant į ilgalaikę perspektyvą, Lietuva įsipareigojo prisidėti prie ES veiksmų, kad, lyginant su 1990 m. lygiu, išmetamųjų ŠESD kiekis iki 2030 m. sumažėtų 40%, iki 2040 m. – 60%, o 2050 m. – jų sumažėjimas siektų 80%.

Vadovaujantis 2017 m. pateikta Lietuvos nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos duomenimis už 1990-2015 m., energetika buvo svarbiausias šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) šaltinis 2015 m. Tais metais išmetimai iš energetikos sektoriaus Lietuvoje sudarė 55% nuo bendro išmestų ŠESD kiekio. Išmetimai iš antro pagal svarbumą – žemės ūkio sektoriaus, sudarė 22,9%, pramonės – 16,9%, atliekų tvarkymo – 5,2%². Pagrindiniai energetikos sektoriaus taršos šaltiniai buvo energetikos pramonė ir transportas. 2015 m. šie sektoriai sudarė atitinkamai 15,7% ir 25,4% bendrų ŠESD emisijų. ŠESD emisijos 2015 m. pagal sektorius pavaizduotos žemiau esančiame paveiksle (4.2 pav.).

Pagrindinės priemonės, skirtos ŠESD išmetimo mažinimui energetikos sektoriuje, apima atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) vartojimo skatinimą ir energijos vartojimo efektyvumo didinimą.

Lietuva AEI dalį bendrame galutiniame šalies energijos suvartojime iki 2020 m. yra įsipareigojusi padidinti iki 23%, o AEI dalį, palyginti su transporto sektoriaus galutiniu energijos suvartojimu, visų rūšių transporte padidinti ne mažiau kaip iki 10%. Remiantis Energetikos ministerijos duomenimis, 2016 m. AEI dalis bendrame šalies energijos balanse sudarė 25,46%: elektros sektoriuje – 16,82%, šildymo ir aušinimo sektoriuje – 46,07% ir 4,56% transporto sektoriuje. Užsibrėžtą AEI dalies bendrame šalies energijos balanse 23% tikslą Lietuva pasiekė jau 2014 m., tačiau transporto sektoriui nustatytas rodiklis dar nepasiektas.

² http://www.am.lt/VI/files/File/Klimato%20kaita/aTASKAITA/LT_NIR_2017_04_14_FINAL.pdf

4.2 pav. Lietuvos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų 2015 m. sudėtis pagal sektorius. Šaltinis: 2017 m. Lietuvos nacionalinė šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaita.

AEI naudojimo skatinimas, energijos vartojimo efektyvumo didinimas, nitrato kiekio mažinimas, į sąvartynus patenkančių biologiškai skaidžių ir komunalinių atliekų kiekio mažinimas, miško plotų plėtimas ir kt. yra pagrindinės klimato kaitos švelninimo priemonės numatytos įvairiose strategijose. Minėtiems tikslams įgyvendinti nustatytos įvairios finansinės paskatos, pvz., ES struktūrinių fondų parama, ES prekybos ATL sistema, Specialioji klimato kaitos programa, Daugiabučių gyvenamųjų namų modernizavimo programa, supirkimo tarifų taikymas arba savanoriškos iniciatyvos.

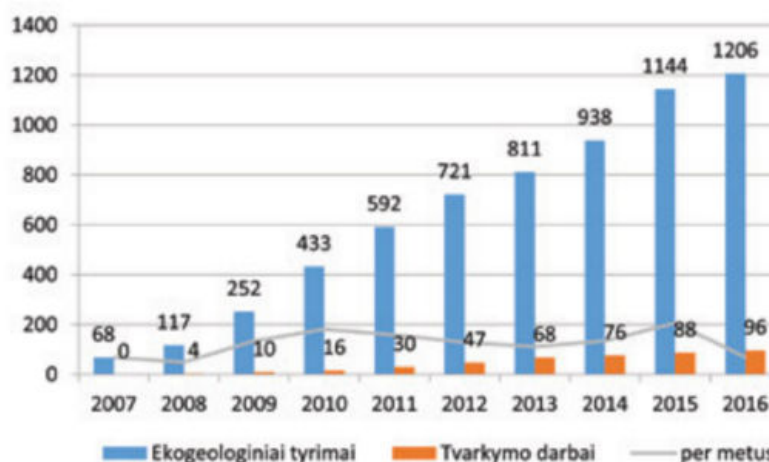
4.6. Dirvožemio būklės valdymas

Lietuvos geologijos tarnyboje (LGT) duomenimis, Lietuvoje yra daugiau kaip 12 tūkstančių potencialių taršos židinių (PTŽ). Pagal veiklos tipus didžiausią jų dalį (apie 40%) sudaro teršiančių medžiagų kaupimo ir regeneravimo objektai (pesticidų sandėliai, sąvartynai, valymo įrenginiai, kt.), apie trečdalį (36%) – pramonės, energetikos, transporto ir paslaugų objektai (naftos, asfaltbetonio bazės, degalinės, katilinės, kt.) ir apie ketvirtadalį (23%) – gyvulininkystės objektai. Pagal konkrečios veiklos pobūdį didžiąją dalį visų PTŽ sudaro įvairios naftos produktų bazės, technikos kiemai, degalinės, trąšų ir pesticidų sandėliai, sąvartynai. Apie kiekvieną objektą surinkta antropogeninį poveikį atspindinti informacija – teritorijoje vykdomos/vykdytos ūkinės veiklos pobūdis, naudojamos/naudotos ar susidarancios cheminės medžiagos, jų kiekis, objekto padėtis ekosistemoje ir pan.

Geologinės aplinkos taršos židinių inventORIZACIJOS metu nustatyta, kad kas trečias inventurizuotas PTŽ yra galimai pavojingas aplinkai, o vieno iš dešimties galimas pavojingumas aplinkai yra labai didelis. Įvertinta, kad cheminėmis medžiagomis galimai užterštų teritorijų plotas gali siekti apie 280 km² arba 0,43% Lietuvos teritorijos. Apie 115 km² plote teršimo galimybė yra didelė arba labai didelė. Pagrindinės teršiančios medžiagos yra naftos produktai, kuriais gali būti užteršta daugiau nei 40% visų PTŽ teritorijų. Maždaug kas penktame objekte yra taršos pesticidais, sunkiaisiais metalais ir kitais specifiniais junginiais – daugiakliais aromatiniais angliavandeniliais – benzo-b-fluorantenu, benzo-k-fluorantenu, benzpo-ghi-perilenu, indeno-1,2,3-cd-pirenu, benzpirenu, halogenintais angliavandeniliais – tetra ir trichloretenu, 1,2-dichloretenu, detergentais, fenoliais ir kt. tikimybė. Remiantis valstybės ir ūkio subjektų lėšomis

atliktais ekogeologinių tyrimų rezultatais bei PTŽ pavojingumo vertinimu, galima prognozuoti, kad cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų Lietuvoje yra apie 5,1 tūkst.

Užterštos teritorijos Lietuvoje iki šiol tvarkomos Europos Sąjungos fondų lėšomis. Žemiau esančiame paveiksle pavaizduota kiek nuo 2007 m. yra atlikta užterštų teritorijų ekogeologinių tyrimų ir kiek atlikta jų tvarkymo darbų (4.3 pav.).

4.3 pav. Ekogeologiniai tyrimai 2007-2017 metais. Šaltinis: Lietuvos geologijos tarnybos 2016 m. veiklos rezultatai

Nustatant ir tvarkant užterštas teritorijas, susiduriama su šiomis pagrindinėmis problemomis:

- tvarkyti cheminėmis medžiagomis užterštas teritorijas technologiškai sudėtinga ir brangu;
- nėra sukurta cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo prioritetų nustatymo metodika;
- visuomenė nepakankamai informuojama apie užterštų teritorijų keliamą pavojų žmonių sveikatai ir aplinkai.

4.7. Miškų išteklių valdymas

Kaip teigiama Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 m. programoje, miškai dengia didelę dalį Lietuvos teritorijos ir miško žemė 2011 metų sausio 1 d. užėmė 2 169,8 tūkst. hektarų plotą, iš kurio 2 057,5 tūkst. hektarų buvo apaugę mišku, o Lietuvos miškingumas siekia 33,2% šalies teritorijos ir yra kiek didesnis nei Europos vidurkis, tačiau, atsižvelgiant į gamtinio karkaso ir kraštovaizdžio reikmes, šalies miškingumas turėtų būti ne mažesnis kaip 35%. Nors per praėjusius 10 metų realiai miško žemės plotas padidėjo 53,1 tūkst. hektarų ir per tą patį laikotarpį įveista daug naujų miškų privačioje ir valstybinėje žemėje (pasodinta 22,5 tūkst. hektarų, tai sudaro 42% realiai padidėjusio miško žemės ploto), išlieka poreikis toliau plėsti miškų plotus. Tam gali būti panaudojama dalis šiuo metu žemės ūkiui nenaudojamos ir netinkamos naudoti žemės. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis, 2010 m. sausio 1 d. šalyje buvo 168,3 tūkst. hektarų žemės ūkiui nenaudojamos ir netinkamos naudoti žemės, iš jos – 145,6 tūkst. hektarų nenaudojamos žemės ūkiui ir 22,7 tūkst. hektarų pažeistos žemės. Didžioji šios žemės dalis (72%) yra valstybės nuosavybė. Apželdinus visą šią žemę, šalies miškingumas padidėtų apie 3%. Panašus siekis nustatytas ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Tačiau šalies miškingumo didinimo procesą stabdo nebaigta žemės reforma, problemos, susijusios su laisvos valstybinės žemės fondo žemės perdavimu valstybinių miškų valdytojams miškams veisti (2001-2010 metais miškų urėdijoms perduoti 11 457 hektarai tokių žemių, tačiau iš jų tik 2 163 hektarai – 2006-2010 metais ir tik 33 hektarai – 2011 metais), taip pat teisiniai apribojimai, susiję su didesnio našumo žemės apželdinimu. Todėl miškingumą tikslinga didinti apimtį derinant su kitais žemės naudojimo poreikiais.

Nors Lietuvoje veikia bendra miškų sanitarinės apsaugos sistema, apimanti privačius ir valstybinius miškus, tačiau nuolat pasikartojančios ir vis didėjančios stichinės nelaimės, susijusios su klimato kaita,

taip pat ligų sukėlėjų ir kenkėjų invazijos miškuose kelia grėsmę miškų potencialo išsaugojimui. Dėl gerai organizuotos miškų sanitarinės apsaugos medynų sanitarinė būklė neblogo, vabzdžių kenkėjų židiniai likviduojami jų susidarymo pradžioje (verpikų vienuolių – 2002 metais, pušinių verpikų – 2010 metais), tačiau kartais gausiai išplitę kenkėjai ir ligos padaro nemažai žalos (1993-1995 metais žievėgraužiai tipografai visuotinai pakenkė eglynams). Todėl būtina imtis papildomų miško sanitarinės apsaugos priemonių, kurios padėtų mažinti miško ligų ir kenkėjų paplitimo riziką.

4.8. Sveikatos apsauga

Vienas iš Lietuvos sveikatos 2014-2025 m. programoje iškeltų uždavinių, aktualių SPAV atžvilgiu, yra oro, vandens ir dirvožemio užterštumo, triukšmo mažinimas. Oro, vandens ir dirvožemio komponentų būklės aprašymai buvo pateikti ankstesniuose skyriuose, šiame skyriuje bus aptariama situacija, susijusi su triukšmu.

Kaip teigiama Programoje, Lietuva sėkmingai įgyvendino Europos Parlamento ir Komisijos direktyvos 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo pirmojo etapo įpareigojimus – Europos Komisija dėl pirmoju Direktyvos 2002/49/EB įgyvendinimo etapu sudarytų triukšmo strateginių žemėlapių ir triukšmo prevencijos veikslių planų Lietuvai pastabų nėra pateikusi. Praėjus penkeriems metams, 2012 m. pirmoju Direktyvos 2002/49/EB įgyvendinimo etapu sudaryti triukšmo strateginiai žemėlapiai buvo atnaujinti ir sudaryti nauji aglomeracijų, pagrindinių kelių ir pagrindinių geležinkelių triukšmo strateginiai žemėlapiai. Šių žemėlapių ataskaitos buvo pateiktos Europos Komisijai ir yra vertinama jų kokybė, aplinkos triukšmas įvertintas kaip rimta problema Lietuvoje.

Didžiuosiuose miestuose pagrindinis aplinkos triukšmo šaltinis yra kelių transportas. Įvertinus 2012 m. Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio miestų triukšmo strateginių žemėlapių informaciją nustatyta, kad apie 78 tūkst. (apie 14%) Vilniaus miesto gyventojų gyvena pastatuose, kurie yra veikiami dienos, vakaro ir nakties triukšmo rodiklio L_{dn} ribinį dydį (65 dBA) viršijančio kelių transporto triukšmo, Kauno mieste – apie 80 tūkst. (apie 25%) gyventojų, Klaipėdos mieste – apie 55 tūkst. (apie 34%) gyventojų, Šiaulių mieste – apie 19 tūkst. (apie 16%) gyventojų, Panevėžio mieste – apie 1,2 tūkst. gyventojų.

Nakties triukšmo rodiklio L_n nakties ribinį dydį (55 dBA) viršijančio kelių transporto triukšmo veikiamuose pastatuose Vilniaus mieste gyvena apie 67 tūkst. (apie 12%) gyventojų, Kauno mieste – apie 103 tūkst. (apie 33%) gyventojų, Klaipėdos mieste – apie 49 tūkst. (apie 30%) gyventojų, Šiaulių mieste – apie 22 tūkst. (apie 18%) gyventojų, Panevėžio mieste – apie 1 tūkst. Gyventojų.

Žmonių buitinės veiklos keliamo triukšmo problemos aktualumą patvirtina gyventojų apklausų statistiniai Eurostato duomenys: 2010 m. 14,1% Lietuvos gyventojų teigė, kad kenčia dėl kaimynų ar iš gatvės sklindančio triukšmo (oro ar kita aplinkos tarša 2010 m. skundėsi 12,1% gyventojų).

4.9. Kultūros paveldo apsauga

2015 m. lapkričio 3 d. buvo patvirtinta Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos 2016-2020 m. programa. Remiantis minėtoje programoje pateikta informacija, kultūros paveldo (KP) apskaita yra esminė valstybinės KP apsaugos politikos formavimo priemonė bei KP išsaugojimo prioritetinis darbas. Apskaitos pagalba apibrėžiama, kiek ir kokių KP vertybių valstybė siekia ir įsipareigoja išsaugoti, įvertinant valstybės biudžeto išteklius ir technines galimybes. Apskaita taip pat reikalinga KP objektų juridiniam įteisinimui. Nekilnojamojo KP juridinis įteisinimas yra visos kultūros paveldo apsaugos planavimo pagrindas. Nepakankamai greita KP objektų apskaita ir stebėseną neleidžia tiksliai įvertinti nekilnojamojo KP situacijos ir nukreipti turimus resursus aktualiausiems ir svarbiausiems tvarkybos darbams finansuoti.

Apskaitos procesas turi būti tampriai susietas su KP tyrimų vykdymu, KP objektų valdytojų ir visuomenės metodiniu konsultavimu bei informavimu, bendradarbiavimu su investuotojais, savivaldybėmis ir vietos bendruomenėmis. Šiuo metu apskaitos procesas vykdomas nepakankamai skaidriai, visuomenei nesudaromos galimybės pareikšti savo nuomonę dėl siūlomų naujai įregistruoti KP objektų bei jų reikšmės vietos bendruomenėms ir valstybei. Esami KP objektų valdytojai ir būsimi investuotojai į nekilnojamąjį turtą (KP objektus) neturi aiškios informacijos dėl KP apskaitos pokyčių ir poveikio jų turtui bei investavimo galimybėms ateityje. Vertingųjų savybių nustatymo vėlavimas privatiems investuotojams yra viena svarbiausių kliūčių, neleidžianti jiems ekonomiškai palankiu metu investuoti į nekilnojamojo KP objektus, nes negaudamas išsamios informacijos investuotojas nėra motyvuotas investuoti į KP objekto pritaikymą naudojimui, o valstybė tokiu atveju nepritraukia papildomų lėšų KP tvarkybai. KP objektų tvarkyba ir pritaikymas turėtų vykti stengiantis suderinti jų vertingųjų savybių maksimalų išsaugojimą ir investuotojo planuojamą veiklą, kuriant ir plėtojant darnias KP objektų sutvarkymo ir pritaikymo naudoti vietos bendruomenių kultūros, socialiniams ir ekonominiams poreikiams nuostatas.

Dėl lėšų trūkumo ir vėluojančios KP apskaitos nespėjama laiku parengti nekilnojamojo KP apsaugos specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų ir apsaugos reglamentų valstybės saugomoms KP vietovėms ir objektams. Minėtuose nekilnojamojo KP apsaugos dokumentuose nurodomi paveldosaugos reikalavimai ir specialieji saugomos teritorijos saugojimo režimai, kuriais privalu vadovautis kiekvienam už teritorijos arba objekto apsaugą atsakingam valdytojui ar naudotojui, planuojančiam vystyti ūkinę veiklą.

KP objektų ir vietovių būklės stebėseną įgyvendinama nepakankamai rezultatyviai, nes visų KP objektų būklė nėra vertinama bent vieną kartą per penkerius metus, kaip numatyta teisės aktuose. Nepakankama nekilnojamojo KP stebėseną neleidžia pritraukti daugiau investicijų, nes nėra viešai prieinamos informacijos apie objektų būklę arba ji yra pasenusi dėl nereguliarios stebėsenos.

Viena iš svarbiausių nekilnojamojo KP objektų valdytojų identifikuotų problemų yra nepakankamas aktualios informacijos prieinamumas. Tvarkybos darbus ketinantiems pradėti nekilnojamojo KP objektų valdytojams ypatingai trūksta koncentruotai (vienoje vietoje) pateikiamos informacijos apie bendruosius paveldosaugos reikalavimus, valstybės, Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų, Europos ekonominės erdvės (EEE) finansinių mechanizmų teikiamas finansavimo galimybes, viešųjų subjektų teikiamas paslaugas, gerosios praktikos pavyzdžius bei objekto valdytojui privalomus įgyvendinti reikalavimus. Šiuo metu nėra vienoje vietoje viešai skelbiamo nekilnojamojo KP objektų tyrimų sąrašo, ne apie visus valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšomis finansuotus tyrimus informacija yra viešai prieinama. Ypač trūksta informacijos apie tai, kaip objekto valdytojui elgtis KP objekte ar jo teritorijoje, kaip parengti ir pateikti paraiškas KPD administruojamoms paveldotvarkos programoms.

Būtina nustatyti viešųjų investicijų į KP tvarkybą prioritetus ir aiškius investicijų panaudojimo efektyvumo kriterijus, taip pat nustatyti rodiklius, pagal kuriuos būtų vertinama vientisa objekto vertingųjų savybių išsaugojimo ir investicijų sukurtų kultūrinių, socialinių bei ekonominių pasekmių nauda. Tvarkybos ir pritaikymo darbams atlikti turi būti kooperuojamos ir kitų suinteresuotų šalių – savivaldybių, bendruomenių, juridinių ar fizinių asmenų lėšos.

Iš valstybės biudžeto finansuojamos ir Kultūros paveldo departamento (KPD) administruojamos nekilnojamojo KP programos yra įgyvendinamos neturint ilgalaikės veiklos strategijos, kurioje būtų numatyti ne tik programų, bet ir KPD siektini rezultatai ir su jais susieti veiklos vertinimo kriterijai. Paveldotvarkos programos planuojamos vieneriems metams, nesiejant jų įgyvendinimo su ilgesniu laikotarpiu. Programos nėra suderintos ir susietos su kitomis nekilnojamojo KP tvarkybos darbų intervencijomis, finansuojamomis iš ES struktūrinių fondų, EEE finansinių mechanizmų bei intervencijomis, finansuojamomis iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai.

5. GALIMOS VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO PASEKMĖS APLINKAI

5.1. VERTINIMO, ĮSKAITANT VISUS SUNKUMUS, SU KURIAIS SUSIDURTA KAUPIANT REIKIAMĄ INFORMACIJĄ, APRAŠYMAS. VERTINIMO METODIKA

Veiksmų programos pakeitimo strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atliekamas pagal reikalavimus, nustatytus Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo naujoje redakcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 20014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467. Taip pat atsižvelgiama į rekomendacijas, pateiktas Sanglaudos politikos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo gairėse bei „Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo vadove“.

Pasirinktas Veiksmų programos pakeitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo būdas ir metodai

Veiksmų programa yra aukščiausio lygio strateginis planavimo dokumentas, kuriame nustatomos bendros strateginių veiksmų kryptys ir skirstomas jų finansavimas. Todėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu nėra žinoma, kokios rūšies ūkinės veiklos projektų plėtros pagrindus lems pakeitimas, o turima informacija apie poveikį patirsiančią aplinką yra labai bendro pobūdžio (programa siejama su visa Lietuvos Respublikos teritorija).

Dėl šių priežasčių, ir siekiant užtikrinti vertinimo tęstinumą, SPAV atliekamas taikant tą patį metodą, kuris buvo naudojamas Veiksmų programos rengimo (ir jos 2016 m. pakeitimo) strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu – vertinimą aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektų (tikslų) atžvilgiu.

Nors šis vertinimo būdas neįgalina įvertinti konkrečių Veiksmų programos pakeitimo sąlygojamų aplinkos pokyčių, vertinimo rezultatai parodo, kaip į programos pakeitimą buvo integruojami aplinkos apsaugos bei darnaus vystymosi tikslai ir prognozuoja galimas pasekmes aplinkai šių tikslų įgyvendinimo (siekiimo) atžvilgiu.

Taikant šį būdą, buvo vertinamos galimos 2017 m. Veiksmų programos pakeitimo pasekmės devyniems komponentams (sektoriams):

- požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymui;
- oro taršos mažinimui;
- atliekų tvarkymui;
- biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsaugai;
- klimato kaitai ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumui;
- dirvožemio būklės valdymui;
- miškų išteklių valdymui;
- sveikatos apsaugai;
- kultūros paveldo apsaugai.

Atliekant vertinimą aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu, buvo naudoti šie pagrindiniai metodai: strateginių dokumentų ir teisės aktų analizė; antrinių informacijos šaltinių analizė; Veiksmų programos pakeitimo ir galiojančių aktualių strateginių dokumentų sąsajų analizė; preliminari Veiksmų programos pakeitimo pasekmių reikšmingumo analizė kiekvieno nagrinėjamo komponento apsaugos ir darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu; potencialių pasekmių reikšmingumo, pobūdžio, savybių analizė ir ekspertinis vertinimas.

Taikant aukščiau aprašytą vertinimo būdą, visų pirma buvo išnagrinėti galiojantys strateginiai dokumentai, nustatantys aktualius kiekvieno nagrinėjamo komponento apsaugos ir darnaus vystymosi tikslus. Identifikavus vertinimui aktualius apsaugos ir darnaus vystymosi tikslus, buvo atlikta su

pakeitimu susijusių Veiksmų programos prioritetų (iš viso Veiksmų programa apima 12 prioritetų), investicinių prioritetų ir konkrečių uždavinių analizė, kurios rezultatai apibendrinami pasekmių identifikavimo (nustatymo) lentelėse, parengtose kiekvienam Veiksmų programos prioritetui (žr. 5.2 skyrių).

Lentelėse nurodomi kiekvieno nagrinėjamo prioriteto aktualūs investiciniai prioritetai, konkretūs uždaviniai ir apibūdinama pakeitimų esmė, taip pat kiekvienam pakeitimui priskiriamas sutartinis kodas, kad skaitytojas galėtų lengvai identifikuoti konkretų pakeitimą (žr. 1 priedą). Kiekvienas šių pakeitimų nagrinėjamas aktualių apsaugos ir darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu, *identifikuojant, ar jis gali būti susijęs su pasekmėmis šių tikslų įgyvendinimui ar pasiekimui*. Nustačius, kad pakeitimas gali būti susijęs su galimomis pasekmėmis, jos vertinamos išsamiau, o vertinimo rezultatai pateikiami **5.3 skyriuje**. Pasekmių identifikavimo (nustatymo) lentelėse naudoti sutartiniai ženklai pateikiami 5.1 lentelėje.

5.1 lentelė. Pasekmių identifikavimo (nustatymo) lentelėse naudojami sutartiniai ženklai

PRELIMINARAUS PAKEITIMŲ VERTINIMO REZULTATAS	SUTARTINIS ŽENKLAS
Nustatytos galimos (potencialios) pasekmės	✓
Nenustatyta galimų (potencialių) pasekmių	○

Tolesniu vertinimo etapu buvo *išsamiai analizuojami tie Veiksmų programos pakeitimai, kurie, remiantis pasekmių identifikavimo (nustatymo) rezultatais, gali turėti pasekmių aplinkai*, įtakodami aktualių apsaugos ir darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimą. Kiekvienas šių pakeitimų buvo analizuojamas kiekvieno nagrinėjamo komponento atžvilgiu, įvertinant jo galimas pasekmes apsaugos ir darnaus vystymosi tikslų siekimui, nurodant kiekvieno vertinamo komponento apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslus bei apibūdinant galimas pasekmes, atsižvelgiant į:

- pasekmių tikimybę, trukmę, grįžtamumą, apibrėžtumą;
- tiesioginį ar netiesioginį pasekmių pobūdį;
- kaupiamąjį (akumuliacinį) pasekmių pobūdį;
- tarpvalstybinį pasekmių pobūdį;
- poveikį visuomenės sveikatai ir (arba) aplinkai;
- pasekmių dydį ir erdvinį mastą (apreptį);
- pasekmes teritorijoms ar kraštovaizdžiams, kuriems suteiktas nacionalinis, Europos Bendrijos arba kitoks tarptautinis apsaugos statusas;
- teritorijas, kuriose programos sprendiniai gali sukelti pasekmių; savybes, susijusias su: teritorijose randamų europinės svarbos saugomų rūšių ir (ar) natūralių buveinių, kitų gamtinių savybių ir kultūros paveldo (vertybių) išsaugojimu; aplinkos kokybės normų arba ribinių verčių viršijimą ar intensyvų žemės naudojimą.

Taip pat buvo atsižvelgiama į Veiksmų programos pakeitimo reikšmę integruojant aplinkos apsaugos klausimus ir siekiant skatinti darnų vystymąsi, įgyvendinant nacionalinius ir Europos Bendrijos aplinkos apsaugos teisės aktus; į susijusias aplinkos apsaugos problemas; į tai, koku mastu programos pakeitimas sukuria ūkinės veiklos pagrindus, atsižvelgiant į vietą, pobūdį, dydį ir veiklos sąlygas arba išteklių poreikį.

Pasekmių identifikavimo (nustatymo) metu identifikuotų Veiksmų programos pakeitimo pasekmių įvertinimo rezultatai pateikiami aprašomosiose vertinimo lentelėse, kiekvienam vertinimo komponentui (žr. 5.3 skyrių). Įvertinimo rezultatų pateikimo sutartiniai ženklai pateikiami 5.2 lentelėje.

5.2 lentelė. Veiksmų programos pakeitimo pasekmių įvertinimo aprašomosiose lentelėse naudojami sutartiniai ženklai

PASEKMIŲ POBŪDIS IR REIŠKŠMINGUMAS	
PASEKMIŲ POBŪDIS IR REIŠKŠMINGUMAS	SUTARTINIS ŽENKLAS
Didelio reikšmingumo teigiamos pasekmės	+++
Vidutinio reikšmingumo teigiamos pasekmės	++
Mažo reikšmingumo teigiamos pasekmės	+
Pasekmės nenumatomos	0
Didelio reikšmingumo neigiamos pasekmės	---
Vidutinio reikšmingumo neigiamos pasekmės	--
Mažo reikšmingumo neigiamos pasekmės	-
Numatomos ir neigiamos, ir teigiamos pasekmės. Reikšmingumas analizuojamas išsamiau ir žymimas aukščiau nurodytais sutartiniais ženklais	-/+
KITOS PASEKMIŲ SAVYBĖS	
PASEKMIŲ SAVYBĖS IR KATEGORIJS	
Tikimybė (didelė, vidutinė, maža)	
Tiesioginės ar netiesioginės pasekmės	
Pasekmių trukmė (atsižvelgiant į vertinamo komponento strateginius apsaugos tikslus ir pasekmes jiems: ilgalaikės (nuolatinės), trumpalaikės (laikinos))	
Grįžtamumas (pasekmės grįžtamos ar negrįžtamos)	
Kaupiamosios (kumuliacinės) pasekmių savybės	
Erdvinis mastas (atsižvelgiant į pasekmes patiršančią teritoriją – nacionalinis, regioninis, vietos)	
Tarpvalstybinės pasekmės (galinčios reikšmingai veikti kitos šalies aplinką)	

Sunkumų, su kuriais susidurta atliekant vertinimą, aprašymas

Pagrindinės problemos ir sunkumai, su kuriais buvo susidurta atliekant SPAV, siejamos su vertinamo dokumento ir jo pakeitimo pobūdžiu ir lygiu. Kadangi Veiksmų programa yra aukščiausio lygio strateginis planavimo dokumentas, strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu nėra žinoma, kokios rūšies ūkinės veiklos projektų plėtros pagrindus lems pakeitimas (išskyrus tam tikrus pavienius pakeitimus), o turima informacija apie poveikį patiršančią aplinką yra labai bendro pobūdžio (programa siejama su visa Lietuvos Respublikos teritorija). Todėl jos pakeitimo pasekmių aplinkai vertinimas gali būti atliekamas tik aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektų (tikslų) atžvilgiu, o dėl to savo ruožtu susiduriama su šiomis pagrindinėmis problemomis:

- negali būti įvertinama kiekybinė Veiksmų programos pakeitimo sprendinių išraiška, nes Veiksmų programos pakeitime numatomas tik finansavimo perskirstymas;
- vienintelis taikytinas vertinimo būdas – vertinimas aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektų (tikslų) atžvilgiu lemia neapibrėžtumą ir subjektyvumą, priklausantį nuo SPAV ekspertų ir SPAV subjektų atstovų nuomonių, požiūrių ir kompetencijų;
- nėra galimybių atsižvelgti į vietovės (teritorijos) jautrumą ir svarbumą, nes daugumoje atvejų nėra žinomos sprendinių įgyvendinimo vietos;
- negali būti nagrinėjamos nei sprendinių kiekybės (masto), nei technologinės, nei vietos parinkimo alternatyvos;
- negali būti nagrinėjamos konkrečios pasekmių sumažinimo priemonės.

5.2. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO PASEKMIŲ IDENTIFIKAVIMAS (NUSTATYMAS) PAGAL VEIKSMŲ PROGRAMOS PRIORITETUS

5.2.1. Pirmas prioritetas. Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
1.2 Verslo investicijų į MTI skatinimas, įmonių, MTI centrų ir aukštojo mokslo sektoriaus ryšių bei sąveikos plėtojimas, visų pirma, skatinant investicijas į produktų ir paslaugų plėtrą, technologijas, socialines ir viešosioms paslaugoms teikti skirtas inovacijas; taip pat paklausos, jungimosi į tinklus, grupių ir atvirų inovacijų skatinimas pagal pažangiosios specializacijos strategiją remiant technologinius ir taikomųjų mokslų tyrimus, bandomųjų linijų diegimą, išankstinio produktų patvirtinimo veiksmus ir didelio poveikio technologijų pažangiosios gamybos	1.2.1. Padidinti mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų veiklų aktyvumą privačiame sektoriuje	Siūloma VP II skirsnio 1 prioriteto 1.2 investicinio prioriteto 1.2.1 konkretaus uždavinio įgyvendinimo veiklų aprašymo pirmą ir ketvirtą pastraipą išdėstyti nauja redakcija.	○	○	○	○	○	○	○	○	○	1A4

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
pajėgumus, pirminės gamybos bei bendrosios paskirties technologijų sklaidą.												
1.2 Verslo investicijų į MTI skatinimas, įmonių, MTI centrų ir aukštojo mokslo sektoriaus ryšių bei sąveikos plėtojimas, visų pirma, skatinant investicijas į produktų ir paslaugų plėtrą, technologijas, socialines ir viešosioms paslaugoms teikti skirtas inovacijas; taip pat paklausos, jungimosi į tinklus, grupių ir atvirų inovacijų skatinimas pagal pažangiosios specializacijos strategiją remiant technologinius ir taikomųjų mokslų tyrimus, bandomųjų linijų diegimą, išankstinio produktų patvirtinimo veiksmus ir didelio poveikio technologijų pažangiosios gamybos pajėgumus, pirminės gamybos bei bendrosios paskirties technologijų sklaidą.	1.2.1. Padidinti mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų veiklų aktyvumą privačiame sektoriuje	Pakeisti VP II skirsnio 1 prioriteto 1.2 investicinio prioriteto ERPF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Privačios investicijos, atitinkančios viešąją paramą inovacijoms arba MTEP projektams" - siektina reikšmė didinama nuo 104 mln. eur iki 175 mln. eur * "Įmonių, gavusių investicijas siekiant, kad jos pateiktų naujų rinkos produktų, skaičius" - siektina reikšmė didinama nuo 120 iki 130. * "Įmonių, gavusių investicijas siekiant, kad jos pateiktų naujų įmonės produktų, skaičius" - siektina reikšmė didinama nuo 140 iki 150	○	○	○	○	○	○	○	○	1A5	

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
1.2 Verslo investicijų į MTI skatinimas, įmonių, MTI centrų ir aukštojo mokslo sektoriaus ryšių bei sąveikos plėtojimas, visų pirma, skatinant investicijas į produktų ir paslaugų plėtrą, technologijas, socialines ir viešosioms paslaugoms teikti skirtas inovacijas; taip pat paklausos, jungimosi į tinklus, grupių ir atvirų inovacijų skatinimas pagal pažangiosios specializacijos strategiją remiant technologinius ir taikomųjų mokslų tyrimus, bandomųjų linijų diegimą, išankstinio produktų patvirtinimo veiksmus ir didelio poveikio technologijų pažangiosios gamybos pajėgumus, pirminės gamybos bei bendrosios paskirties technologijų sklaidą.	1.2.2. Padidinti žinių komercinimo ir technologijų perdavimo mastą	Pakeisti VP II skirsnio 1 prioriteto 1.2 investicinio prioriteto ERPF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Investicijas gavusių mokslo ir studijų institucijų pateiktos patentų paraiškos" - siektina reikšmė mažinama nuo 50 iki 34	○	○	○	○	○	○	○	○	○	1A6

Pastaba: kaip nurodyta 5.1 skyriuje pateiktame vertinimo metodikos aprašyme : ○ – nenustatyta galimų (potencialių) pasekmių; ✓ – nustatytos galimos (potencialios) pasekmės, todėl konkretus VP pakeitimas šio komponento atžvilgiu nagrinėjamas išsamiau.

5.2.2. Antras prioritetas. Informacinės visuomenės skatinimas

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
2.3. Taikomųjų IRT e. valdžios, e. mokymosi, e. įtraukties, e. kultūros ir e. sveikatos programų tobulinimas	–	Pakeisti ERPF bendrusius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Sukurtos elektroninės paslaugos" - siektina reikšmė mažinama nuo 200 iki 170; * "Įgyvendinti sprendimai, skirti viešojo sektoriaus bendro naudojimo informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūros optimizavimui, sąveikumo ir saugos užtikrinimui" - siektina reikšmė mažinama nuo 7 iki 3.	○	○	○	○	○	○	○	○	○	2A4
–	–	Pakeisti VP II skirsnio 2 prioriteto lentelę „Prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas“	○	○	○	○	○	○	○	○	○	2A5
–	–	Pakeisti VP II skirsnio 2 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutes: * ERPF "IRT: kitų tipų IRT infrastruktūra ir (arba) didelės apimties kompiuterių ištekliai ir (arba) įranga (įskaitant e. infrastruktūrą, duomenų centrus ir jutiklius, taip pat įterptus į kitą infrastruktūrą, pvz. mokslinių tyrimų įranga, aplinkosaugos ir socialinę infrastruktūrą)" finansinė proporcija mažinama nuo 20.641.120	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2A6

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškių išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
		iki 6.641.120 Eur * ERPF "Prieiga prie viešojo sektoriaus informacijos (įskaitant atvirųjų duomenų e. kultūrą, skaitmenines bibliotekas, e. turinį ir e. turizmą)" finansinė proporcija mažinama nuo 35.207.913 iki 28.207.913 Eur * ERPF "Vyresnių žmonių sveikatą ir aktyvumą išsaugoti padedantys IRT sprendimai ir e. sveikatos paslaugos bei taikomosios programos (įskaitant e. priežiūrą ir kasdienį gyvenimą palengvinančią aplinką)" finansinė proporcija mažinama nuo 24.012.861 iki 10.012.861 Eur										
-	-	Pakeisti Veiksmų programos 4 lentelę „Veiksmų programos finansavimo planas (eurais)“: * ERPF 2 prioritetui skiriamas visas finansavimas mažinamas nuo 287.102.688 iki 222.396.806 Eur.	○	○	○	○	○	○	○	○	○	2A7

Pastaba: kaip nurodyta 5.1 skyriuje pateiktame vertinimo metodikos aprašyme : ○ – nenustatyta galimų (potencialių) pasekmių; ✓ – nustatytos galimos (potencialios) pasekmės, todėl konkretus VP pakeitimas šio komponento atžvilgiu nagrinėjamas išsamiau.

5.2.3. Trečias prioritetas. Smulgiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
3.2. Naujų MVĮ verslo modelių, ypač internacionalizavimo, kūrimas ir įgyvendinimas	–	Pakeisti VP II skirsnio 3 prioriteto 3.2 investicinio prioriteto skyriaus „Investicinio prioriteto įgyvendinimo veiklos“ antrą pastraipą	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3A4
3.3. MVĮ gebėjimų augti regioninėse, nacionalinėse ir tarptautinėse rinkose ir inovacijų diegimo procesuose rėmimas	3.3.1. Padidinti MVĮ produktyvumą	Pakeisti VP II skirsnio 3 prioriteto 3.3 investicinio prioriteto 3.3.1 konkretaus uždavinio antrą pastraipą	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3A5
3.3. MVĮ gebėjimų augti regioninėse, nacionalinėse ir tarptautinėse rinkose ir inovacijų diegimo procesuose rėmimas	–	Pakeisti VP II skirsnio 3 prioriteto 3.3 investicinio prioriteto skyriaus „Investicinio prioriteto įgyvendinimo veiklos“ antrą pastraipą	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3A6
3.3. MVĮ gebėjimų augti regioninėse, nacionalinėse ir tarptautinėse rinkose ir inovacijų diegimo procesuose rėmimas	–	Pakeisti VP II skirsnio 3 prioriteto 3.3 investicinio prioriteto ERPF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Subsidijas gaunančių įmonių skaičius" - siektina reikšmė didinama nuo 760 iki 810.	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3A7
–	–	Pakeisti Veiksmų programos 2 skirsnio 3 prioriteto skyrių „Projektų/veiksmų atrankos principai“ 4, 5, 10 ir 11 pastraipas	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3A8
–	–	Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio 3 prioriteto lentelę „Prioriteto veiklos rezultatų	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3A9

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
		peržiūros planas“										
-	-	Pakeisti VP II skirsnio 3 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutes: * "Parama ekologiškiems gamybos procesams ir efektyviam išteklių naudojimui MVĮ užtikrinti" - finansinė proporcija mažinama nuo 167.979.611 Eur iki 166.531.511 Eur * Įmonių, kurių specializacija – teikimas paslaugų, padedančių pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos ir didinti atsparumą klimato kaitai, vystymas ir skatinimas (įskaitant paramą tokioms paslaugoms)" - nauja intervencinių veiksmų sritis, finansinė proporcija 1.448.100 Eur.	○	○	○	○	✓	○	○	○	○	3A10
-	-	Pakeisti Veiksmų programos 4 lentelę „Veiksmų programos finansavimo planas (eurais)“: * ERPF 3 prioritetui skiriamas visas finansavimas didinamas nuo 625.415.592 iki 636.003.828 Eur	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3A11
-	-	Pakeisti Veiksmų programos 7 lentelę „Planuojama suma klimato kaitos tikslams, (eurais)“ : * Planuojama suma klimato kaitos tikslams	○	○	○	○	✓	○	○	○	○	3A12

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
		didinama nuo 72.984.244,40 iki 73.853.105 Eur										

Pastaba: kaip nurodyta 5.1 skyriuje pateiktame vertinimo metodikos aprašyme : ○ – nenustatyta galimų (potencialių) pasekmių; ✓ – nustatytos galimos (potencialios) pasekmės, todėl konkretus VP pakeitimas šio komponento atžvilgiu nagrinėjamas išsamiau.

5.2.4. Ketvirtas prioritetas. Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
4.1. AIE gamybos ir skirstymo skatinimas	4.1.1. Padidinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą	Siūloma VP II skirsnio 4 prioriteto 4.1 investicinio prioriteto 4.1.1 konkretaus uždavinio aprašymą papildyti nauja pastraipa ir trečią pastraipą patikslinti.	○	✓	○	○	✓	○	○	○	○	4A4

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškių išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
4.1. AIE gamybos ir skirstymo skatinimas	–	Pakeisti VP II skirsnio 4 prioriteto 4.1 investicinio prioriteto SaF specialiuosius programos rezultato rodiklius: * "Atsinaujinančių išteklių energijos dalis galutiniame energijos balanse" siektina reikšmė didinama nuo 23 iki 28 proc.	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	4A5
4.1. AIE gamybos ir skirstymo skatinimas	–	Papildyti VP II skirsnio 4 prioriteto 4.1 investicinio prioriteto skyriaus „Investicinio prioriteto įgyvendinimo veiklos“ nauja trečia pastraipa.	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	4A6
4.3. Energijos vartojimo efektyvumo, pažangaus energijos valdymo ir AIE vartojimo viešosiose infrastruktūrose, įskaitant viešuosius pastatus ir gyvenamųjų namų sektorių, rėmimas	–	Pakeisti VP II skirsnio 4 prioriteto 4.3 investicinio prioriteto skyriaus „Investicinio prioriteto įgyvendinimo veiklos“ penktą ir šeštą pastraipas	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4A8
4.5. Anglies dioksido kiekio mažinimo strategijų įgyvendinimo visų rūšių, ypač miesto, teritorijose skatinimas, darnaus ir įvairių rūšių judumo miestuose skatinimas ir priemonių, skirtų poveikiui aplinkai	–	Papildyti Veiksmų programos 2 skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių gamybos ir naudojimo skatinimas“ skyriaus „Projektų/veiksmų atrankos principai“ 4.5 investicinio prioriteto projektų/veiksmų atrankos principus nauja pastraipa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4A9

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
sušvelninti, diegimas												
-	-	Pakeisti VP II skirsnio 4 prioriteto lentelę „Prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas“: * „Namų ūkių, priskirtų geresnei energijos vartojimo efektyvumo klasei, skaičius“, siektina rodiklio reikšmė 30000 namų ūkių. * „Modernizuoti centralizuoto šilumos tiekimo tinklai“, siektina rodiklio reikšmė 600 km. VP pakeitimu tikslinama šių rodiklių reikšmėms pasiekti skirta lėšų procentinė suma (t.y. rodiklių reikšmės nekeičiamos).	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	4A10
-	-	Pakeisti VP II skirsnio 4 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutes: * ERPF "Atsinaujinančioji energija: saulės" - finansinė proporcija didinama nuo 1.158.480 iki 11.015.593 Eur * SaF "Atsinaujinančioji energija: saulės" - finansinė proporcija didinama nuo 0 iki 15 mln. eur * SaF "Atsinaujinančioji energija: biomasės" - finansinė proporcija mažinama nuo 252.331.410 iki 209.793.224 Eur * ERPF "Siekiant efektyvaus energijos vartojimo vykdoma esamų būstų renovacija, parodomieji	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	4A11

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
		<p>projektai ir pagalbinės priemonės"- finansinė proporcija didinama nuo 288.171.919 iki 336.171.919 Eur</p> <p>* ERPF "Itin veiksminga bendra šilumos ir elektros energijos gamyba ir centralizuotas šilumos tiekimas" - atsisakoma intervencinių veiksmų srities</p> <p>* SaF "Itin veiksminga bendra šilumos ir elektros energijos gamyba ir centralizuotas šilumos tiekimas" - finansinė proporcija mažinama nuo 70.177.387 iki 69.508.805 Eur</p> <p>* ERPF "MVĮ efektyvus energijos vartojimas ir jose vykdomi parodomieji projektai, taip pat pagalbinės priemonės" - finansinė proporcija mažinama nuo 7.240.500 iki 855.781 Eur</p>										
-	-	<p>Pakeisti Veiksmų programos 4 lentelę „Veiksmų programos finansavimo planas (eurais)“:</p> <p>* ERPF didinamas 4 prioritetui skiriamas visas finansavimas nuo 608.472.585 iki 664.943.173 Eur</p> <p>* SaF mažinamas 4 prioritetui skiriamas visas finansavimas nuo 454.962.862 iki 423.551.097 Eur</p> <p>PASTABA: ERPF+SAF visas finansavimas didinamas 5.058.823 Eur</p>	○	○	○	○	✓	○	○	○	○	4A12

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
			☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	4A13
-	-	Pakeisti Veiksmų programos 7 lentelę „Planuojama suma klimato kaitos tikslams, (eurais)“ : * Planuojama suma klimato kaitos tikslams didinama nuo 857.001.686 iki 878.301.686 Eur	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	4A13

Pastaba: kaip nurodyta 5.1 skyriuje pateiktame vertinimo metodikos aprašyme : ○ – nenustatyta galimų (potencialių) pasekmių; ✓ – nustatytos galimos (potencialios) pasekmės, todėl konkretus VP pakeitimas šio komponento atžvilgiu nagrinėjamas išsamiau.

5.2.5. Penktas prioritetas. Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškių išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
5.3. Investicijos į vandens sektorių, siekiant įvykdyti ES aplinkos acquis reikalavimus ir patenkinti valstybių narių nustatytus poreikius, viršijančius tuos reikalavimus	5.3.2 "Padidinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir sistemos efektyvumą"	Pakeisti VP II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto 5.3 investicinio prioriteto 5.3.2 konkretaus uždavinio antrą pastraipą	○	○	○	○	○	○	○	○	○	5A4
5.3. Investicijos į vandens sektorių, siekiant įvykdyti ES aplinkos acquis reikalavimus ir patenkinti valstybių narių nustatytus poreikius, viršijančius tuos reikalavimus	–	Pakeisti VP II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto 5.3 investicinio prioriteto skyriaus „Investicinio prioriteto įgyvendinimo veiklos“ antrą pastraipą	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	5A5
5.3. Investicijos į vandens sektorių, siekiant įvykdyti ES aplinkos acquis reikalavimus ir patenkinti valstybių narių nustatytus poreikius, viršijančius tuos reikalavimus	–	Pakeisti VP II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto 5.3 investicinio prioriteto SaF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos" - didinama siektina reikšmė nuo 60.000 iki 1.020.000 gyventojų ekvivalentų * "Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis" - mažinama siektina reikšmė nuo 680 iki 350 km * "Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės, kuriose įgyvendinti valdymo ir veiklos tobulinimo veiksmai" keičiamas rodikliu "	✓	○	○	○	✓	○	○	○	○	5A6

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškių išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
		Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės, kurių veiklos tobulinimui parengti planai"										
5.4. Kultūros ir gamtos paveldo apsauga, propagavimas ir vystymas	–	Pakeisti VP II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto 5.4 investicinio prioriteto ERPF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Numatomo apsilankymų remiamuose kultūros ir gamtos paveldo objektuose bei turistų traukos vietose skaičiaus padidėjimas" - siektina reikšmė didinama nuo 220.000 iki 250.000 apsilankymų per metus * "Sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui gamtos ir kultūros paveldo objektai ir teritorijos" - siektina reikšmė didinama nuo 65 iki 77	○	○	○	✓	○	○	○	○	✓	5A7
–	–	Pakeisti VP II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto skyriaus „Projektų/veiksmų atrankos principai“ 8 ir 13 pastraipas	○	○	○	○	○	○	○	○	○	5A8
–	–	Pakeisti VP II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto lentelę „Prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas“ * "Bendra tinkamų finansuoti išlaidų suma, pripažinta tinkama deklaruoti EK" - siektina reikšmė mažinama nuo 227.856.129 iki 225.503.187 Eur	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	○	5A9

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškių išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
-	-	Pakeisti VP II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutes: * ERPF "Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas" - finansinė proporcija mažinama nuo 35.030.022 iki 23.030.022 Eur * ERPF "Viešųjų kultūros ir paveldo vertybių apsauga, plėtojimas ir populiarinimas" - finansinė proporcija didinama nuo 86.850.183 iki 96.850.183 Eur	○	○	○	✓	○	○	○	○	✓	5A10
-	-	Pakeisti Veiksmų programos 4 lentelę „Veiksmų programos finansavimo planas (eurais)“: * ERPF mažinamas 5 prioritetui skiriamas visas finansavimas nuo 227.856.129 Eur iki 225.503.188 Eur	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	○	5A11
-	-	Pakeisti Veiksmų programos 6 lentelę „Veiksmų programos finansavimo planas pagal prioritetus, (eurais)“ * Mažinamas visas finansavimas nuo 1.064.914.820 iki 1.062.561.879 Eur	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	○	5A12

Pastaba: kaip nurodyta 5.1 skyriuje pateiktame vertinimo metodikos aprašyme : ○ – nenustatyta galimų (potencialių) pasekmių; ✓ – nustatytos galimos (potencialios) pasekmės, todėl konkretus VP pakeitimas šio komponento atžvilgiu nagrinėjamas išsamiau.

5.2.6. Šeštasis prioritetas. Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
6.1. Bendros Europos daugiarūšio transporto erdvės kūrimo rėmimas investuojant į transeuropinį transporto tinklą	–	Pakeisti VP II skirsnio 6 prioriteto 6.1 investicinio prioriteto SaF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Bendras rekonstruotų arba atnaujintų geležinkelio TEN-T tinkle linijų ilgis" - siektina reikšmė didinama nuo 74 iki 220 km	○	○	○	○	✓	○	○	○	○	6A4
6.1. Bendros Europos daugiarūšio transporto erdvės kūrimo rėmimas investuojant į transeuropinį transporto tinklą	6.1.1. „Padidinti šalies daugiarūšės susisiekimo sistemos ir transeuropinių transporto tinklų sąveiką“	Pakeisti VP II skirsnio 6 prioriteto 6.1 investicinio prioriteto 6.1.1 konkretaus uždavinio skyrių „Didelės apimties projektai“ papildant naujais didelės apimties projektais * dėl geležinkelių ruožų Kaišiadorys–Radviliškis ir Radviliškis–Klaipėda elektrifikavimo * dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimo ir platinamo	✓	✓	○	✓	✓	○	○	○	○	6A5
6.3. Energijos vartojimo efektyvumo ir tiekimo patikimumo, plėtojant pažangiąsias energijos paskirstymo, saugojimo ir perdavimo sistemas gerinimas ir paskirstytos AIE gamybos, diegimas	6.3.1. „Sustiprinti integraciją į Europos Sąjungos vidaus energijos rinką“, skyrius „Didelės apimties projektai“	Pakeisti VP II skirsnio 6 prioriteto 6.3 investicinio prioriteto 6.3.1 konkretaus uždavinio „Sustiprinti integraciją į Europos Sąjungos vidaus energijos rinką“ skyrių „Didelės apimties projektai“: * Pagal šį investicinį prioritetą didelės apimties projektų vykdyti neplanuojama	○	✓	○	○	✓	○	○	○	○	6A6
6.3. Energijos vartojimo efektyvumo ir tiekimo	–	Pakeisti VP II skirsnio 6 prioriteto 6.3 investicinio prioriteto ERPF bendruosius ir	○	✓	○	○	✓	○	○	○	○	6A7

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškių išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
patikimumo, plėtojant pažangiąsias energijos paskirstymo, saugojimo ir perdavimo sistemas gerinimas ir paskirstytos AIE gamybos, diegimas		specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Nutiestų ir (ar) modernizuotų magistralinių dujotiekių ilgis" - siektina reikšmė mažinama nuo 110 iki 22 km * "Įdiegus pažangius infrastruktūros elementus modernizuoti arba įrengti gamtinių dujų perdavimo sistemos technologiniai priklausiniai" - naujas rodiklis, siektina reikšmė 20.										
-	-	Pakeisti VP II skirsnio 6 prioriteto skyriaus „Projektų/veiksų atrankos principai“ 6 ir 11 pastraipas	○	○	○	○	○	○	○	○	○	6A8
-	-	Pakeisti VP II skirsnio 6 prioriteto lentelę „Prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas“ * „Bendra tinkamų finansuoti išlaidų suma, pripažinta tinkama deklaruoti EK“ – siektina reikšmė didinama nuo 897.830.717 iki 929.242.483 Eur * „Bendras rekonstruotų arba atnaujintų kelių TEN-T tinkle ilgis“, rodiklio siektina reikšmė 157 km. VP pakeitimu tikslinama rodiklio reikšmei pasiekti skirta lėšų procentinė suma (t.y. rodiklio reikšmė nekeičiama).	○	○	○	○	○	○	○	○	○	6A9
-	-	Pakeisti VP II skirsnio 6 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal	○	✓	○	○	✓	○	○	○	○	6A10

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškių išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
		<p> kategorijas“ eilutes: * ERPF "Elektros energija (kaupimas ir perdavimas)" - finansinė proporcija didinama nuo 69.508.804 iki 83.120.945 Eur * ERPF "Gamtinės dujos" - finansinė proporcija mažinama nuo 84.195.304 iki 70.583.163 Eur * SaF "Geležinkeliai (TEN-T pagrindinis tinklas)" - finansinė proporcija didinama nuo 217.440.748 iki 244.140.748 Eur</p>										
-	-	<p>Pakeisti Veiksmų programos 4 lentelę „Veiksmų programos finansavimo planas (eurais)“: * SaF didinamas 6 prioritetui skiriamas visas finansavimas didinamas nuo 897.830.717 iki 929.242.482 Eur</p>	○	○	○	○	○	○	○	○	○	6A11
-	-	<p>Pakeisti Veiksmų programos 7 lentelę „Planuojama suma klimato kaitos tikslams, (eurais)“ : * Planuojama suma klimato kaitos tikslams didinama nuo 212.849.214 iki 223.529.214 Eur</p>	○	○	○	○	✓	○	○	○	○	6A12
-	-	<p>Pakeisti Veiksmų programos priedą Nr. 3 „DIDELĖS APIMTIES PROJEKTŲ SĄRAŠAS“: * Siūlomas naujas didelės apimties projektas "Geležinkelių ruožų Kaišiadorys–Radviliškis ir Radviliškis–Klaipėda elektrifikavimas" * Siūlomas naujas didelės apimties projektas</p>	✓	✓	○	○	✓	○	○	○	○	6A13

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
		"Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinamas ir platinamas" * Atsisakoma didelės apimties projekto "Magistralinio dujotiekio Klaipėda -Kuršėnai antros gijos statyba (magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kiemėnai pajėgumų didinimas)"										

Pastaba: kaip nurodyta 5.1 skyriuje pateiktame vertinimo metodikos aprašyme : ○ – nenustatyta galimų (potencialių) pasekmių; ✓ – nustatytos galimos (potencialios) pasekmės, todėl konkretus VP pakeitimas šio komponento atžvilgiu nagrinėjamas išsamiau.

5.2.7. Septintas prioritetas. Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
7.1. Užimtumą skatinančio ekonomikos augimo kuriant vidinį potencialą rėmimas kaip dalis konkrečioms sritims skirtos teritorinės strategijos, įskaitant nuosmukį patiriančių pramoninių regionų pertvarkymą ir specifinių gamtos ir kultūros išteklių prieinamumo bei naudojimosi jais, gerinimą	–	Pakeisti VP 2 skirsnio 7 prioriteto skyrių „Projektų/veiksmų atrankos principai“ 7.1 investicinio prioriteto projektų/veiksmų atrankos principų aprašymą	○	○	○	○	○	○	○	○	○	7A4
–	–	Pakeisti VP 2 skirsnio 7 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutes	○	○	○	○	○	○	○	○	○	7A5

Pastaba: kaip nurodyta 5.1 skyriuje pateiktame vertinimo metodikos aprašyme : ○ – nenustatyta galimų (potencialių) pasekmių; ✓ – nustatytos galimos (potencialios) pasekmės, todėl konkretus VP pakeitimas šio komponento atžvilgiu nagrinėjamas išsamiau.

5.2.8. Aštuntas prioritetas. Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, krašto vaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
8.4. Galimybių gauti įperkamas, darnias ir aukštos kokybės paslaugas didinimas, įskaitant sveikatos priežiūrą ir visuotinės svarbos socialines paslaugas	–	Pakeisti VP II skirsnio 8 prioriteto 8.4 investicinio prioriteto ESF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * Socialines paslaugas gavę tikslinių grupių asmenys (šeimos) - siektina reikšmė didinama nuo 10.000 iki 17.000	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	8A4
8.6. BIVP strategijų įgyvendinimas	–	Pakeisti VP II skirsnio 8 prioriteto 8.6 investicinio prioriteto ESF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius" - siektina reikšmė didinama nuo 60 iki 83 * "BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)" - siektina reikšmė didinama nuo 3.000 iki 4.174	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	8A5
–	–	Pakeisti VP II skirsnio 8 prioriteto skyriaus „Projektų/veiksmų atrankos principai“ 8.1 investicinio prioriteto projektų/veiksmų atrankos principus nauja pastraipa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	8A6
–	–	Pakeisti VP II skirsnio 8 prioriteto lentelę „Prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas“ * „Bendra tinkamų finansuoti išlaidų suma, pripažinta tinkama deklaruoti EK“ – siektina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	8A7

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškių išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
		reikšmė didinama nuo 259.169.866 iki 291.405.160 Eur										
-	-	Pakeisti VP II skirsnio 8 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutes: * ESF "Galimybių naudotis įperkamosiomis, tvariomis ir aukštos kokybės paslaugomis, įskaitant sveikatos priežiūrą ir visuotinės svarbos socialines paslaugas, didinimas" - didinama finansinė proporcija nuo 106.904.236 iki 128.904.236 Eur	○	○	○	○	○	○	○	✓	○	8A8
		Pakeisti Veiksmų programos 4 lentelę „Veiksmų programos finansavimo planas (eurais)“: * ESF didinamas 8 prioritetui skiriamas visas finansavimas nuo 259.169.866 iki 291.405.160 Eur	○	○	○	○	○	○	○	○	○	8A9

Pastaba: kaip nurodyta 5.1 skyriuje pateiktame vertinimo metodikos aprašyme : ○ – nenustatyta galimų (potencialių) pasekmių; ✓ – nustatytos galimos (potencialios) pasekmės, todėl konkretus VP pakeitimas šio komponento atžvilgiu nagrinėjamas išsamiau.

5.2.9. Devintas prioritetas. Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, krašto vaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
9.1. Investicijos į švietimą, profesinį mokymą, skirtos infrastruktūrai tobulinti, siekiant suteikti įgūdžių ir užtikrinti mokymosi visą gyvenimą galimybę	9.1.3. Padidinti bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo įstaigų (ypač vykdančių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas) tinklo veiklos efektyvumą	Pakeisti VP II skirsnio 9 prioriteto 9.1 investicinio prioriteto ERPF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Pagal veiksmų programą ERPF lėšomis sukurtos naujos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vietos" - mažinama siektina reikšmė nuo 6.000 iki 2.000 * Pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujintos ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo vietos - naujas rodiklis, siektina reikšmė 2.256	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	9A4
9.1. Investicijos į švietimą, profesinį mokymą, skirtos infrastruktūrai tobulinti, siekiant suteikti įgūdžių ir užtikrinti mokymosi visą gyvenimą galimybę	–	Pakeisti VP II skirsnio 9 prioriteto skyriaus „Projektų/veiksmų atrankos principai“ 9.1 investicinio prioriteto projektų/veiksmų atrankos principus nauja pastraipa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	9A5
–	–	Pakeisti VP II skirsnio 9 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	9A6

Pastaba: kaip nurodyta 5.1 skyriuje pateiktame vertinimo metodikos aprašyme : ○ – nenumatyta galimų (potencialių) pasekmių; ✓ – nustatytos galimos (potencialios) pasekmės, todėl konkretus VP pakeitimas šio komponento atžvilgiu nagrinėjamas išsamiau.

5.2.10. Dešimtas prioritetas. Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
10.1. Investavimas į institucinių gebėjimų stiprinimą ir veiksmingesnį viešąjį administravimą bei viešąsias paslaugas nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, siekiant reformų, geresnio reglamentavimo ir gero valdymo	10.1.3. „Pagerinti visuomenei teikiamų paslaugų kokybę, didinant jų atitikimą visuomenės poreikiams“	Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ 10.1 investicinio prioriteto 10.1.3 konkretaus uždavinio ESF bendruosius ir specialiuosius rodiklius: * "Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, pagal veiksmų programą ESF lėšomis įgyvendinusių paslaugų ir (ar) aptarnavimo kokybei gerinti skirtas priemones, dalis" - siektina reikšmė mažinama nuo 13 iki 7.3 proc.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	10A4
10.1. Investavimas į institucinių gebėjimų stiprinimą ir veiksmingesnį viešąjį administravimą bei viešąsias paslaugas nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, siekiant reformų, geresnio reglamentavimo ir gero valdymo	10.1.5. Pagerinti žmoniškųjų išteklių valdymą valstybinėje tarnyboje	Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ 10.1 investicinio prioriteto 10.1.5 konkretaus uždavinio „Pagerinti žmoniškųjų išteklių valdymą valstybės tarnyboje“ antrą pastraipą	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	10A5
10.1. Investavimas į institucinių gebėjimų stiprinimą ir	–	Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 10 prioriteto	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	10A6

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškių išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
veiksmingesnį viešąjį administravimą bei viešąsias paslaugas nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, siekiant reformų, geresnio reglamentavimo ir gero valdymo		„Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ 10.1 investicinio prioriteto skyriaus „Investicinio prioriteto įgyvendinimo veiklos“ septynioliktą pastraipą										
10.1. Investavimas į institucinių gebėjimų stiprinimą ir veiksmingesnį viešąjį administravimą bei viešąsias paslaugas nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, siekiant reformų, geresnio reglamentavimo ir gero valdymo	10.1.1. Padidinti valdymo orientaciją į rezultatus	Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ 10.1 investicinio prioriteto ERPF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Viešojo valdymo institucijų, pagal veiksmų programą ESF lėšomis įgyvendinusios veiklos valdymo tobulinimo priemonės" - siektina reikšmė mažinama nuo 55 iki 43	○	○	○	○	○	○	○	○	○	10A7
10.1. Investavimas į institucinių gebėjimų stiprinimą ir veiksmingesnį viešąjį administravimą bei viešąsias paslaugas nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, siekiant reformų, geresnio reglamentavimo ir gero valdymo	10.1.3. Pagerinti visuomenei teikiamų paslaugų kokybę, didinant jų atitikimą visuomenės poreikiams	Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ 10.1 investicinio prioriteto ERPF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Viešojo valdymo institucijos, pagal veiksmų programą ESF lėšomis įgyvendinusios paslaugų ir (ar) aptarnavimo kokybei gerinti skirtas	○	○	○	○	○	○	○	○	○	10A8

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
		priemonės" - siektina reikšmė mažinama nuo 80 iki 45 * "Viešojo valdymo institucijų darbuotojai, kurie dalyvavo pagal veiksmų programą ESF lėšomis vykdytose veiklose, skirtose stiprinti teikiamų paslaugų ir (ar) aptarnavimo kokybės gerinimui reikalingas kompetencijas" - siektina reikšmė mažinama nuo 4.000 iki 2.250										
10.1. Investavimas į institucinių gebėjimų stiprinimą ir veiksmingesnį viešąjį administravimą bei viešąsias paslaugas nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, siekiant reformų, geresnio reglamentavimo ir gero valdymo	10.1.5. Pagerinti žmogiškųjų išteklių valdymą valstybinėje tarnyboje	Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ 10.1 investicinio prioriteto ERPF bendruosius ir specialiuosius programos produkto rodiklius: * "Viešojo valdymo institucijos, pagal veiksmų programą ESF lėšomis įgyvendinusios institucijos žmogiškųjų išteklių valdymui tobulinti skirtas priemonės" - rodiklis panaikintas (buvusi siektina reikšmė 60) * "Viešojo valdymo institucijų darbuotojai, kurie dalyvavo pagal veiksmų programą ESF lėšomis vykdytuose mokymuose strateginėms kompetencijoms stiprinti" - siektina reikšmė mažinama nuo 5.000 iki 3.500	○	○	○	○	○	○	○	○	○	10A9
-	-	Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 10 prioriteto	○	○	○	○	○	○	○	○	○	10A10

Investicinis prioritetas	Konkretus uždavinys	Pakeitimo apibūdinimas	Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Oro taršos mažinimas	Atliekų tvarkymas	Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nac. saugomų teritorijų apsauga	Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas	Dirvožemio būklės valdymas	Miškų išteklių valdymas	Sveikatos apsauga	Kultūros paveldo apsauga	Sutartinis VP pakeitimo kodas
		„Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ lentelę „Prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas“										
-	-	Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutes	○	○	○	○	○	○	○	○	○	10A11
		Pakeisti Veiksmų programos 4 lentelę „Veiksmų programos finansavimo planas (eurais)“: * ESF mažinamas 10 prioritetui skiriamas visas finansavimas nuo 176.893.158 iki 144.657.864 Eur	○	○	○	○	○	○	○	○	○	10A12

Pastaba: kaip nurodyta 5.1 skyriuje pateiktame vertinimo metodikos aprašyme : ○ – nenustatyta galimų (potencialių) pasekmių; ✓ – nustatytos galimos (potencialios) pasekmės, todėl konkretus VP pakeitimas šio komponento atžvilgiu nagrinėjamas išsamiau.

5.2.11. Vienuoliktas prioritetas. Techninė parama veiksmy programai administruoti

VP pakeitimų nenumatoma.

5.2.12. Dvyliktas prioritetas. Techninė parama, skirta informuoti apie veiksmy programą ir jai vertinti

VP pakeitimų nenumatoma.

5.2.13. VP pakeitimai, nesiejami su konkrečiais prioritetais

Žemiau nurodyti VP pakeitimai nesiejami su konkrečiais prioritetais. Atkreipiame dėmesį, kad šie pakeitimai yra 5.1.1 – 5.1.12 skyriuose jau nagrinėtų pakeitimų pakartotinis apibūdinimas VP skyriuose, susijusiuose su Veiksmy programos indėliu į strategiją „Europa 2020“ ir integruotą teritorinę plėtrą. Todėl jų pasekmės pakartotinai nenagrinėjamos.

Pakeitimo apibūdinimas	Sutartinis kodas
Pakeisti Veiksmy programos I skirsnio „Veiksmy programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyriaus „1.2. Finansinių asignavimų pagrindimas“ 5 pastraipą: * 2 teminiam tikslui numatoma lėšų dalis mažinama nuo 3,6 iki 2,8 proc. ES fondų lėšų	0A4
Pakeisti Veiksmy programos I skirsnio „Veiksmy programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyriaus „1.2. Finansinių asignavimų pagrindimas“ 6 pastraipą: * 3 teminiam tikslui numatoma lėšų dalis didinama nuo 7,9 iki 8,1 proc. ES fondų lėšų	0A5
Pakeisti Veiksmy programos I skirsnio „Veiksmy programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyriaus „1.2. Finansinių asignavimų pagrindimas“ 7 pastraipą: * 4 teminiam tikslui numatoma lėšų dalis didinama nuo 13,5 iki 13,8 proc. ES fondų lėšų	0A6
Pakeisti Veiksmy programos I skirsnio „Veiksmy programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyrių „1.2. Finansinių asignavimų pagrindimas“ 9 pastraipą: * 6 teminiam tikslui numatoma lėšų dalis mažinama nuo 11,9 iki 11,8 proc. ES fondų lėšų	0A7
Pakeisti Veiksmy programos I skirsnio „Veiksmy programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyrių „1.2. Finansinių asignavimų pagrindimas“ 10 pastraipą: * 7 teminiam tikslui numatoma lėšų dalis didinama nuo 17,2 iki 17,6 proc. ES fondų lėšų	0A8
Pakeisti Veiksmy programos I skirsnio „Veiksmy programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyrių „1.2. Finansinių asignavimų pagrindimas“ 12 pastraipą: * 9 teminiam tikslui numatoma lėšų dalis didinama nuo 8 iki 8,2 proc. ES fondų lėšų	0A9
Pakeisti Veiksmy programos I skirsnio „Veiksmy programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyrių „1.2. Finansinių asignavimų pagrindimas“ 14 pastraipą: * 11 teminiam tikslui numatoma lėšų dalis mažinama nuo 2,2 iki 1,8 proc. ES fondų lėšų	0A10
Pakeisti Veiksmy programos I skirsnio „Veiksmy programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ 2 lentelės „Veiksmy programos investavimo strategijos apžvalga“ 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 10 prioritetų eilutes „Skiriama parama (eurais)“ ir „Visos skiriamos paramos dalis veiksmy programai“: * Prioritetui "Energijos efektyvumo ir AIE gamybos ir naudojimo skatinimas" skiriama visos skiriamos paramos dalis veiksmy programai didinama nuo 13,5 % iki 13,9 %; * Prioritetui "Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra" skiriama visos skiriamos paramos dalis veiksmy programai didinama nuo 17,2 % iki 17,3 %	0A11
Pakeisti Veiksmy programos 4 skirsnio „Integruotos teritorinės plėtros aprašymas“ ketvirtą pastraipą	0A12
Pakeisti Veiksmy programos 4 skirsnio „Integruotos teritorinės plėtros aprašymas“ skyrių „4.2. Tvarios miestų plėtros integruoti veiksmai“	0A13
Išbraukti paskutinį Veiksmy programos 4 skirsnio „Integruotos teritorinės plėtros aprašymas“ skyriaus „4.3. Integruotos teritorinės investicijos“ sakinį	0A14
Pakeisti Veiksmy programos 4 skirsnio „Integruotos teritorinės plėtros aprašymas“ skyriaus „4.3. Integruotos teritorinės investicijos“ 9 lentelę	0A15

5.3. NUSTATYTŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO REZULTATAI

5.3.1. Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų atžvilgiu</p>	<p>2 PRIORITETAS – „Informacinės visuomenės skatinimas“ (pakeitimas Nr. 2A6)</p>	<p>Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais</p>	<p style="text-align: center;">–</p> <p>Numatoma maža tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių neigiamų pasekmių požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 2A6 keturiolika mln. Eur mažinama intervencinių veiksmų srities finansinė proporcija ERPF "IRT: kitų tipų IRT infrastruktūra ir (arba) didelės apimties kompiuterių išteklių ir (arba) įranga (įskaitant e. infrastruktūrą, duomenų centrus ir jutiklius, taip pat įterptus į kitą infrastruktūrą, pvz. mokslinių tyrimų įranga, aplinkosaugos ir socialinę infrastruktūrą)" (nuo 20.641.120 iki 6.641.120 Eur). Tikėtina, kad finansavimas bus sumažintas ir IRT infrastruktūrai, susijusiai su informacijos apie požeminio ir paviršinio vandens išteklius valdymu. Sumažintas finansavimas turės neigiamas pasekmes strateginiuose dokumentuose užsibrėžtų tikslų pasiekimui. <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis yra tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir vandens išteklių valdymui nustatytais strateginiais tikslais. Pasekmių trukmės, grįžtamumo ir regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Aprūpinti šalies gyventojus kokybiškais viešosiomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis ir mažinti aplinkos taršą nuotekomis. Efektyviau įgyvendinti vandenų apsaugos ir naudojimo 	<p>5 PRIORITETAS – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (pakeitimai Nr. 5A5, 5A6)</p>	<p>5.3. Investicinis prioritetas – „Investicijos į vandens sektorių, siekiant įvykdyti ES aplinkos acquis reikalavimus ir patenkinti valstybių narių nustatytus poreikius, viršijančius tuos reikalavimus“</p>	<p style="text-align: center;">– / +</p> <p>Prognozuojama, kad Veiksmų programos pakeitimai turės tiesioginių, tiek teigiamų, tiek neigiamų pasekmių požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų pasiekimui (analizuojama žemiau).</p> <p style="text-align: center;">+ +</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio regioninio lygio teigiamų pasekmių</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>reikalavimus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Didinti vandens naudojimo efektyvumą. • Aprūpinti šalies gyventojus kokybiškomis viešosiomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis ir mažinti aplinkos taršą nuotekomis. • Plėtoti ir renovuoti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo infrastruktūrą. • Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių veiklos efektyvumą, teikiamų paslaugų kokybę. • Sumažinti vandens telkinių taršą iš sutelktosios taršos šaltinių. 			<p>požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimu Nr. 5A6 net 17 kartų didinama rodiklio „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ siektina reikšmė (nuo 60 tūkst. iki 1,02 mln. gyventojų ekvivalentų). Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pakeitimo pagrindimu (žr. [1] po lentele), rodiklis didinamas dėl metodologijos ir skaičiavimo taikymo suvienodinimo taip pat rodiklio pasiekimui numatoma dalinai panaudoti lėšas, VP 5 prioritete numatytas vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų rekonstrukcijai. <p>Nuotekų tvarkymo paslaugų gerinimas sumažins vandens telkinių taršą nuotekomis iš sutelktosios taršos šaltinių, ir prisidės prie vandens sektoriui nustatytų strateginių tikslų įgyvendinimo.</p> <p style="text-align: center;">--</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio regioninio lygio neigiamų pasekmių požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimu Nr. 5A5 geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo infrastruktūros plėtros finansavimo prioritetas suteikiamas aglomeracijoms virš 2000 gyventojų (esamoje VP – gyvenvietėse nuo 200 iki 2000 gyventojų). Pakeitimas turės neigiamas pasekmes požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų pasiekimui, kadangi bus skiriamas finansavimas aglomeracijoms, kuriose jau buvo vykdomos investicijos įgyvendinant Direktyvą 91/271/EEB dėl miestų nuotekų tvarkymo, o ne mažesnėms aglomeracijoms, kuriose nuotekų valymo įrenginiai/nuotakynai yra susidėvėję ar jų visai nėra. • VP pakeitimu Nr. 5A6 daugiau kaip 50% mažinama siektino rodiklio „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“ reikšmė (nuo 680 km iki 350 km). Šio rodiklio mažinimas turės neigiamas pasekmes požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų pasiekimui, kadangi tikėtini didesni vandens nuostoliai dėl geriamojo vandens tinklų susidėvėjimo/avarijų; požeminio vandens infiltracija į

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
			<p>nuotakynus/požeminio vandens tarša/papildoma nuotekų valyklų apkrova. Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pagrindu (žr. [1] po lentele), dalis vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų rekonstrukcijai numatytų lėšų (35 mln. Eur.) bus skiriama rodikliui „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ pasiekti. Abiem rodikliais siekiama labai panašių tikslų.</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 5A6 keičiamas rodiklis „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės, kurių veiklos tobulinimui parengti planai kuriose įgyvendinti valdymo ir veiklos tobulinimo veiksmai“³. Trumpalaikėje perspektyvoje „valdymo ir veiklos tobulinimo veiksmai“ pakeitimas „planais“ turės neigiamas pasekmes vandens naudojimo efektyvumui. <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip vidutinis, kadangi tiek teigiamas, tiek ir neigiamas VP pakeitimų pasekmes didžiąja dalimi sąlygoja VP 5 prioritete vandentvarkai numatytų lėšų perskirstymas. Tikėtina, kad dėl VP pakeitimų Nr. 5A5 ir 5A6, viešųjų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės pagerėjimą pajus didesnis skaičius šalies gyventojų.</p>
Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų atžvilgiu	5 PRIORITETAS – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (pakeitimai Nr. 5A9, 5A11, 5A12)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">0</p> <p>VP pakeitimais Nr. 5A9, 5A11, 5A12 mažinamas finansavimas 5 prioriteto veikloms, bendra finansavimo suma sumažėja 2,4 mln. Eur. Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pagrindu (žr. po lentele pateiktą išnašą [2]), finansavimo mažinimas susijęs tik su e-rinkodaros veiklomis, tikslinama išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093). Todėl prognozuojama, kad VP pakeitimai neturės pasekmių požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų pasiekimui.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Apsaugoti ir išsaugoti jūros aplinką, neleisti blogėti jos būklei ir, jeigu įmanoma, atkurti 	6 PRIORITETAS – „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ (pakeitimai	6.1. Investicinis prioritetas – „Bendros Europos daugiarašio transporto erdvės kūrimo rėmimas	<p style="text-align: center;">- / +</p> <p>VP pakeitimais numatomas naujas didelės apimties projektas "Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimas ir platinimas".</p>

³ Užbrauktu šriftu pažymėtas esamos VP tekstas, paryškintu – VP pakeitimo tekstas.

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>jūros ekosistemas akvatorijose, kuriose ši aplinka neigiamai paveikta.</p> <ul style="list-style-type: none"> Užkirsti kelią taršai patekti į jūros aplinką ar ją mažinti, taip užtikrinant, kad nebūtų poveikio ar didelės rizikos jūros biologinei įvairovei, jūros ekosistemoms, žmogaus sveikatai teisėtai naudojantis jūros aplinka. Pasiekti ir (ar) išlaikyti gerą Baltijos jūros aplinkos būklę. Išsaugoti Baltijos jūrą. Daugiau dėmesio skirti bendriems ES vandens politikos tikslams įgyvendinant kitas politikos sritis. Sumažinti neigiamą hidromorfologinių pokyčių poveikį paviršiniams vandens telkiniams; Mažinti pavojingų cheminių medžiagų patekimą į jūros aplinką; Užtikrinti, kad ūkinė veikla jūroje nedarytų reikšmingo neigiamo poveikio jūros dugno buveinėms, būtų išvengta jų nykimo ir būklės prastėjimo 	<p>Nr. 6A5, 6A13)</p>	<p>investuojant į transeuropinį transporto tinklą“</p> <p>6.1.1. Konkretus uždavinys – „Padidinti šalies daugiaryšės susisiekimo sistemos ir transeuropinių transporto tinklų sąveiką“</p>	<p>Konkrečiam planuojamo projekto poveikiui įvertinti turės būti atliekamos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros. Prognozuojama, kad Veiksmų programos pakeitimai turės teigiamų, tiek neigiamų pasekmių požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų pasiekimui (analizuojama žemiau).</p> <p style="text-align: center;">+</p> <p>Numatoma didelė tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio vietinio lygio teigiamų pasekmių požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pagilinus ir praplatinus Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalą padidės Baltijos jūros vandens prietaka į Kuršių marias. Dėl pagerėjusio Kuršių marių aprūpinimo deguonimi sumažės marių dugno nuosėdose sukaupto fosforo patekimas į vandens stovymę ir sumažės masinio dumblių dauginimosi apimtys (Kuršių marių „žydėjimas“). <p style="text-align: center;">--</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio regioninio lygio neigiamų pasekmių požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimo ir platinimo padidės sūraus vandens prietaka į Kuršių marias, marių vandens druskingumas ir sūraus vandens išplitimo mariose zona. Druskingumo pokyčiai ir padidėję svyravimai gali neigiamai paveikti Kuršių marių žuvų, makrofitų, makrozoobentos, fito- ir zooplanktono bendrijas ir pabloginti tarpinių vandenų ekologinę būklę. Laivybos kanalo gilinimo ir platinimo darbų metu bus sunaikinta kanalo dugno ekosistema. Šie hidromorfologiniai pakeitimai neleis pasiekti labai pakeisto vandens telkinio gero ekologinio potencialo. Kuršių mariose bei iškasto grunto sąvartų Baltijos jūroje

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
			<p>vietose padidės vandens užterštumas dėl dugno nuosėdose susikaupusių pavojingų medžiagų (sunkiųjų metalų, organinių junginių ir kt.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iškasto grunto sąvartų vietose (Baltijos jūroje) bus sunaikintos dugno buveinės. • Dėl pagilinto laivybos kanalo ilgalaikėje perspektyvoje, tikėtina, padidės laivų transporto intensyvumas Kuršių mariose ir Baltijos jūros priekrantėje ir su tuo susijusi vandens tarša bei triukšmas.

[1] LR Finansų ministerijos parengtas pagrindimas dėl 5A5 ir 5A6 pakeitimų: „Veiksmų programos 5 prioritete „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ dėl metodologijos ir skaičiavimo taikymo suvienodinimo siūloma *didinti* rodiklį „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ (nuo 60 000 iki 1 020 000). Veiksmų programos 5 prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas keičiamas padidinant produkto rodiklio „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ siektiną reikšmę 2023 m. iki 1 020 000 g.e. Papildomos lėšos rodiklio pasiekimui pridedamos iš šiame prioritete esančio rodiklio „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“ pasiekimui numatytų lėšų (šis rodiklis mažinamas proporcingai mažinamoms lėšoms) ir sutaupyto lėšų. Taip pat padidinama įgyvendinimo žingsnio „Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ reikšmė“ reikšmė iki 990 000 g.e. Siūloma *mažinti* rodiklį „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“ (nuo 680 iki 350). Mažinamas veiklos rezultatų peržiūros plano rodiklis „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“. Mažinamą rodiklį „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“ (nuo 680 iki 350) pasiekti numatoma investuojant 43 mln. Eur (vietoj 78 mln. Eur.) Sanglaudos fondo lėšų (6 proc. prioriteto svorio), ir tam numatytas likusias lėšas (35 mln. Eur.) skiriant rodikliui „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ pasiekti, bei papildant šį rodiklį lėšomis iš valdymo tobulinimo priemonių (svoris padidėja iki 25 proc.). Mažinamas veiklos rezultatų peržiūros plano įgyvendinimo žingsnis „Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“ reikšmė“ (nuo 400 iki 350).

[2] LR Finansų ministerijos parengtas pagrindimas dėl 5A9, 5A11 ir 5A12 pakeitimų: Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes pirmojo kvietimo teikti paraiškas rezultatai parodė, kad lėšų poreikis e-rinkodaros veikloms yra mažesnis nei numatyta lėšų. Pagal pirmojo kvietimo metu gautus projektus bus sukurta pakankamai daug el. rinkodaros priemonių visos Lietuvos mastu, todėl finansuoti naujus e-rinkodaros projektus, apimančius identišką e-rinkodaros priemones, yra netikslinga, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas jau sukurtų e-rinkodaros priemonių viešinimui. Dėl Veiksmų programos 5 prioriteto mažinamų lėšų (2 mln. eurų) tikslinamas veiklos peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).

5.3.2. Oro taršos mažinimas

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų oro taršos mažinimo tikslų atžvilgiu</p>	<p>2 PRIORITETAS – „Informacinės visuomenės skatinimas“ (pakeitimas Nr. 2A6)</p>	<p>Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais</p>	<p>–</p> <p>Numatoma maža tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių neigiamų pasekmių oro taršos mažinimo tikslų pasiekimui:</p> <p>VP pakeitimu Nr. 2A6 keturiolika mln. Eur mažinama intervencinių veiksmy srities finansinė proporcija ERPF "IRT: kitų tipų IRT infrastruktūra ir (arba) didelės apimties kompiuterių ištekliai ir (arba) įranga (įskaitant e. infrastruktūrą, duomenų centrus ir jutiklius, taip pat įterptus į kitą infrastruktūrą, pvz. mokslinių tyrimų įranga, aplinkosaugos ir socialinę infrastruktūrą)" (nuo 20.641.120 iki 6.641.120 Eur).</p> <p>Tikėtina, kad finansavimas bus sumažintas ir IRT infrastruktūrai, susijusiai su informacijos apie aplinkos oro kokybę ir taršos mažinimą valdymu. Sumažintas finansavimas turės neigiamas pasekmes strateginiuose dokumentuose užsibrėžtų tikslų pasiekimui.</p> <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmy sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir oro taršos mažinimui nustatytais strateginiais tikslais. Pasekmių trukmės, grįžtamumo ir regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Užtikrinti nepavojingą žmonių sveikatai ir atitinkančią reikalavimus oro kokybę visoje šalies teritorijoje, pasiekti, kad į atmosferą išmetamų teršalų ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų daugėtų dvigubai lėčiau, negu auga gamyba ir paslaugos, o ozono sluoksnį ardančios medžiagos iš viso nebūtų vartojamos. Pasiekti, kad iki 2020 metų aplinkos oro tarša sieros dioksidu sumažėtų ne mažiau 	<p>4 PRIORITETAS – „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ (pakeitimai Nr. 4A4, 4A6, 4A10, 4A11)</p>	<p>4.1. Investicinis prioritetas – „AIE gamybos ir skirstymo skatinimas“</p>	<p>– / +</p> <p>Prognozuojama, kad Veiksmy programos pakeitimai turės tiesioginių, tiek teigiamų, tiek neigiamų pasekmių oro taršos mažinimo tikslų pasiekimui (analizuojama žemiau).</p> <p>++</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamumo pobūdžio teigiamų pasekmių:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 4A4 konkretaus uždavinio 4.1.1 aprašymas papildomas nauja pastraipa (taip pat tikslinant trečią pastraipą), pagal kurį 66 MW padidinami atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai, kurie būtų orientuoti į

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>kaip 55 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu. Daugiausia dėmesio turi būti skiriama taršos mažinimui iš transporto ir energetikos sektorių.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasiiekti, kad iki 2020 metų Lietuvos aplinkos oro tarša azoto oksidais sumažėtų ne mažiau kaip 48 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu, daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui kelių transporto sektoriuje ir elektros bei šilumos gamybos sektoriuje. • Pasiiekti, kad iki 2020 metų Lietuvos aplinkos oro tarša kietosiomis dalelėmis (KD2,5) sumažėtų ne mažiau kaip 20 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu, daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui šiluminės energijos gamybos sektoriuje ir transporto sektoriuje. • Pasiiekti, kad iki 2020 metų Lietuvos aplinkos oro tarša nemetaniniais lakiaisiais organiniais junginiais sumažėtų ne mažiau kaip 32 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu. • Pasiiekti, kad iki 2020 metų Lietuvos aplinkos oro tarša amoniaku sumažėtų ne mažiau kaip 10 proc., palyginti su 2005 			<p>namų ūkius.</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimu Nr. 4A6 papildoma VP II skirsnio 4 prioriteto 4.1 investicinio prioriteto skyriaus „Investicinio prioriteto įgyvendinimo veiklos“ trečia pastraipa – remiama paskirstytosios elektros energijos generacijos plėtra individualiuose namų ūkiuose. Remiamos AIE naudojančios technologijos, skirtos pasigaminti elektros energiją individualių namų ūkių reikmėms. • VP pakeitimu Nr. 4A11 keičiamos VP II skirsnio 4 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutės: <ul style="list-style-type: none"> ○ ERPF "Atsinaujinančioji energija: saulės" – finansinė proporcija didinama nuo 1.158.480 iki 11.015.593 Eur (t.y. 9,86 mln. Eur); ○ SaF "Atsinaujinančioji energija: saulės" – finansinė proporcija didinama nuo 0 iki 15 mln. Eur. <p>Atsinaujinančiosios saulės energijos gamyba prisidės prie oro taršos mažinimo. Jei analogiškas kiekis elektros energijos būtų gaminamas šiluminėse elektrinėse (deginant kurą) į aplinkos orą būtų išmetami teršalai. Pasekmių regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio.</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimu Nr. 4A10 tikslinamas 4 prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas ir rodiklių reikšmėms pasiekti skirta lėšų procentinė suma (t.y. nekeičiant rodiklių reikšmių): <ul style="list-style-type: none"> ○ „Namų ūkių, priskirtų geresnei energijos vartojimo efektyvumo klasei, skaičius“ (30000 namų ūkių); ○ „Modernizuoti centralizuoto šilumos tiekimo tinklai“ (600 km). <p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimas ir centralizuoto šilumos tiekimo tinklų modernizavimas sumažins energijos nuostolius ir šiluminės energijos, kurią gaminant į aplinkos orą išmetami teršalai, poreikius.</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>metais išmestu kiekiu, daugiausia dėmesio skiriant taršos prevencijos užtikrinimo technologijų diegimui, taršos mažinimui gyvulininkystės sektoriuje ir taršos dėl neorganinių trąšų naudojimo mažinimui.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasiiekti, kad būtų mažinamas į aplinkos orą išmetamas tarptautiniais ir ES teisės aktais reglamentuojamas sunkiųjų metalų ir policiklinių aromatinių angliavandenių kiekis ir užtikrinama ES reikalavimus atitinkanti aplinkos oro kokybė, daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui kelių transporto ir šilumos energijos gamybos sektoriuose, įskaitant ir šilumos gamybą namų ūkiuose, nenuopjautų, nesugrębtų ar kitaip nesurinktų augalų, jų dalių arba šių augalų ar jų dalių atliekų bei kitų atliekų deginimo lauke kontrolės sugriežtinimui, energijos vartojimo efektyvumo didinimui, kuris sudarys sąlygas mažėti energijos gamybai sunaudojamam kuro kiekiui. • Kontroliuoti ir mažinti sieros, azoto oksidų, amoniako ir lakiųjų organinių junginių kiekius, susidarantiems dėl antropogeninės veiklos ir galinčius turėti įtakos rūgštėjimui, eutrofikacijai arba 			<p>–</p> <p>Numatoma maža tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio neigiamų pasekmių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimu Nr. 4A11 keičiamos VP II skirsnio 4 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutė SaF "Atsinaujinančioji energija: biomasės" – finansinė proporcija mažinama nuo 252.331.410 iki 209.793.224 Eur (t.y. 42,5 mln. Eur). <p>Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pagrindimu (žr. po lentele pateiktą išnašą [2]), finansavimas mažinamas nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimui. Finansinės proporcijos mažinimas atsinaujinančių išteklių energijos (biomasės) gamybai turės neigiamų pasekmių oro kokybei. Nedidelės galios biomasės kogeneracijos įrenginiai pakeistų senus ir labiau taršius kurą deginančius įrenginius, dėl naujiems įrenginiams taikomų griežtesnių išmetamųjų teršalų ribinių verčių sumažėtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SO₂ emisijos (keičiant kietą kurą / mazutą deginančius įrenginius); • NO_x emisijos (keičiant kietą biomasę / kitą kietą kurą / mazutą deginančius įrenginius); • Kietųjų dalelių emisijos (keičiant kietą biomasę/ kitą kietą kurą / skystą kurą / mazutą deginančius įrenginius, kurių vardinė šiluminė galia lygi 5 MW arba mažesnė). <p>Pasekmių teritorinės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio.</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
pažemio ozono koncentracijai padidėti.			
Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, oro taršos mažinimo tikslų atžvilgiu	5 PRIORITETAS – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (pakeitimai Nr. 5A9, 5A11, 5A12)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	0 VP pakeitimais Nr. 5A9, 5A11, 5A12 mažinamas finansavimas 5 prioriteto veikloms, bendra finansavimo suma sumažėja 2,4 mln. Eur. Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pagrindimu (žr. po lentelę pateiktą išnašą [1]), finansavimo mažinimas susijęs tik su e-rinkodaros veiklomis, tikslinama išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093). Todėl prognozuojama, kad VP pakeitimai neturės pasekmių oro taršos mažinimo tikslų pasiekimui.
<ul style="list-style-type: none"> Užtikrinti nepavojingą žmonių sveikatai ir atitinkančią reikalavimus oro kokybę visoje šalies teritorijoje, pasiekti, kad į atmosferą išmetamų teršalų ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų daugėtų dvigubai lėčiau, negu auga gamyba ir paslaugos, o ozono sluoksnį ardančios medžiagos iš viso nebūtų vartojamos. Pasiekti, kad iki 2020 metų aplinkos oro tarša sieros dioksidu sumažėtų ne mažiau kaip 55 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu. Daugiausia dėmesio turi būti skiriama taršos mažinimui iš transporto ir energetikos sektorių. Pasiekti, kad iki 2020 metų Lietuvos aplinkos oro tarša azoto oksidais sumažėtų ne mažiau kaip 48 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu, 	6 PRIORITETAS – „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ (pakeitimai Nr. 6A5, 6A13, 6A10)	6.1. investicinis prioritetas – „Bendros Europos daugiaryšio transporto erdvės kūrimo rėmimas investuojant į transeuropinį transporto tinklą“ 6.1.1. konkretus uždavinys – „Padidinti šalies daugiaryšės susisiekimo sistemos ir transeuropinių transporto tinklų sąveiką“	++ Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio, regioninio lygio teigiamų pasekmių oro taršos mažinimo tikslų pasiekimui. <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 6A5 numatoma elektrifikuoti geležinkelių ruožus Kaišiadorys–Radviliškis ir Radviliškis–Klaipėda. VP pakeitimu Nr. 6A13 didelės vertės projektų sąrašas papildomas projektu „Geležinkelių ruožų Kaišiadorys–Radviliškis ir Radviliškis–Klaipėda elektrifikavimas“ Atitinkamai VP pakeitimu Nr. 6A10 didinama intervencinių veiksmų srities „Geležinkeliai (TEN-T pagrindinis tinklas)“ finansinė proporcija nuo 217.440.748 iki 244.140.748 Eur. Šiuo metu dėl mažos geležinkelių elektrifikacijos dauguma kelionių vykdoma dyzeliniais traukiniais, kurie, palyginti su elektriniais, yra gerokai taršesni ir mažesnio efektyvumo. Geležinkelių ruožų elektrifikavimas leis atnaujinti riedmenų parką ir taip prisidės prie oro taršos mažinimo. Elektrinių traukinių judėjimui reikalinga energija bus gaminama jėgainėse, kuriose dūmų išvalymui naudojamos valymo sistemos, sumažinančios į aplinkos orą išmetamus teršalų kiekius iki teisės aktuose nustatytų ribinių verčių.

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui kelių transporto sektoriuje ir elektros bei šilumos gamybos sektoriuje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasiiekti, kad iki 2020 metų Lietuvos aplinkos oro tarša kietosiomis dalelėmis (KD2,5) sumažėtų ne mažiau kaip 20 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu, daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui šiluminės energijos gamybos sektoriuje ir transporto sektoriuje. • Pasiiekti, kad iki 2020 metų Lietuvos aplinkos oro tarša nemetaniniais lakiaisiais organiniais junginiais sumažėtų ne mažiau kaip 32 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu. • Pasiiekti, kad būtų mažinamas į aplinkos orą išmetamas tarptautiniais ir ES teisės aktais reglamentuojamas sunkiųjų metalų ir policiklinių aromatinių angliavandenilių kiekis ir užtikrinama ES reikalavimus atitinkanti aplinkos oro kokybė, daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui kelių transporto ir šilumos energijos gamybos sektoriuose, įskaitant ir šilumos gamybą namų ūkiuose, nenupjautų, nesugrėbtų ar kitaip nesurinktų augalų, jų dalių arba šių augalų 			

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>ar jų dalių atliekų bei kitų atliekų deginimo lauke kontrolės sugriežtinimui, energijos vartojimo efektyvumo didinimui, kuris sudarys sąlygas mažėti energijos gamybai sunaudojamam kuro kiekiui.</p> <p>Kontroliuoti ir mažinti sieros, azoto oksidų, amoniako ir lakiųjų organinių junginių kiekius, susidarančius dėl antropogeninės veiklos ir galinčius turėti įtakos rūgštėjimui, eutrofikacijai arba pažemio ozono koncentracijai padidėti.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Pasiiekti, kad iki 2020 metų aplinkos oro tarša sieros dioksidu sumažėtų ne mažiau kaip 55 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu. Daugiausia dėmesio turi būti skiriama taršos mažinimui iš transporto ir energetikos sektorių. • Pasiiekti, kad iki 2020 metų Lietuvos aplinkos oro tarša azoto oksidais sumažėtų ne mažiau kaip 48 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu, daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui kelių transporto sektoriuje ir elektros 	<p>6 PRIORITETAS – „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ (pakeitimai Nr. 6A6, 6A13, 6A7, 6A10)</p>	<p>6.3. investicinis prioritetas – „Energijos vartojimo efektyvumo ir tiekimo patikimumo, plėtojant pažangiąsias energijos paskirstymo, saugojimo ir perdavimo sistemas gerinimas ir paskirstytos AIE gamybos, diegimas“</p>	<p>–</p> <p>Numatoma didelė tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio regioninio lygio neigiamų pasekmių oro taršos mažinimo tikslų pasiekimui.</p> <p>Atsisakius magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kuršėnai antros gijos statybos, elektros energijos ir šilumos gamybai (įskaitant namų ūkius) turės būti naudojamas iškastinis kuras arba biokuras. Lyginant su kitomis kuro rūšimis deginant gamtines dujas į aplinkos orą išsiskiria mažiau teršalų⁴:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimais Nr. 6A6 ir 6A13 atsisakoma didelės apimties projekto „Magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kuršėnai antros gijos statyba (magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kiemėnai pajėgumų didinimas)“ • VP pakeitimu Nr. 6A7 keičiami ERPF bendrieji ir specialieji programos produkto rodikliai:

⁴ <https://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2016/part-b-sectoral-guidance-chapters/1-energy/1-a-combustion/1-a-1-energy-industries/view>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>bei šilumos gamybos sektoriuje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasiiekti, kad iki 2020 metų Lietuvos aplinkos oro tarša kietosiomis dalelėmis (KD2,5) sumažėtų ne mažiau kaip 20 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu, daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui šiluminės energijos gamybos sektoriuje ir transporto sektoriuje. • Pasiiekti, kad iki 2020 metų Lietuvos aplinkos oro tarša nemetaniniais lakiaisiais organiniais junginiais sumažėtų ne mažiau kaip 32 proc., palyginti su 2005 metais išmestu kiekiu. • Pasiiekti, kad būtų mažinamas į aplinkos orą išmetamas tarptautiniais ir ES teisės aktais reglamentuojamas sunkiųjų metalų ir policiklinių aromatinių angliavandenilių kiekis ir užtikrinama ES reikalavimus atitinkanti aplinkos oro kokybė, daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui kelių transporto ir šilumos energijos gamybos sektoriuose, įskaitant ir šilumos gamybą namų ūkiuose, nenušalų, nesugrębtų ar kitaip nesurinktų augalų, jų dalių arba šių augalų ar jų dalių atliekų bei kitų atliekų deginimo lauke kontrolės sugriežtinimui, energijos 			<ul style="list-style-type: none"> ○ "Nutiestų ir (ar) modernizuotų magistralinių dujotiekių ilgis" – siektina reikšmė mažinama nuo 110 iki 22 km. ○ "Įdiegus pažangius infrastruktūros elementus modernizuoti arba įrengti gamtinių dujų perdavimo sistemos technologiniai priklausiniai" - naujas rodiklis, siektina reikšmė – 20. <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimu Nr. 6A10 mažinama intervencinių veiksmy srities „Gamtinės dujos“ finansinė proporcija nuo 84.195.304 iki 70.583.163 Eur. <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi didelės apimties projektas „Magistralinio dujotiekio Klaipėda-Kuršėnai antros gijos statyba (magistralinio dujotiekio Klaipėda-Kiemėnai pajėgumų didinimas)“, bus finansuojamas EITP lėšomis, t.y. vis vien bus įgyvendintas.</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>vartojimo efektyvumo didinimui, kuris sudarys sąlygas mažėti energijos gamybai sunaudojamam kuro kiekiui.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontroliuoti ir mažinti sieros, azoto oksidų, amoniako ir lakiųjų organinių junginių kiekius, susidarancius dėl antropogeninės veiklos ir galinčius turėti įtakos rūgštėjimui, eutrofikacijai arba pažemio ozono koncentracijai padidėti. 			

[1] LR Finansų ministerijos parengtas pagrindimas dėl 5A9, 5A11 ir 5A12 pakeitimų: Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes pirmojo kvietimo teikti paraiškas rezultatai parodė, kad lėšų poreikis e-rinkodaros veikloms yra mažesnis nei numatyta lėšų. Pagal pirmojo kvietimo metu gautus projektus bus sukurta pakankamai daug el. rinkodaros priemonių visos Lietuvos mastu, todėl finansuoti naujus e-rinkodaros projektus, apimančius identiškas e-rinkodaros priemones, yra netikslinga, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas jau sukurtų e-rinkodaros priemonių viešinimui. Dėl Veiksmų programos 5 prioritetui mažinamų lėšų (2 mln. eurų) tikslinamas veiklos peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).

[2] LR Finansų ministerijos parengtas pagrindimas dėl 4A11 pakeitimo: Veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes paskelbus pirmąjį kvietimą nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimui pateiktos tik trys paraiškos. Skatinti nedidelės galios biokuro kogeneraciją išlieka aktuali Lietuvos energetikos kryptis. Tačiau įvertinus centralizuotas šilumos tiekimo sistemas savivaldybėse ir siekiant darniai plėsti AEI dalį galutiniame energijos balanse, investicijas pirmiausia numatomos tose centrinės šilumos tiekimo sistemose, kur iš biokuro gaminamos šilumos kiekis yra mažesnis nei 70 proc. Patvirtinus strateginių dokumentų pakeitimus, planuojama iš biokuro gaminamos šilumos kiekį centrinės šilumos tiekimo sistemose nuosekliai didinti. Dėl šios priežasties dalis planuojamų įgyvendinti projektų srauto persikelia po 2023 metų. Įvertinus suplanuotų lėšų ir parengtų/planuojamų parengti ir įgyvendinti projektų skaičių, nuspręsta dalį lėšų perskirstyti.

5.3.3. Atliekų tvarkymas

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų atliekų tvarkymo tikslų atžvilgiu	2 PRIORITETAS – „Informacinės visuomenės skatinimas“ (pakeitimas Nr. 2A6)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">–</p> <p>Numatoma maža tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių neigiamų pasekmių atliekų tvarkymo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 2A6 keturiolika mln. Eur mažinama intervencinių veiksmų srities ERPF "IRT: kitų tipų IRT infrastruktūra ir (arba) didelės apimties kompiuterių išteklių ir (arba) įranga (įskaitant e. infrastruktūrą, duomenų centrus ir jutiklius, taip pat įterptus į kitą infrastruktūrą, pvz. mokslinių tyrimų įrangą, aplinkosaugos ir socialinę infrastruktūrą)", finansinė proporcija (nuo 20.641.120 iki 6.641.120 Eur). Tikėtina, kad finansavimas bus sumažintas ir IRT infrastruktūrai, susijusiai su informacijos apie atliekų tvarkymą valdymu. Sumažintas finansavimas turės neigiamas pasekmes strateginiuose dokumentuose užsibrėžtų tikslų pasiekimui. <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir atliekų tvarkymui nustatytais strateginiais tikslais. Pasekmių trukmės, grįžtamumo ir regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio.</p>
Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų atliekų tvarkymo tikslų atžvilgiu	5 PRIORITETAS – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (pakeitimai Nr. 5A9, 5A11, 5A12)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">0</p> <p>VP pakeitimais Nr. 5A9, 5A11, 5A12 mažinamas finansavimas 5 prioriteto veikloms, bendra finansavimo suma sumažėja 2,4 mln. Eur. Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pagrindimu (žr. po lentele pateiktą išnašą [1]), finansavimo mažinimas susijęs tik su e-rinkodaros veiklomis, tikslinama išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093). Todėl prognozuojama, kad VP pakeitimai neturės pasekmių atliekų tvarkymo tikslų pasiekimui.</p>

[1] LR Finansų ministerijos parengtas pagrindimas dėl 5A9, 5A11 ir 5A12 pakeitimų: Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes pirmojo kvietimo teikti paraiškas rezultatai parodė, kad lėšų poreikis e-rinkodaros veikloms yra mažesnis nei numatyta lėšų. Pagal pirmojo kvietimo metu gautus projektus bus sukurta pakankamai daug el. rinkodaros

priemonių visos Lietuvos mastu, todėl finansuoti naujus e-rinkodaros projektus, apimančius identišką e-rinkodaros priemones, yra netikslinga, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas jau sukurtų e-rinkodaros priemonių viešinimui. Dėl Veiksmų programos 5 prioritetui mažinamų lėšų (2 mln. eurų) tikslinamas veiklos peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).

5.3.4. Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų su biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga susijusių tikslų atžvilgiu	2 PRIORITETAS – „Informacinės visuomenės skatinimas“ (pakeitimas Nr. 2A6, 1 dalis)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">–</p> <p>Numatoma maža tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių neigiamų pasekmių su biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga susijusių tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 2A6 keturiolika mln. Eur mažinama intervencinių veiksmų srities ERPF "IRT: kitų tipų IRT infrastruktūra ir (arba) didelės apimties kompiuterių išteklių ir (arba) įranga (įskaitant e. infrastruktūrą, duomenų centrus ir jutiklius, taip pat įterptus į kitą infrastruktūrą, pvz. mokslinių tyrimų įrangą, aplinkosaugos ir socialinę infrastruktūrą)", finansinė proporcija (nuo 20.641.120 iki 6.641.120 Eur). Tikėtina, kad finansavimas bus sumažintas ir IRT infrastruktūrai, susijusiai su informacijos apie biologinę įvairovę, kraštovaizdį, „Natura 2000“ ir nacionalines saugomas teritorijas valdymu. Sumažintas finansavimas turės neigiamas pasekmes strateginiuose dokumentuose užsibrėžtų tikslų pasiekimui. <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir biologinės įvairovės, kraštovaizdžio ir saugomų teritorijų apsaugai nustatytais strateginiais tikslais. Pasekmių trukmės, grįžtamumo ir regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Išsaugoti įvairaus teritorinio lygmens kraštovaizdžio arealus ir jų ekologinį potencialą, užtikrinant tinkamą jų 	2 PRIORITETAS – „Informacinės visuomenės skatinimas“ (pakeitimas Nr. 2A6, 2 dalis)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">–</p> <p>Numatoma didelė tikimybė mažo reikšmingumo, netiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio regioninio lygio neigiamų pasekmių su biologinės</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>planavimą, tvarkymą, naudojimą ir darnų vystymąsi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Sustabdyti biologinės įvairovės nykimą, ekosistemų ir jų teikiamų paslaugų kokybės blogėjimą, kur įmanoma, jas atkurti. Išlaikyti ir gerinti esamą ekosistemų ir jų funkcijų būklę 			<p>įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga susijusių tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 2A6 septyniais mln. Eur mažinama intervencinių veiksų srities "Prieiga prie viešojo sektoriaus informacijos (įskaitant atvirųjų duomenų e. kultūrą, skaitmenines bibliotekas, e. turinį ir e. turizmą)", finansinė proporcija (nuo 35.207.913 iki 28.207.913 Eur). Finansavimo e. turizmui sumažinimas gali neigiamai atsiliiepti saugomų teritorijų ir gamtinių vertybių populiarinimui ir informacijos sklaidai apie su šiais objektais susijusias ekosistemų paslaugas. <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas dėl sąlyginai nedidelio finansinės proporcijos pakeitimo masto. Tik nedidelė intervencinių veiksų srities veiklų dalis yra susijusi su prieiga prie viešojo sektoriaus informacija apie saugomas teritorijas ir jų teikiamas ekosistemų paslaugas.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Išsaugoti įvairaus teritorinio lygmens kraštovaizdžio arealus ir jų ekologinį potencialą, užtikrinant tinkamą jų planavimą, tvarkymą, naudojimą ir darnų vystymąsi. Sustabdyti biologinės įvairovės nykimą, ekosistemų ir jų teikiamų paslaugų kokybės blogėjimą, kur įmanoma, jas atkurti. Išlaikyti ir gerinti esamą ekosistemų ir jų funkcijų būklę. Užtikrinti laukinės augalijos ir gyvūnijos tinkamą apsaugą, atkūrimą ir naudojimą. Saugomose teritorijose užtikrinti gerą kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros 	<p>5 PRIORITETAS – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (pakeitimas Nr. 5A7 ir su jais susijęs finansinių rodiklių pakeitimas Nr. 5A10 bei pakeitimai Nr. 5A9, 5A11, 5A12)</p>	<p>5.4. Investicinis prioritetą – „Kultūros ir gamtos paveldo apsauga, propagavimas ir vystymas“</p>	<p style="text-align: center;">– / +</p> <p>Prognozuojama, kad Veiksų programos pakeitimai turės teigiamų, tiek neigiamų pasekmių su biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga susijusių tikslų pasiekimui (analizuojama žemiau).</p> <p style="text-align: center;">+</p> <p>Numatoma didelė tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio regioninio lygio teigiamų pasekmių su biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga susijusių tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> Veiksų programos pakeitimu Nr. 5A7 siekiama padidinti kultūros ir gamtos paveldo objektų tvarkymo apimtį bei šių objektų lankomumą. Keičiamos ERPF bendrųjų ir specialiųjų programos produkto rodiklių siektinos reikšmės: <ul style="list-style-type: none"> "Numatomo apsilankymų remiamuose kultūros ir gamtos paveldo objektuose bei turistų traukos vietose skaičiaus padidėjimas" - siektina reikšmė didinama nuo 220.000 iki 250.000 apsilankymų per

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>vertybių būklę, tinkamą naudojimą, tvarkymą, pritaikyti jas lankymui (ypač valstybiniuose parkuose).</p>			<p>metus.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ "Sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui gamtos ir kultūros paveldo objektai ir teritorijos" - siektina reikšmė didinama nuo 65 iki 77. • Veiksmų programos pakeitimu Nr. 5A10, dešimčia milijonų Eur didinama finansinė proporcija intervencinių veiksmų sričiai „Viešųjų kultūros ir paveldo vertybių apsauga, plėtojimas ir populiarinimas“ (nuo 86.850.183 iki 96.850.183 Eur). Tikėtina, kad dalis šio finansavimo bus skiriamas ir gamtos paveldo objektų apsaugai ir populiarinimui. <p style="text-align: center;">–</p> <p>Numatoma didelė tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio regioninio lygio neigiamų pasekmių su biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga susijusių tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiksmų programos pakeitimu Nr. 5A10, dvylika milijonų Eur mažinama finansinė proporcija intervencinių veiksmų sričiai „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (nuo 35.030.022 iki 23.030.022 Eur). Kadangi viešojo turizmo paslaugos susijusios su saugomomis teritorijomis, kraštovaizdžiu bei gamtos paveldo objektais, numatomų išlaidų mažinimas neigiamai atsilieps saugomų teritorijų ir gamtinių vertybių populiarinimui, su šiais objektais susijusių viešųjų turizmo paslaugų plėtojimui ir informacijos sklaidai apie susijusias ekosistemų paslaugas. <p><i>Paminėtina, kad dėl VP pakeitimų Nr. 5A9, 5A11, 5A12 bendra finansavimo suma 5 prioriteto veikloms sumažėja 2,4 mln. Eur. Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pagrindimu (žr. po lentele pateiktą išnašą [1]), finansavimo mažinimas susijęs tik su e-rinkodaros veiklomis, tikslinama išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).</i></p> <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi viešosios turizmo paslaugos ir e-rinkodara yra tik iš dalies susiję su biologinės</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
			įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga, valdymu ir visuomenės įtraukimu.
<ul style="list-style-type: none"> Užtikrinti kryptingą ir darnų kraštovaizdžio formavimą. Palaikyti ir stiprinti kraštovaizdžio ekologinį stabilumą. Sustabdyti biologinės įvairovės nykimą, ekosistemų ir jų teikiamų paslaugų kokybės blogėjimą, kur įmanoma, jas atkurti. Saugomose teritorijose užtikrinti gerą kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros vertybių būklę, tinkamą naudojimą, tvarkymą, pritaikyti jas lankymui (ypač valstybiniuose parkuose). Visapusiškai įgyvendinti EB Paukščių ir Buveinių direktyvas. Išlaikyti ir gerinti esamą ekosistemų ir jų funkcijų būklę. Mažinti transporto sistemos neigiamą poveikį aplinkai ir užtikrinti atitiktį „Natura 2000“ tinklo ir kitų saugomų teritorijų ir rūšių apsaugos režimo reikalavimams. 	6 PRIORITETAS – „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ (pakeitimas Nr. 6A5)	<p>6.1. Investicinis prioritetas – „Bendros Europos daugiarūšio transporto erdvės kūrimas investuojant į transeuropinį transporto tinklą“</p> <p>6.1.1. Konkretus uždavinys „Padidinti šalies daugiarūšės susisiekimo sistemos ir transeuropinių transporto tinklų sąveiką“</p>	<p style="text-align: center;">--</p> <p>VP pakeitimu Nr. 6A5 numatomas naujas didelės apimties projektas "Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinamas ir platinamas". Pakeitimo tekste nurodoma, kad „Kompensuojant laivybos sąlygas pagerinančius sprendimus, kurie gali sukelti neigiamų pasekmių aplinkai, numatoma sutvirtinti dalį Kuršių Nerijos šlaito“. Planuojamo projekto poveikiui įvertinti turės būti atliekamos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros.</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio vietinio lygio neigiamų pasekmių su biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga susijusių tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pagilinus ir praplatus Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalą padidės Baltijos jūros vandens prietaka į Kuršių marias. Druskingumo pokyčiai ir svyravimai gali neigiamai paveikti gamtines vertybes ir ekosistemų funkcijas, kurių apsaugai buvo įsteigtas Kuršių marių biosferos poligonas (steigimo tikslas – išsaugoti vertingą Kuršių marių vandens ekosistemą). Kuršių Nerijos šlaito dalies tvirtinimas būtų vykdomas Valstybės saugomos teritorijos – Neringos nacionalinio parko teritorijoje. Dirbtinis šlaito stiprinimas neprisideda prie kryptingo ir darnaus kraštovaizdžio formavimo. Įgyvendinus šį didelės apimties projektą bus didinamas neigiamas transporto poveikis aplinkai ir Kuršių mariose įsteigtoms „Natura 2000“ tinklo teritorijoms. Pavojingomis medžiagomis užteršto grunto kasimas ir laidojimas gali neigiamai paveikti mitybos grandinę ir prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo.

[1] LR Finansų ministerijos parengtas pagrindimas dėl 5A9, 5A11 ir 5A12 pakeitimų: Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes pirmojo kvietimo teikti paraiškas rezultatai parodė, kad lėšų poreikis e-rinkodaros veikloms yra mažesnis nei numatyta lėšų. Pagal pirmojo kvietimo metu gautus projektus bus sukurta pakankamai daug el. rinkodaros priemonių visos Lietuvos mastu, todėl finansuoti naujus e-rinkodaros projektus, apimančius identišką e-rinkodaros priemones, yra netikslinga, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas jau sukurtų e-rinkodaros priemonių viešinimui. Dėl Veiksmų programos 5 prioritetui mažinamų lėšų (2 mln. eurų) tikslinamas veiklos peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).

5.3.5. Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriaus tikslų atžvilgiu	2 PRIORITETAS – „Informacinės visuomenės skatinimas“ (pakeitimas Nr. 2A6)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	– Numatoma maža tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių neigiamų pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui: <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 2A6 keturiolika mln. Eur mažinama intervencinių veiksmų srities finansinė proporcija ERPF "IRT: kitų tipų IRT infrastruktūra ir (arba) didelės apimties kompiuterių išteklių ir (arba) įranga (įskaitant e. infrastruktūrą, duomenų centrus ir jutiklius, taip pat įterptus į kitą infrastruktūrą, pvz. mokslinių tyrimų įrangą, aplinkosaugos ir socialinę infrastruktūrą)" (nuo 20.641.120 iki 6.641.120 Eur). Tikėtina, kad finansavimas bus sumažintas ir IRT infrastruktūrai, susijusiai su informacijos apie klimato kaitą ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumą valdymu. Sumažintas finansavimas turės neigiamas pasekmes strateginiuose dokumentuose užsibrėžtų tikslų pasiekimui. Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir tikslais susijusiai su klimato kaitą, energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumu. Pasekmių trukmės, grįžtamumo ir regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio.
Dėl VP pakeitimo dalies pobūdžio, pasekmės vertinamos	3 PRIORITETAS – „Smulkiųjų ir vidutinio verslo konkurencingumo	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais	+

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
apibendrintai, visų klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriaus tikslų atžvilgiu	skatinimas“ (pakeitimas Nr. 3A10)	prioritetais ir uždaviniais	<p>Numatoma didelė tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių ir netiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio vietos lygio teigiamų pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 3A10 numatoma nauja (papildoma) intervencinių veiksmų sritis – „Įmonių, kurių specializacija – teikimas paslaugų, padedančių pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos ir didinti atsparumą klimato kaitai, vystymas ir skatinimas (įskaitant paramą tokioms paslaugoms)“, finansinė proporcija 1.448.100 Eur. Numatoma, kad paslaugų, susijusių su mažo anglies dioksido kiekio technologijomis rėmimas prisidės prie šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo bei energijos naudojimo efektyvumo didinimo. Naujai numatyta intervencinių veiksmų sritis turės teigiamų pasekmių strateginiuose dokumentuose nustatytų tikslų pasiekimui, tačiau pasekmės vertinamos kaip mažo reikšmingumo, nes tuo pačiu pakeitimu atitinkamai mažinama bendra intervencinių veiksmų srities „Parama ekologiškiems gamybos procesams ir efektyviam išteklių naudojimui MVĮ užtikrinti“ finansinė proporcija (nuo 167.979.611 iki 166.531.511 Eur, t. y. apie 1%). Kitaip tariant, dalis lėšų, kurios buvo bendrai skirtos ekologiškiems gamybos procesams ir efektyviam išteklių naudojimui MVĮ, perskirstomos konkretesniam tikslui – mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos ir atsparumo klimato kaitai, vystymui ir skatinimui
Dėl VP pakeitimo dalies pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriaus tikslų atžvilgiu	3 PRIORITETAS – „Smulkiųjų ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ (pakeitimas Nr. 3A12)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiu investiciniu prioritetu ar uždaviniu	<p style="text-align: center;">+</p> <p>Numatoma didelė tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių ir netiesioginių, ilgalaikių teigiamų pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui. (Pasekmių grįžtamumo ir regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio):</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 3A12 keičiama Veiksmų programos 7 lentelės „Planuojama suma klimato kaitos tikslams“ eilutė „Smulkiųjų ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“, apie 0,87 ml. Eur padidinant klimato kaitos tikslams skiriamą sumą – nuo

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
			72.984.244,40 iki 73.853.105 Eur. Prognozuojama, kad padidėjusi parama teigiamai įtakos strateginiuose dokumentuose nustatytų tikslų įgyvendinimą, tačiau pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas dėl sąlyginai nedidelio finansinės proporcijos pakeitimo masto.
<ul style="list-style-type: none"> Šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas 20 proc. (arba net 30 proc., jei tam bus tinkamos sąlygos), palyginti su 1990 m. rodikliais. Energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti padidintas 20 proc. Energetikos efektyvumo didinimo srityje – kiekvienais metais po 1,5 proc. didinti energijos vartojimo efektyvumą ir taip stiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę, konkurencingumą ir darnią plėtrą. Atsinaujinančių energijos išteklių sektoriuje – didinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą elektrai ir šilumai gaminti. Pasiekti, kad atsinaujinančių energijos išteklių dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, sudarytų ne mažiau kaip 23 proc. iki 2020 m. pabaigos ne mažiau kaip 20 proc. sumažinti šiluminės energijos (kuro) sąnaudas daugiabučiuose namuose, pastatytuose pagal 	4 PRIORITETAS – „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ (pakeitimai Nr. 4A4, 4A5, 4A6 ir 4A10)	Investicinis prioritetas 4.1. AIE gamybos ir skirstymo skatinimas, konkretus uždavinys 4.1.1. Padidinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą	<p style="text-align: center;">+ +</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių ir netiesioginių, ilgalaikių teigiamų pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui. (Pasekmių grįžtamumo ir regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio):</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 4A4 66 MW padidinami atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai, kurie būtų orientuoti į namų ūkius. Pakeitimu Nr. 4A6 numatoma parama paskirstytosios elektros energijos generacijos plėtrai individualiuose namų ūkiuose. Remiamos AIE naudojančios technologijos, skirtos pasigaminti elektros energiją individualių namų ūkių reikmėms. Šiais pakeitimais numatoma prisidėti prie energetikos sektoriaus dekarbonizavimo tikslų – padidėtų elektros energijos sistemos patikimumas, vartotojai energiją gamintų savarankiškai ir efektyviai (sumažėtų elektros energijos gamybos nuostoliai), neteršdami aplinkos, gamindami ir vartodami energiją sąmoningiau atsižvelgdami į savo poreikius. VP pakeitimu Nr. 4A5 pakeičiami SaF specialieji programos rezultato rodikliai – "Atsinaujinančių išteklių energijos dalis galutiniame energijos balanse" siektina reikšmė didinama nuo 23 iki 28 proc.". Šis pakeitimas tiesiogiai įtakos klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų, susijusių su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo didinimu, įgyvendinimą. VP pakeitimu Nr. 4A10 tikslinamas 4 prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas ir rodiklių reikšmėms pasiekti skirta lėšų procentinė suma (t.y. nekeičiant rodiklių reikšmių: „Namų ūkių, priskirtų geresnei energijos vartojimo efektyvumo klasei,

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>galiojusius iki 1993 m. statybos techninius normatyvus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šilumos ūkio srityje siekti nuoseklaus ir subalansuoto CŠT sistemos atnaujinimo (optimizavimo), užtikrinančio efektyvų šilumos vartojimą, patikimą, ekonomiškai (konkurencingą) patrauklų tiekimą ir gamybą. • Didinant atsinaujinančių energijos išteklių dalį šalies energijos balanse, elektros ir šilumos energetikos bei transporto sektoriuose kuo geriau patenkinti energijos poreikį vidaus ištekliais, atsisakyti importuojamo taršaus iškastinio kuro, taip padidinti energijos tiekimo saugumą, energetinę nepriklausomybę ir prisidėti prie tarptautinių pastangų mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas. • Sumažinti gamtinių dujų suvartojimą keičiant jas atsinaujinančiais energijos ištekliais. • Nuosekliai keisti naftos produktus atsinaujinančiais energijos ištekliais ir didinti konkurenciją Lietuvos rinkoje. • Užtikrinti efektyvų gamtos išteklių naudojimą. 			<p>skaičius“ (30000 namų ūkių); „Modernizuoti centralizuoto šilumos tiekimo tinklai“ (600 km). Šiais pakeitimais bus prisidedama prie strateginio siekio nuosekliai ir subalansuotai atnaujinti (optimizuoti) CŠT sistemas, užtikrinti efektyvų šilumos vartojimą ir sumažinti šiluminės energijos (kuro) sąnaudas daugiabučiuose namuose.</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<ul style="list-style-type: none"> • Energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti padidintas 20 proc. • Šilumos sektoriuje – padidinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą. • Energetikos efektyvumo didinimo srityje – kiekvienais metais po 1,5 proc. didinti energijos vartojimo efektyvumą ir taip stiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę, konkurencingumą ir darnią plėtrą. • Padidinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą, tuo pačiu metu keičiant šilumos gamybai naudojamas gamtines dujas biomase. • Iki 2020 m. pabaigos ne mažiau kaip 20 proc. sumažinti šiluminės energijos (kuro) sąnaudas daugiabučiuose namuose, pastatytuose pagal galiojusius iki 1993 m. statybos techninius normatyvus. • Užtikrinti efektyvų gamtos išteklių naudojimą. 	<p>4 PRIORITETAS – „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ (pakeitimas Nr. 4A11)</p>	<p>Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiu investiciniu prioritetu ar uždaviniu</p>	<p style="text-align: center;">- / +</p> <p>Prognozuojama, kad Veiksmų programos pakeitimai turės teigiamų, tiek neigiamų pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui (analizuojama žemiau).</p> <p>VP pakeitimu Nr. 4A11 keičiamos VP II skirsnio 4 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutės. Trys šios eilutės – ERPF "Atsinaujinančioji energija: saulės" – finansinė proporcija didinama nuo 1.158.480 iki 11.015.593 Eur; SaF "Atsinaujinančioji energija: saulės" – finansinė proporcija didinama nuo 0 iki 15 mln. Eur; SaF yra tiesiogiai susijusios su aukščiau teigiamai įvertintais pakeitimais Nr. 4A4, 4A5, 4A6 ir 4A10.</p> <p>Tačiau minėtoje lentelėje „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ taip pat keičiamos aukščiau nenagrinėtos eilutės, siejamos tiek su neigiamomis, tiek su teigiamomis pasekmėmis klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui.</p> <p style="text-align: center;">+ +</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių ir netiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio regioninio lygio teigiamų pasekmių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vienoje iš pakeitimu Nr. 4A11 koreguojamų eilučių finansinė proporcija didinama beveik 48 mln. Eur ERPF „Siekiant efektyvaus energijos vartojimo vykdoma esamų būstų renovacija, parodomieji projektai ir pagalbinės priemonės“ (nuo 288.171.919 iki 336.171.919 Eur). Numatoma, kad šis padidinimas turės teigiamų pasekmių strateginiuose dokumentuose nustatytų tikslų pasiekimui, ypač tikslui iki 2020 m. pabaigos ne mažiau kaip 20 proc. sumažinti šiluminės energijos (kuro) sąnaudas daugiabučiuose namuose, pastatytuose pagal galiojusius iki 1993 m. statybos techninius normatyvus. <p style="text-align: center;">--</p> <p>Taip pat numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių ir netiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio vietos lygio neigiamų</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
			<p>pasekmių:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 4A11 keičiama VP II skirsnio 4 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutė "Atsinaujinančioji energija: biomasės" – finansinė proporcija mažinama nuo 252.331.410 iki 209.793.224 Eur; vienoje iš pakeitimu Nr. 4A11 koreguojamų eilučių – ERPF "Itin veiksminga bendra šilumos ir elektros energijos gamyba ir centralizuotas šilumos tiekimas" visiškai atsisakoma šios intervencinių veiksmų srities, o dvejose pakeitimu Nr. 4A11 koreguojamose eilutėse – SaF "Itin veiksminga bendra šilumos ir elektros energijos gamyba ir centralizuotas šilumos tiekimas" ir ERPF "MVĮ efektyvus energijos vartojimas ir jose vykdomi parodomieji projektai, taip pat pagalbinės priemonės" finansinės proporcijos sumažinamos atitinkamai apie 668 tūkst. Eur (nuo 70.177.387 iki 69.508.805 Eur) ir apie 6,4 mln. Eur (nuo 7.240.500 iki 855.781 Eur). <p>Veiksmų srities atsisakymas ir sumažėjusi parama gali neigiamai įtakoti strateginiuose dokumentuose nustatytų tikslų įgyvendinimą, o pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip vidutinis tiek dėl intervencinių veiksmų srities atsisakymo, tiek dėl pakeitimo finansinės proporcijos masto.</p>
Dėl VP pakeitimo dalies pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriaus tikslų atžvilgiu	4 PRIORITETAS – „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ (pakeitimai Nr. 4A12 ir 4A13)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiu investiciniu prioritetu ar uždaviniu	<p style="text-align: center;">+ +</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių ir netiesioginių, ilgalaikių grįžtamojo pobūdžio teigiamų pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui. (Pasekmių regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio):</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimais Nr. 4A12 ir 4A13 koreguojamos Veiksmų programos 4 lentelės „Veiksmų programos finansavimo planas (eurais)“ eilutės. ERPF <i>didinamas</i> 4 prioritetui skiriamas visas finansavimas nuo 608.472.585 iki 664.943.173 Eur; SaF <i>mažinamas</i> 4 prioritetui skiriamas visas finansavimas nuo 454.962.862 iki 423.551.097 Eur. Atkreiptinas dėmesys, kad <i>bendras</i>, ERPF + SAF finansavimas <i>didinamas</i> 5.058.823 Eur. Taip pat koreguojama Veiksmų programos 7 lentelė

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
			„Planuojama suma klimato kaitos tikslams“ – ši suma didinama 21,3 mln. Eur (nuo 857.001.686 iki 878.301.686 Eur). Prognozuojama, kad padidėjusi parama teigiamai įtakos strateginiuose dokumentuose nustatytų tikslų įgyvendinimą, o pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip vidutinis dėl finansinės proporcijos pakeitimo masto.
<ul style="list-style-type: none"> Energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti padidintas 20 proc. Energetikos efektyvumo didinimo srityje – kiekvienais metais po 1,5 proc. didinti energijos vartojimo efektyvumą ir taip stiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę, konkurencingumą ir darnią plėtrą. Užtikrinti efektyvų gamtos išteklių naudojimą. 	5 PRIORITETAS – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (pakeitimas Nr. 5A6)	Investicinis prioritetas 5.3. Investicijos į vandens sektorių, siekiant įvykdyti ES aplinkos apsaugos reikalavimus ir patenkinti valstybių narių nustatytus poreikius, viršijančius tuos reikalavimus	<p>–</p> <p>Numatoma maža tikimybė mažo reikšmingumo, netiesioginių, ilgalaikių grįžtamojo pobūdžio vietos lygio neigiamų pasekmių energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 5A6 daugiau kaip 50% mažinama siektino rodiklio „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“ reikšmė (nuo 680 km iki 350 km). Atsisakius vandentiekio tinklų rekonstrukcijos tikėtini didesni vandens nuostoliai dėl geriamojo vandens tinklų susidėvėjimo/avarijų. Atsisakius nuotekų surinkimo tinklų rekonstrukcijos padidės požeminio vandens infiltracija į nuotakynus/požeminio vandens tarša/papildoma nuotekų valyklų apkrova. Energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų atžvilgiu tai gali netiesiogiai neigiamai įtakoti energijos sunaudojimą papildomo vandens išgavimui ir perdavimui bei papildomo nuotekų kiekio perpumpavimui ir valymui nuotekų valyklose.
Dėl VP pakeitimo dalies pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriaus tikslų atžvilgiu	5 PRIORITETAS – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (pakeitimai Nr. 5A9, 5A11, 5A12)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiu investiciniu prioritetu ar uždaviniu	<p>0</p> <p>VP pakeitimais Nr. 5A9, 5A11, 5A12 mažinamas finansavimas 5 prioriteto veikloms, bendra finansavimo suma sumažėja 2,4 mln. Eur. Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pagrindu (žr. po lentele pateiktą išnašą [1]), finansavimo mažinimas susijęs tik su e-rinkodaros veiklomis, tikslinama išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093). Todėl prognozuojama, kad šie VP pakeitimai neturės pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Ekonominės ir administracinės priemonės 	6 PRIORITETAS – „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų	Investicinis prioritetas 6.1. Bendros Europos daugiarašio transporto	<p>+</p> <p>Numatoma vidutinė tikimybė mažo reikšmingumo, netiesioginių,</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>skatinti efektyvesnę energijos išteklių ir energijos vartojimą transporto sektoriuje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugdyti darnaus judumo kultūrą, skatinti visuomenę efektyviai vartoti ir taupyti transporte vartojamą energiją, stiprinti tam reikalingus įgūdžius. • Didinti energijos vartojimo efektyvumą – skatinti alternatyvių energijos šaltinių (degalų) naudojimą transporte, sukurti tam reikalingą infrastruktūrą ir atnaujinti viešojo transporto parką. • Atsinaujinančių energijos išteklių sektoriuje – didinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą elektrai ir šilumai gaminti bei atsinaujinančių energijos išteklių dalį transporto sektoriuje. • Didinant atsinaujinančių energijos išteklių dalį šalies energijos balanse, elektros ir šilumos energetikos bei transporto sektoriuose kuo geriau patenkinti energijos poreikį vidaus išteklių, atsisakyti importuojamo taršaus iškastinio kuro, taip padidinti energijos tiekimo saugumą, energetinę nepriklausomybę ir prisidėti prie tarptautinių pastangų mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas. 	<p>infrastruktūros plėtra“ (pakeitimai Nr. 6A4, Nr. 6A5, Nr. 6A10, Nr. 6A12 ir Nr. 6A13)</p>	<p>erdvės kūrimo rėmimas investuojant į transeuropinį transporto tinklą; 6.1.1 konkretaus uždavinio skyrius „Didelės apimties projektai“</p>	<p>ilgalaikių grįžtamojo pobūdžio regioninių teigiamų pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimais Nr. 6A4 ir Nr. 6A5 keičiami SaF bendrieji ir specialieji programos produkto rodikliai – "Bendras rekonstruotų arba atnaujintų geležinkelio TEN-T tinkle linijų ilgis" – siektina reikšmė didinama nuo 74 iki 220 km ir pakeičiamas skyrius „Didelės apimties projektai“, numatant geležinkelių ruožų Kaišiadorys–Radviliškis ir Radviliškis–Klaipėda elektrifikavimą. Atitinkamai (pakeitimais Nr. 6A10 ir Nr. 6A13) koreguojami Veiksmų programos priedas Nr. 3 „Didelės apimties projektų sąrašas“ ir VP II skirsnio 6 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutė SaF "Geležinkeliai (TEN-T pagrindinis tinklas)" – finansinė proporcija didinama 26,7 mln. Eur – nuo 217.440.748 iki 244.140.748 Eur. Prognozuojama, kad šie pakeitimai leis skatinti perėjimą nuo iškastinio kuro prie atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo geležinkelių transporto sektoriuje ir energijos efektyvumo didinimo atnaujinant riedmenų parką. Manoma, kad tobulėsių geležinkelio transporto technologijų įdiegimas (dyzelinių traukinių pakeitimas elektriniais) prisidės prie energijos suvartojimo efektyvumo didinimo, nors numatomas mažas pasekmių reikšmingumas. Be to, elektrifikuotiems geležinkelio ruožams elektros energija bus tiekama iš bendros elektros energijos tiekimo sistemos, t. y. energijos šaltiniai nebūtų pagrįsti atsinaujinančių išteklių naudojimu.

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<ul style="list-style-type: none"> • Padidinti energijos vartojimo transporte efektyvumą ir sumažinti neigiamą transporto poveikį aplinkai. • Užtikrinti efektyvų gamtos išteklių naudojimą. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Sumažinti gamtinių dujų suvartojimą keičiant jas atsinaujinančiais energijos ištekliais. 	<p>6 PRIORITETAS – „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ (pakeitimai Nr. 6A6, Nr. 6A7, Nr. 6A10 ir Nr. 6A13)</p>	<p>Investicinis prioritetas 6.3. Energijos vartojimo efektyvumo ir tiekimo patikimumo, plėtojant pažangiasias energijos paskirstymo, saugojimo ir perdavimo sistemas gerinimas ir paskirstytos AIE gamybos, diegimas; konkretus uždavinys 6.3.1. „Sustiprinti integraciją į Europos Sąjungos vidaus energijos rinką“, skyrius „Didelės apimties projektai“</p>	<p style="text-align: center;">+</p> <p>Numatoma vidutinė tikimybė mažo reikšmingumo, netiesioginių, ilgalaikių grįžtamojo pobūdžio regioninių teigiamų pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimais Nr. 6A6 ir Nr. 6A7 keičiamas skyrius „Didelės apimties projektai“ – atsisakoma magistralinio dujotiekio „Klaipėda–Kuršėnai“ ir koreguojamas su kitomis VP numatytais priemonėmis susijęs ERPF bendrasis ir specialusis programos produkto rodiklis – nutiestų ir (ar) modernizuotų magistralinių dujotiekių ilgis, siektina reikšmė mažinama nuo 110 iki 22 km. Atitinkamai (pakeitimais Nr. 6A10 ir Nr. 6A13) koreguojami Veiksmų programos priedas Nr. 3 „Didelės apimties projektų sąrašas“ ir “ VP II skirsnio 6 prioriteto lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutė ERPF "Gamtinės dujos" – finansinė proporcija mažinama apie 13,6 mln. Eur (nuo 84.195.304 iki 70.583.163 Eur). Magistralinio dujotiekio atsisakymas potencialiai gali būti siejamas su gamtinių dujų suvartojimo mažėjimu, kas turėtų teigiamų pasekmių siekiant tikslo „sumažinti gamtinių dujų suvartojimą keičiant jas atsinaujinančiais energijos ištekliais“. Tačiau teigiamos pasekmės numatomos tik tuo atveju, jei dėl magistralinio dujotiekio atsisakymo sumažėjęs dujų kiekio suvartojimas būtų keičiamas atsinaujinančiais energijos ištekliais. <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi didelės apimties projektas „Magistralinio dujotiekio Klaipėda-Kuršėnai antros gijos statyba (magistralinio dujotiekio Klaipėda-Kiemėnai pajėgumų didinimas)“, bus finansuojamas EITP lėšomis, t.y. bus įgyvendinamas</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
			nepriklausomai nuo VP pakeitimo.
Dėl VP pakeitimo dalies pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriaus tikslų atžvilgiu	6 PRIORITETAS – „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ (pakeitimo Nr. 6A10 dalis)	Pakeitimai nėra tiesiogiai siejami su konkrečiu investiciniu prioritetu ar uždaviniu	<p style="text-align: center;">+</p> <p>Numatoma vidutinė tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių ir netiesioginių, ilgalaikių grįžtamojo pobūdžio teigiamų pasekmių. (Pasekmių regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio):</p> <ul style="list-style-type: none"> nagrinėjama pakeitimo Nr. 6A10 dalimi keičiama lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutė: ERPF "Elektros energija (kaupimas ir perdavimas)" finansinė proporcija didinama apie 13,6 mln. Eur (nuo 69.508.804 iki 83.120.945 Eur). Tačiau prognozuojama, kad dėl pakeitimo ypatumo pasekmės tikėtinos labiau energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriaus, nei klimato kaitos sektoriaus tikslų atžvilgiu.
Dėl VP pakeitimo dalies pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriaus tikslų atžvilgiu	6 PRIORITETAS – „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ (pakeitimas Nr. 6A12)	Pakeitimai nėra tiesiogiai siejami su konkrečiu investiciniu prioritetu ar uždaviniu	<p style="text-align: center;">+ +</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių ir netiesioginių, ilgalaikių teigiamų pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų pasiekimui. (Pasekmių grįžtamumo ir regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio):</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 6A12 keičiama Veiksmų programos 7 lentelės „Planuojama suma klimato kaitos tikslams“ eilutė „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“, 10,68 mln. Eur didinant planuojamą sumą klimato kaitos tikslams (nuo 212.849.214 iki 223.529.214 Eur). Prognozuojama, kad padidėjusi parama teigiamai įtakos strateginiuose dokumentuose nustatytų tikslų įgyvendinimą.

[1] LR Finansų ministerijos parengtas pagrindimas dėl 5A9, 5A11 ir 5A12 pakeitimų: Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes pirmojo kvietimo teikti paraiškas rezultatai parodė, kad lėšų poreikis e-rinkodaros veikloms yra mažesnis nei numatyta lėšų. Pagal pirmojo kvietimo metu gautus projektus bus sukurta pakankamai daug el. rinkodaros priemonių visos Lietuvos mastu, todėl finansuoti naujus e-rinkodaros projektus, apimančius identiškas e-rinkodaros priemones, yra netikslinga, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas jau sukurtų e-rinkodaros priemonių viešinimui. Dėl Veiksmų programos 5 prioritetui mažinamų lėšų (2 mln. eurų) tikslinamas veiklos peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).

5.3.6. Dirvožemio būklės valdymas

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų dirvožemio būklės valdymo tikslų atžvilgiu	2 PRIORITETAS – „Informacinės visuomenės skatinimas“ (pakeitimas Nr. 2A6)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">–</p> <p>Numatoma maža tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių neigiamų pasekmių dirvožemio būklės valdymo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 2A6 keturiolika mln. Eur mažinama intervencinių veiksmų srities finansinė proporcija ERPF "IRT: kitų tipų IRT infrastruktūra ir (arba) didelės apimties kompiuterių išteklių ir (arba) įranga (įskaitant e. infrastruktūrą, duomenų centrus ir jutiklius, taip pat įterptus į kitą infrastruktūrą, pvz. mokslinių tyrimų įrangą, aplinkosaugos ir socialinę infrastruktūrą)", (nuo 20.641.120 iki 6.641.120 Eur). Tikėtina, kad finansavimas bus sumažintas ir IRT infrastruktūrai, susijusiai su informacijos apie dirvožemio būklę valdymui. Sumažintas finansavimas turės neigiamas pasekmes strateginiuose dokumentuose užsibrėžtų tikslų pasiekimui. <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir dirvožemio būklės valdymo strateginiais tikslais. Pasekmių trukmės, grįžtamumo ir regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio.</p>
Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų dirvožemio būklės valdymo tikslų atžvilgiu	5 PRIORITETAS – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (pakeitimai Nr. 5A9, 5A11, 5A12)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">0</p> <p>VP pakeitimais Nr. 5A9, 5A11, 5A12 mažinamas finansavimas 5 prioriteto veikloms, bendra finansavimo suma sumažėja 2,4 mln. Eur. Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pagrindimu (žr. po lentele pateiktą išnašą [1]), finansavimo mažinimas susijęs tik su e-rinkodaros veiklomis, tikslinama išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093). Todėl prognozuojama, kad VP pakeitimai neturės pasekmių dirvožemio būklės valdymo tikslų pasiekimui.</p>

[1] LR Finansų ministerijos parengtas pagrindimas dėl 5A9, 5A11 ir 5A12 pakeitimų: Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes pirmojo kvietimo teikti paraiškas rezultatai parodė, kad lėšų poreikis e-rinkodaros veikloms yra mažesnis nei numatyta lėšų. Pagal pirmojo kvietimo metu gautus projektus bus sukurta pakankamai daug el. rinkodaros priemonių visos Lietuvos mastu, todėl finansuoti naujus e-rinkodaros projektus, apimančius identišką e-rinkodaros priemones, yra netikslinga, didesnis

dėmesys turėtų būti skiriamas jau sukurtų e-rinkodaros priemonių viešinimui. Dėl Veiksmų programos 5 prioritetui mažinamų lėšų (2 mln. eurų) tikslinamas veiklos peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).

5.3.7. Miškų išteklių valdymas

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų miškų išteklių valdymo tikslų atžvilgiu	2 PRIORITETAS – „Informacinės visuomenės skatinimas“ (pakeitimas Nr. 2A6)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">–</p> <p>Numatoma maža tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių neigiamų pasekmių miškų išteklių valdymo tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 2A6 keturiolika mln. Eur mažinama intervencinių veiksmų srities finansinė proporcija ERPF "IRT: kitų tipų IRT infrastruktūra ir (arba) didelės apimties kompiuterių ištekliai ir (arba) įranga (įskaitant e. infrastruktūrą, duomenų centrus ir jutiklius, taip pat įterptus į kitą infrastruktūrą, pvz. mokslinių tyrimų įrangą, aplinkosaugos ir socialinę infrastruktūrą)", (nuo 20.641.120 iki 6.641.120 Eur). Tikėtina, kad finansavimas bus sumažintas ir IRT infrastruktūrai, susijusiai su informacijos apie miškų išteklius valdymui. Sumažintas finansavimas turės neigiamas pasekmes strateginiuose dokumentuose užsibrėžtų tikslų pasiekimui. <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir miškų išteklių valdymo strateginiais tikslais. Pasekmių trukmės, grįžtamumo ir regioninės aprėpties prognozuoti nėra galimybių dėl bendro VP pakeitimo pobūdžio.</p>
Dėl VP pakeitimo pobūdžio, pasekmės vertinamos apibendrintai, visų miškų išteklių valdymo tikslų atžvilgiu	5 PRIORITETAS – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (pakeitimai Nr. 5A9, 5A11, 5A12)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">0</p> <p>VP pakeitimais Nr. 5A9, 5A11, 5A12 mažinamas finansavimas 5 prioriteto veikloms, bendra finansavimo suma sumažėja 2,4 mln. Eur. Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pagrindimu (žr. po lentele pateiktą išnašą [1]), finansavimo mažinimas susijęs tik su e-rinkodaros veiklomis, tikslinama išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093). Todėl prognozuojama, kad VP pakeitimai neturės pasekmių miškų išteklių valdymo tikslų pasiekimui.</p>

[1] LR Finansų ministerijos parengtas pagrindimas dėl 5A9, 5A11 ir 5A12 pakeitimų: Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes pirmojo kvietimo teikti paraiškas rezultatai parodė, kad lėšų poreikis e-rinkodaros veikloms yra mažesnis nei numatyta lėšų. Pagal pirmojo kvietimo metu gautus projektus bus sukurta pakankamai daug el. rinkodaros priemonių visos Lietuvos mastu, todėl finansuoti naujus e-rinkodaros projektus, apimančius identišką e-rinkodaros priemones, yra netikslinga, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas jau sukurtų e-rinkodaros priemonių viešinimui. Dėl Veiksmų programos 5 prioritetai mažinamų lėšų (2 mln. eurų) tikslinamas veiklos peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).

5.3.8. Sveikatos apsauga

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<ul style="list-style-type: none"> • Nustatyti nuoseklią ir kryptingą sveikatos sistemos plėtrą, siekiant sukurti efektyvesnę ir konkurencingesnę sveikatos sistemą. • Užtikrinti sveikatos ugdymą ir stiprinimą bei ligų prevenciją. • Siekti užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, kokybę ir saugą; skatinti racionalų ir efektyvų sveikatos priežiūros išteklių naudojimą. • Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį. • Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius. • Prižiūrėti žmonių sveikatą ir visą gyvenimą nuolat ją saugoti. • Pagerinti informaciją apie 	<p>2 PRIORITETAS – „Informacinės visuomenės skatinimas“ (pakeitimas Nr. 2A6)</p>	<p>Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais</p>	<p style="text-align: center;">--</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio nacionalinio lygio neigiamų pasekmių su sveikatos apsauga susijusių tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimu Nr. 2A6 dvylika mln. Eur mažinama intervencinių veiksmų srities finansinė proporcija "Vyresnių žmonių sveikatą ir aktyvumą išsaugoti padedantys IRT sprendimai ir e. sveikatos paslaugos bei taikomosios programos (įskaitant e. priežiūrą ir kasdienį gyvenimą palengvinančią aplinką)" (nuo 24.012.861 iki 10.012.861 Eur). Sumažėjusi parama neigiamai įtakos sveikatos paslaugų prieinamumą, padidins sveikatos priežiūros netolygumus ir pablogins sveikatos priežiūros išteklių naudojimo efektyvumą. <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip vidutinis dėl didelio finansinės proporcijos mažinimo masto (beveik 60%).</p>

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
sveikatą tiek piliečiams, tiek vyriausybėms.			
<ul style="list-style-type: none"> Siekti užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, kokybę ir saugą; skatintų racionalų ir efektyvų sveikatos priežiūros išteklių naudojimą. Siekti užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, kokybę ir saugą; skatintų racionalų ir efektyvų sveikatos priežiūros išteklių naudojimą. Prižiūrėti žmonių sveikatą ir visą gyvenimą nuolat ją saugoti. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį. 	8 PRIORITETAS – „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ (pakeitimas Nr. 8A8)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">++</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio nacionalinio lygio teigiamų pasekmių su sveikatos apsauga susijusių tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> Veiksmų programos pakeitimu Nr. 8A8 dvidešimt dviem mln. Eur didinama finansinė proporcija intervencinių veiksmų sričiai „Galimybių naudotis įperkamos, tvariomis ir aukštos kokybės paslaugomis, įskaitant sveikatos priežiūrą ir visuotinės svarbos socialines paslaugas, didinimas“ (nuo 106.904.236 iki 128.904.236 Eur). Finansavimas didinamas paslaugų šeimai veiklų išplėtojimui. Sukurtos paslaugos šeimai prisidės prie vaikų skurdo ir socialinės atskirties problemų sprendimo, darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimo ir demografinės situacijos Lietuvoje gerinimo. Padidėjusi parama prisidės prie saugesnės socialinės aplinkos kūrimo ir sveikatos netolygumų bei socialinės atskirties mažinimo, pagerins sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą.

9.3.9. Kultūros paveldo apsauga

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<ul style="list-style-type: none"> Išsaugoti nekilnojamojį kultūros paveldą, racionaliai išnaudojant valstybės išteklius ir įtraukiant dalyvauti visuomenę. Siekti didesnio nekilnojamojo 	2 PRIORITETAS – „Informacinės visuomenės skatinimas“ (pakeitimas Nr. 2A6)	Pakeitimas nėra tiesiogiai siejamas su konkrečiais investiciniais prioritetais ir uždaviniais	<p style="text-align: center;">–</p> <p>Numatoma didelė tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio nacionalinio lygio neigiamų pasekmių kultūros paveldo apsaugai keliamų tikslų pasiekimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> VP pakeitimu Nr. 2A6 septyniais mln. Eur mažinama

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
<p>kultūros paveldo apsaugos viešojo valdymo procesų atvirumo ir aktyvaus visuomenės dalyvavimo.</p>			<p>intervencinių veiksmų srities "Prieiga prie viešojo sektoriaus informacijos finansinė proporcija (įskaitant atvirųjų duomenų e. kultūrą, skaitmenines bibliotekas, e. turinį ir e. turizmą)" (nuo 35.207.913 iki 28.207.913 Eur). Finansinės proporcijos sumažinimas turės neigiamas pasekmes su kultūros paveldu susijusios viešojo sektoriaus informacijos sklaidai ir visuomenės įsitraukimui.</p> <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas atsižvelgiant į finansinės proporcijos mažinimo mastą ir į tai, kad mažinama finansinė proporcija nėra susijusi vien su kultūros apsaugos sektoriumi.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Skatinti integruotą požiūrį į kultūrinės, biologinės, geologinės ir kraštovaizdžio įvairovės politiką, kad būtų pasiekta šių elementų pusiausvyra. • Skatinti kokybės siekį šiuolaikiškai keičiant aplinką, kad nebūtų pakenkta kultūros vertybėms. • Išsaugoti nekilnojamąjį kultūros paveldą, racionaliai išnaudojant valstybės išteklius ir įtraukiant dalyvauti visuomenę. • Siekti visuomenės poreikius atitinkančio ir į rezultatus orientuoto bei įrodymais pagrįsto viešojo valdymo nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos srityje. • Siekti didesnio nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos viešojo valdymo procesų atvirumo ir aktyvaus visuomenės 	<p>5 PRIORITETAS – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ (pakeitimas Nr. 5A7, Nr. 5A9, 5A11, 5A12 ir su jais susijęs finansinių rodiklių pakeitimas Nr. 5A10)</p>	<p>5.4. investicinis prioritetas – „Kultūros ir gamtos paveldo apsauga, propagavimas ir vystymas“</p>	<p style="text-align: center;">- / +</p> <p>Prognozuojama, kad Veiksmų programos pakeitimai turės tiesiogiai teigiamų, netiesiogiai neigiamų pasekmių kultūros paveldo apsaugai keliamų tikslų pasiekimui.</p> <p style="text-align: center;">+ +</p> <p>Numatoma didelė tikimybė vidutinio reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio regioninio lygio teigiamų pasekmių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiksmų programos pakeitimu Nr. 5A7 siekiama padidinti kultūros paveldo objektų tvarkymo apimtį bei šių objektų lankomumą. Keičiamos ERPF bendrųjų ir specialiųjų programos produkto rodiklių siektinos reikšmės: <ul style="list-style-type: none"> ○ "Numatomo apsilankymų remiamuose kultūros ir gamtos paveldo objektuose bei turistų traukos vietose skaičiaus padidėjimas" - siektina reikšmė didinama nuo 220.000 iki 250.000 apsilankymų per metus. ○ "Sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui gamtos ir kultūros paveldo objektai ir teritorijos" - siektina reikšmė didinama nuo 65 iki 77. • Veiksmų programos pakeitimu Nr. 5A10 dešimčia milijonų Eur didinama finansinė proporcija intervencinių veiksmų sričiai „Viešųjų kultūros ir paveldo vertybių apsauga, plėtojimas ir populiarinimas“ (nuo 86.850.183 iki 96.850.183 Eur).

Aktualūs aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslai, kurių atžvilgiu vertinamas VP pakeitimas	Prioritetai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Investiciniai prioritetai ir konkretūs uždaviniai, kuriuos įtakos VP pakeitimas	Prognozuojamos pasekmės aplinkai aplinkos apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu
dalyvavimo.			<p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip vidutinis atsižvelgiant į finansinės proporcijos mažinimo mastą (apie 11%).</p> <p style="text-align: center;">–</p> <p>Numatoma didelė tikimybė mažo reikšmingumo, tiesioginių, ilgalaikių, grįžtamojo pobūdžio regioninio lygio neigiamų pasekmių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiksmų programos pakeitimu Nr. 5A10 dvylika milijonų Eur mažinama finansinė proporcija intervencinių veiksmų sričiai „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (nuo 35.030.022 iki 23.030.022 Eur). Finansinės proporcijos mažinimas neigiamai atsilies ir kultūros paveldo objektų populiarinimui, ir su šiais objektais susijusių viešųjų turizmo paslaugų plėtojimui. <p><i>Paminėtina, kad dėl VP pakeitimų Nr. 5A9, 5A11, 5A12 bendra finansavimo suma 5 prioriteto veikloms sumažėja 2,4 mln. Eur. Remiantis LR finansų ministerijos parengtu pagrindimu (žr. po lentele pateiktą išnašą [1]), finansavimo mažinimas susijęs tik su e-rinkodaros veiklomis, tikslinama išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).</i></p> <p>Pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi viešosios turizmo paslaugos ir e-rinkodara yra tik iš dalies susiję su kultūros paveldo apsauga, valdymu ir visuomenės įtraukimu.</p>

[1] LR Finansų ministerijos parengtas pagrindimas dėl 5A9, 5A11 ir 5A12 pakeitimų: Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimui mažinamos lėšos, nes pirmojo kvietimo teikti paraiškas rezultatai parodė, kad lėšų poreikis e-rinkodaros veikloms yra mažesnis nei numatyta lėšų. Pagal pirmojo kvietimo metu gautus projektus bus sukurta pakankamai daug el. rinkodaros priemonių visos Lietuvos mastu, todėl finansuoti naujus e-rinkodaros projektus, apimančius identišką e-rinkodaros priemones, yra netikslinga, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas jau sukurtų e-rinkodaros priemonių viešinimui. Dėl Veiksmų programos 5 prioritetui mažinamų lėšų (2 mln. eurų) tikslinamas veiklos peržiūros planas ir išlaidų kategorija „Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas“ (093).

5.4. TARPVALSTYBINIS PASEKMIŲ POBŪDIS

Atlikus vertinimą prognozuojama, kad Lietuvos Respublikoje rengiamos Veiksmų programos pakeitimas nedarys reikšmingų pasekmių kitų valstybių aplinkai.

6. PRIEMONĖS VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO REIŠKMINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI

Kadangi Veiksmų programos pakeitimu numatomi bendro pobūdžio finansinių proporcijų perskirstymai, o didelio reikšmingumo neigiamų pasekmių neprognozuojama, priemonių veiksmų programos pakeitimo pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti nenumatoma. Pažymėtina, kad VP pakeitimais numatomų konkrečių projektų atvejais (pvz., „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimas ir platinimas“), turės būti atliekamos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros ir jų metu numatomos atitinkamos pasekmių (poveikio aplinkai) išvengimo, sumažinimo ar kompensavimo priemonės.

7. INFORMACIJA APIE VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO ALTERNATYVAS

7.1. PASIRINKTŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO ALTERNATYVŲ APRAŠYMAS. PRIEŽASTYS, KODĖL PASIRINKTOS SVARSTYTOS VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO ALTERNATYVOS

Alternatyvūs VP pakeitimo variantai nėra svarstomi, o informacija apie nagrinėjamos Veiksmų programos pakeitimo alternatyvos pasirinkimo priežastis pateikiama 2 skyriuje. Todėl SPAV ataskaitoje atliekamas Veiksmų programos pakeitimo alternatyvos palyginimas su „nuline“ alternatyva (aplinkos ir jos apsaugos tikslų siekimo pokyčiais jeigu veiksmų programos pakeitimas nebūtų įgyvendintas) (žr. 7.2 skyrių).

7.2. VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMO ALTERNATYVOS PALYGINIMAS SU „NULINE“ ALTERNATYVA (APLANKOS IR JOS APSAUGOS TIKSLŲ SIEKIMO POKYČIAI JEIGU VEIKSMŲ PROGRAMOS PAKEITIMAS NEBŪTŲ ĮGYVENDINTAS)

Atliekant Veiksmų programos pakeitimo strateginį pasekmių aplinkai vertinimą buvo lyginamos dvi alternatyvos:

- Alternatyva Nr. 1: siūlomas Veiksmų programos 2017 m. gruodžio 14 d. pakeitimų paketas;
- „Nulinė“ alternatyva: patvirtinta ir šiuo metu galiojanti Veiksmų programa (be pakeitimų).

Žemiau pateikiamas „nulinės“ alternatyvos palyginimas su planavimo dokumento rengėjo numatoma Veiksmų programos įgyvendinimo alternatyva Nr. 1. Šio palyginimo rezultatai yra pagrįsti 5 skyriuje pateikta informacija apie galimas pasekmes aplinkai ir atskirų sektorių (komponentų) apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų pasiekimui.

Veiksmų programos pakeitimo alternatyvos ir „nulinės“ alternatyvos palyginimas galimų pasekmių aplinkai ir atskirų sektorių (komponentų) apsaugos ir (ar) darnaus vystymosi tikslų pasiekimui atžvilgiu (remiantis atlikto pasekmių vertinimo rezultatais)

Nagrinėjami komponentai (sektoriai)	Veiksmų programos pakeitimo alternatyvos Nr. 1 (VP 2017 m. gruodžio 14 d. pakeitimų paketas) pasekmių palyginimas su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama)
Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	<p>Remiantis 5 skyriuje pateiktais vertinimo rezultatais, požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo apsaugos ir (ar) tvaraus naudojimo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 (Veiksmų programos 2017 m. gruodžio 14 d. pakeitimų paketas) įgyvendinimo pasekmės bus labiau neigiamos negu teigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama):</p> <ul style="list-style-type: none"> • nors IT srityje alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės vertinamos kaip neigiamos, prognozuojamas pasekmių reikšmingumas – mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo apsaugos ir (ar) tvaraus naudojimo tikslais; • vandentvarkos srityje abi alternatyvos laikomos lygiavertėmis. VP pakeitimai turės tiek teigiamų tiek ir neigiamų vidutinio reikšmingumo pasekmių, kurias didžiąja dalimi sąlygoja tinklų rekonstrukcijai numatyty lėšų perskirstymas nuotekų tvarkymo paslaugų gerinimui; • dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimo ir platinimo, alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės vertinamos kaip labiau neigiamos, negu teigiamos.
Oro taršos mažinimas	<p>Remiantis 5 skyriuje pateiktais vertinimo rezultatais, oro taršos mažinimo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 (Veiksmų programos 2017 m. gruodžio 14 d. pakeitimų paketas) įgyvendinimo pasekmės bus labiau teigiamos negu neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama):</p> <ul style="list-style-type: none"> • nors IT srityje alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės vertinamos kaip neigiamos, prognozuojamas pasekmių reikšmingumas – mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir oro taršos mažinimo tikslais. • atsinaujinančiosios energijos srityje teigiamos pasekmės yra didesnio reikšmingumo negu neigiamos. Taip pat paminėtina, kad VP pakeitimai turės teigiamas sinergines pasekmes klimato kaitos, energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriui; • prognozuojama, kad geležinkelių ruožų elektrifikavimas turės teigiamas vidutinio reikšmingumo pasekmes oro taršos mažinimo atžvilgiu; • didelės apimties projekto „Magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kuršėnai antros gijos statyba (magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kiemėnai pajėgumų didinimas)“ atsisakymas gali turėti mažo reikšmingumo neigiamas pasekmes, tačiau paminėtina, kad projektas bus vis vien vykdomas (finansuojamas EITP lėšomis).
Atliekų tvarkymas	<p>Remiantis 5 skyriuje pateiktais vertinimo rezultatais, atliekų tvarkymo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama), tačiau pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi vienintelė VP keitimo įtakojama intervencinių veiksmų sritis yra informacinės visuomenės skatinimo (tiksliau, IT infrastruktūros plėtros) finansavimo pokyčiai, kurie yra tik iš dalies susiję su aplinkos apsauga ir</p>

<p>Nagrinėjami komponentai (sektoriai)</p>	<p>Veiksmų programos pakeitimo alternatyvos Nr. 1 (VP 2017 m. gruodžio 14 d. pakeitimų paketas) pasekmių palyginimas su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama)</p>
	<p>atliekų tvarkymo tikslais, nors yra tikimybė, kad finansavimas bus sumažintas ir infrastruktūrai, susijusiai su informacijos apie atliekų tvarkymą valdymu.</p>
<p>Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsauga</p>	<p>Remiantis 5 skyriuje pateiktais vertinimo rezultatais, biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsaugos tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau neigiamos negu teigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama). Mažo reikšmingumo teigiamos pasekmės dėl numatomų specialiųjų programos produkto rodiklių siektinų reikšmių padidėjimo neatsveria tikėtinų neigiamų pasekmių dėl finansinės proporcijos mažinimo atitinkamoms intervencinių veiksmų sritims bei vidutinio reikšmingumo (nors ir vietos masto) neigiamų pasekmių dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimo ir platinimo.</p>
<p>Klimato kaita ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumas</p>	<p>Remiantis 5 skyriuje pateiktais vertinimo rezultatais, klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau teigiamos negu neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama), be to, teigiamų pasekmių reikšmingumas yra didesnis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • numatomos mažo reikšmingumo neigiamos alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės, susijusios su informacinės visuomenės skatinimo srities finansavimo sumažėjimu ir netiesiogiai – su vandentiekio tinklų rekonstrukcijos rodiklio sumažinimu; • numatomos vidutinio reikšmingumo neigiamos alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės, susijusios su biomasės naudojimo energijos gavyboje skatinimo finansinės proporcijos mažinimu ir su intervencinių veiksmų srities „Itn veiksminga bendra šilumos ir elektros energijos gamyba ir centralizuotas šilumos tiekimas“ finansinės proporcijos mažinimu; • numatomos mažo reikšmingumo teigiamos alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės, susijusios su įmonių, smulkiojo ir vidutinio verslo, prisidedančio prie klimato kaitos tikslų siekio konkurencingumo skatinimu, su perėjimo nuo iškastinio kuro prie atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo geležinkelių transporto sektoriuje skatinimu; • numatomos vidutinio reikšmingumo teigiamos alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės, susijusios su į namų ūkius orientuotų atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumų didinimu ir namų ūkių energijos efektyvumo didinimu bei esamų būstų renovacijos finansavimo didinimu, su centralizuotų šilumos tiekimo tinklų modernizavimu, su atsinaujinančių išteklių energijos dalies galutiniame energijos balanse siektinos reikšmės didinimu, su bendros planuojamos sumos klimato kaitos tikslams didinimu, su darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtros, prisidedančios prie klimato kaitos tikslų siekio finansavimo didinimu.
<p>Dirvožemio būklės valdymas</p>	<p>Remiantis 5 skyriuje pateiktais vertinimo rezultatais, dirvožemio būklės valdymo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama), tačiau pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi vienintelė VP keitimo įtakojama intervencinių veiksmų sritis yra informacinės visuomenės skatinimo (tiksliau, IT infrastruktūros plėtros) finansavimo pokyčiai, kurie yra tik iš dalies susiję su aplinkos apsauga ir dirvožemio būklės valdymo strateginiais tikslais.</p>

Nagrinėjami komponentai (sektoriai)	Veiksmų programos pakeitimo alternatyvos Nr. 1 (VP 2017 m. gruodžio 14 d. pakeitimų paketas) pasekmių palyginimas su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama)
Miškų išteklių valdymas	Remiantis 5 skyriuje pateiktais vertinimo rezultatais, miškų išteklių valdymo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama) , tačiau pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi vienintelė VP keitimo įtakojama intervencinių veiksmų sritis yra informacinės visuomenės skatinimo (tiksliau, IT infrastruktūros plėtros) finansavimo pokyčiai, kurie yra tik iš dalies susiję su aplinkos apsauga ir miškų išteklių valdymo strateginiais tikslais.
Sveikatos apsauga	Remiantis 5 skyriuje pateiktais vertinimo rezultatais, sveikatos apsaugos tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus ir teigiamos, ir neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama) , kadangi didinamas bendras finansavimas sveikatos apsaugai (mažinamas vienai intervencinių veiksmų sričiai, tačiau reikšmingai didinamas kitai sričiai). Atsižvelgiant į finansinės proporcijos pokyčių mastą, VP pakeitimų teigiamų pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip vidutinis.
Kultūros paveldo apsauga	Remiantis 5 skyriuje pateiktais vertinimo rezultatais, kultūros paveldo apsaugos tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau teigiamos negu neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama): <ul style="list-style-type: none"> • VP pakeitimais didinamos specialiųjų programos produkto rodiklių siektinos reikšmės ir finansinė proporcija intervencinių veiksmų sričiai „Viešųjų kultūros ir paveldo vertybių apsauga, plėtojimas ir populiarinimas“, tiesiogiai susijusiai su kultūros paveldo vertybių apsauga. Šios teigiamos pasekmės vertinamos kaip vidutinio reikšmingumo. • VP pakeitimais mažinama finansinė proporcija veiksmų sritims iš dalies susijusioms su kultūros paveldo apsauga ir naudojimu (tokioms kaip skaitmeninės bibliotekos, e. turinys, e. turizmas, viešosios turizmo paslaugos, viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas). Šių neigiamų pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi šios veiksmų sritys tik iš dalies susiję su kultūros paveldo apsauga, valdymu ir visuomenės įtraukimu.

8. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo nauja redakcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467, planų ir programų įgyvendinimo pasekmių aplinkai stebėseną vykdoma valstybiniu, savivaldybių ir ūkio subjektų lygmeniu Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo nustatyta tvarka, kad būtų laiku nustatytos nenumatytos neigiamos pasekmės aplinkai ir imtasi tinkamų veiksmų susidariusiai padėčiai ištaisyti. Kai nenumatytos neigiamos pasekmės aplinkai siejamos su konkrečiu plano ar programos sprendinių įgyvendinimu, stebėseną vykdanči organizacija praneša apie jas organizatoriui ir teikia jam būtinus duomenis. Jais remdamasis organizatorius numato veiksmus susidariusiai padėčiai ištaisyti. Kadangi Veiksmų programos pakeitimu numatomi bendro pobūdžio finansinių proporcijų perskirstymai, o didelio reikšmingumo neigiamų pasekmių neprognozuojama, papildomų stebėsenos rodiklių ar priemonių nenumatoma. Pažymėtina, kad VP pakeitimais numatomų konkrečių projektų atvejais (pvz., „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimas ir platinimas“), turės būti atliekamos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros ir jų metu numatomos atitinkamos stebėsenos priemonės.

9. SPAV ATASKAITOS SANTRAUKA

Lietuvos 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa (Veiksmų programa) buvo patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397. Programos rengimo ir tvirtinimo proceso metu buvo atliktas Veiksmų programos Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV), tačiau 2017 m. rugsėjo 22 d. LR finansų ministerija parengė naują pasiūlymą dėl LR partnerystės sutarties ir Veiksmų programos pakeitimo. Šiuo pasiūlymu siūloma perskirstyti ES struktūrinių fondų lėšas tam tikriems Veiksmų programos prioritetams, numatyti lėšų perskirstymus tarp išlaidų kategorijų, tikslinti kai kurių prioritetų finansuotinas veiklas ir rodiklius. Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo nauja redakcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467, tais atvejais, kai rengiamas plano ar programos esminis pakeitimas, privaloma atlikti strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, kurio metu siekiama: (1) nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas plano ar programos įgyvendinimo pasekmes aplinkai; (2) užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su atsakingomis už aplinkos apsaugą valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis ir visuomene; (3) užtikrinti, kad organizatorius turės išsamią informaciją apie galimas reikšmingas plano ar programos įgyvendinimo pasekmes aplinkai ir atsižvelgs į ją.

Todėl Veiksmų programos (ir jos pakeitimo) organizatorius – LR finansų ministerija inicijavo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procesą, kurio metu atliekamos SPAV procedūros ir rengiami Veiksmų programos pakeitimo SPAV dokumentai. 2017 m. lapkričio mėn. buvo parengtas ir SPAV subjektams pateiktas SPAV apimties nustatymo dokumentas. Gavus SPAV subjektų pastabas ir pasiūlymus, apimties nustatymo dokumentas buvo patikslintas ir papildytas. Pagal patikslintą apimties nustatymo dokumentą parengta ši SPAV ataskaita. Ataskaitoje aprašytos ir įvertintos Veiksmų programos pakeitimo galimos pasekmės aplinkai, išsamiai išnagrinėti visi vertinimo apimties nustatymo dokumente numatyti klausimai ir pateikiama papildoma aktuali informacija.

Ataskaita sudaryta iš dešimties skyrių, įskaitant įvadą ir priedus.

Pirmame skyriuje pateikiama bendro pobūdžio įvadinė informacija apie atliekamą SPAV.

Antrame skyriuje nagrinėjamas Veiksmų programos pakeitimo turinys, tikslai, kurių siekiama, ir uždaviniai, kurie nurodo, kaip juos išsprendus bus pasiekti tikslai. Taip pat pateikiama informacija apie tai, kaip rengiant pakeitimą atsižvelgta į aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi tikslus. Veiksmų programa buvo rengiama siekiant užtikrinti sėkmingą Lietuvos Respublikos pasirengimą panaudoti 2014–2020 m. Europos Sąjungos (toliau – ES) investicijas, atsižvelgiant į Lietuvos socialinę ir ekonominę situaciją, iššūkius ir plėtros potencialą, ES ir nacionalinius strateginius dokumentus, jų principus bei

esmines strategines nuostatas. Nors pagrindinis siekis yra spartesnis, pažangus augimas, kartu siekiama, kad ūkio plėtra būtų tvari ir tausiai naudojanti išteklius bei teiktų apčiuopiamai geresnę gyvenimo kokybę visiems šalies gyventojams. Siekiant, kad Veiksmų programos investicijomis būtų sukurtas ilgalaikis poveikis ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui bei atsižvelgiant į 2017 m. Europos Tarybos rekomendacijas Lietuvai, į tarptautinių organizacijų rekomendacijas, 2014–2020 m. suplanuotų investicijų vertinimus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017 m. gegužės 29 d. ministrų pasitarimo protokolu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos fondų lėšų, numatytų 2014–2020 m. Europos Sąjungos investicijų veiksmų programai įgyvendinti, investavimo“ priėmė sprendimą pagal SPAV ataskaitoje nagrinėjamus Veiksmų programos pakeitimus persikirstyti 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų lėšas. Siūlomi pakeitimai prisidės prie „Europa 2020“ uždavinių – energijos vartojimo efektyvumą padidinti 20 proc., didinti darbo vietų skaičių, veiksmingesnės investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas, mažinti skurstančių ar socialiai atskirtų arba tokią riziką patiriančių žmonių skaičių. Pakeitimas prisidės prie „Europa 2020“ pavyzdinės iniciatyvos „Globalizacijos erai pritaikyta pramonės politika“, kurioje pabrėžiama tausaus išteklių naudojimo paslaugų ir apdirbamosios pramonės sektoriuose svarba, įskaitant efektyvesnį atliekų perdirbimą, svarbiausių pažangiųjų technologijų komercinimo ir įsisavinimo skatinimą, Europos turizmo sektoriaus konkurencingumo stiprinimą ir įmonių paskatų diegti inovacijas būtinybę. Taip pat pakeitimas prisidės prie strategijos „Europa 2020“ tvaraus augimo prioriteto pavyzdinės iniciatyvos „Tausiai išteklius naudojanti Europa“, kurioje pažymima, jog labai svarbu užtikrinti suderintą ES pagrindiniams tinklams priklausančios infrastruktūros projektų įgyvendinimą. „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Europos kovos su skurdu planas“ numato galimybes vietos grupėms pasinaudoti ES fondų lėšomis, siekiant skatinti bendruomeninius metodus. Taip pat konstatuota, kad VP pakeitimai prisidės prie geresnio Partnerystės sutarties ir Veiksmų programos konkrečių uždavinių tikslų ir rodiklių įgyvendinimo.

Trečiame skyriuje nagrinėjami Veiksmų programos pakeitimo ryšiai su galiojančiais aktualiais planais, programomis ir kitais strateginiais dokumentais. Pagrindinis šios analizės tikslas – identifikuoti kituose strateginiuose dokumentuose užsibrėžtus kiekvieno SPAV ataskaitoje nagrinėjamo komponento (sektoriaus) apsaugos ir darnaus vystymosi tikslus, kurie gali būti potencialiai susiję su vertinamu Veiksmų programos pakeitimu ir jo pasekmėmis, t.y. kurių įgyvendinimui Veiksmų programos pakeitimas galėtų turėti įtakos. Atrinkus aktualius kituose strateginiuose dokumentuose užsibrėžtus apsaugos ir darnaus vystymosi tikslus, kiekvienas atskiras Veiksmų programos pakeitimo elementas tolesniuose ataskaitose skyriuose vertinamas šių tikslų įgyvendinimo atžvilgiu. Buvo išnagrinėti šie strateginiai dokumentai: aktualūs visiems vertinamiems komponentams – Strategija „Europa 2020“, Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 patvirtinta Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 patvirtinta Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“; aktualūs požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo atžvilgiu – Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES, Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88 patvirtinta Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programa, Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ES BJRS), Europos vandens išteklių išsaugojimo metmenų komunikatas; aktualūs oro taršos mažinimo atžvilgiu – Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES, Jungtinių Tautų Tolimų oro teršalų pernašų konvencija, Jungtinių Tautų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolas dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo (Geteborgo protokolas), Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolas dėl sunkiųjų metalų, Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolas dėl patvarių organinių teršalų, Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 patvirtinta Nacionalinė susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programa; aktualūs atliekų tvarkymo atžvilgiu – Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki

2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES, Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 patvirtintas Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 366 redakcija); aktualūs biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsaugos atžvilgiu – Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES, Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-12 patvirtintas Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 metų veiksmų planas, Biologinės įvairovės konvencija (Rio de Žaneiras, 1992) ir Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijoje priimtas Strateginis biologinės įvairovės planas 2011–2020 metams (Konvencijos šalių konferencijos sprendimas Nr. X/2), Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategija iki 2020 m., Europos kraštovaizdžio konvencija (Florencija, 2000); aktualūs klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo atžvilgiu – Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES, ES 2030 metų klimato ir energetikos politikos strategija, Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. lapkričio 6 d. nutarimu Nr. XI-2375 patvirtinta Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintas Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos 2013–2020 m. tikslų ir uždavinių įgyvendinimo tarpinstitucinis veiklos planas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 patvirtinta Nacionalinė atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategija, Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 patvirtinta Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija (Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 983 nutarė pritarti šios strategijos pakeitimo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui, tačiau ataskaitos rengimo metu (2018 m. sausio–vasario mėn.) šis pakeitimas dar nėra įsigaliojęs), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 patvirtinta Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 patvirtinta Nacionalinė susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programa; aktualūs dirvožemio būklės valdymui – Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES, Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, Dirvožemio apsaugos teminė strategija (Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, SEK(2006)620] SEK(2006)1165]), Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-790 patvirtintas Užterštų teritorijų tvarkymo 2013–2020 m. planas; aktualūs miškų išteklių valdymui – Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES, Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 patvirtinta Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569 patvirtinta Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 m. programa; aktualūs sveikatos apsaugos atžvilgiu – Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“, patvirtinta 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1386/2013/ES, Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. birželio 7 d. nutarimu Nr. XI-1430 patvirtinti Lietuvos sveikatos sistemos plėtros 2011–2020 m. metmenys, Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-964 patvirtinta Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programa, Pasaulio sveikatos organizacijos deklaracija „Sveikata visiems XXI amžiuje“, Europos Sąjungos visuomenės sveikatos strategija; aktualūs kultūros paveldo apsaugai – UNESCO Pasaulinio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencija (1972), Kultūros paveldo vertės visuomenei pagrindų konvencija (2005), Lietuvos

Respublikos kultūros ministro 2015 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. ĮV-750 patvirtinta Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos 2016–2020 metų programa.

Ketvirtame skyriuje pateikiama informacija apie teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aplinkos charakteristikas ir esamą aplinkos būklę, atsižvelgiant į su veiksmų programos pakeitimu susijusias aplinkos apsaugos problemas. Veiksmų programa – nacionalinio lygmens strateginis dokumentas, kuriame nagrinėjamos finansuojamų veiksmų kryptys, nesiejant jų su konkrečia teritorija ar vietoje. Todėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu nėra žinoma, kokios teritorijos gali būti reikšmingai paveiktos – Veiksmų programa ir jos pakeitimas siejamas su visa Lietuvos Respublikos teritorija. Dėl šių priežasčių ketvirtame skyriuje išnagrinėta kiekvieno nagrinėjamo komponento (sektoriaus) problematika, kiek ji susijusi su Veiksmų programos pakeitimo pasekmėmis siekiant šių sektorių aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi tikslų.

Penktame skyriuje pateikiama informacija apie galimas Veiksmų programos pakeitimo pasekmes kiekvienam nagrinėjamam komponentui (sektoriui): (1) požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymui; (2) oro taršos mažinimui; (3) atliekų tvarkymui; (4) biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsaugai; (5) klimato kaitai ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumui; (6) dirvožemio būklės valdymui; (7) miškų išteklių valdymui; (8) sveikatos apsaugai ir (9) kultūros paveldo apsaugai. Veiksmų programa yra aukščiausio lygio strateginis planavimo dokumentas, kuriame nustatomos bendros strateginių veiksmų kryptys ir skirstomas jų finansavimas. Todėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu nėra žinoma, kokios rūšies ūkinės veiklos projektų plėtros pagrindus lems pakeitimas, o turima informacija apie poveikį patirsiančią aplinką yra labai bendro pobūdžio (programa siejama su visa Lietuvos Respublikos teritorija). Dėl šių priežasčių, ir siekiant užtikrinti vertinimo tęstinumą, SPAV atliekamas taikant tą patį metodą, kuris buvo naudojamas Veiksmų programos rengimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu – vertinimą aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektų (tikslų) atžvilgiu. Nors šis vertinimo būdas neįgalina įvertinti konkrečių Veiksmų programos pakeitimo sąlygojamų aplinkos pokyčių, vertinimo rezultatai parodo, kaip į programos pakeitimą buvo integruojami aplinkos apsaugos bei darnaus vystymosi tikslai ir prognozuoja galimas pasekmes aplinkai šių tikslų įgyvendinimo (siekimo) atžvilgiu. Taikant šį aprašytą vertinimo būdą, visų pirma buvo išnagrinėti galiojantys strateginiai dokumentai, nustatantys aktualius kiekvieno nagrinėjamo komponento apsaugos ir darnaus vystymosi tikslus. Identifikavus vertinimui aktualius apsaugos ir darnaus vystymosi tikslus, buvo atlikta su pakeitimu susijusių Veiksmų programos prioritetų (iš viso Veiksmų programa apima 12 prioritetų), investicinių prioritetų ir konkrečių uždavinių analizė, kurios rezultatai apibendrinami pasekmių identifikavimo (nustatymo) lentelėse, parengtose kiekvienam Veiksmų programos prioritetui. Lentelėse nurodomi kiekvieno nagrinėjamo prioriteto aktualūs investiciniai prioritetai, konkretūs uždaviniai ir apibūdinama pakeitimų esmė. Kiekvienas šių pakeitimų nagrinėjamas aktualių apsaugos ir darnaus vystymosi tikslų atžvilgiu, identifikuojant, ar jis gali būti susijęs su pasekmėmis šių tikslų įgyvendinimui ar pasiekimui. Nustačius, kad pakeitimas gali būti susijęs su galimomis pasekmėmis, jos vertinamos išsamiau; išsamaus vertinimo rezultatai pateikiami aprašomosiose vertinimo lentelėse, kiekvienam vertinimo komponentui.

Vadovaujantis SPAV reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais, SPAV ataskaitoje taip pat turi būti pateiktas sunkumų, su kuriais susidurta atliekant vertinimą, aprašymas. Ši informacija pateikta 5 skyriuje. Konstatuota, kad pagrindinės problemos ir sunkumai, su kuriais buvo susidurta atliekant SPAV, siejamos su vertinamo dokumento ir jo pakeitimo pobūdžiu ir lygiu. Kadangi Veiksmų programa yra aukščiausio lygio strateginis planavimo dokumentas, strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu nėra žinoma, kokios rūšies ūkinės veiklos projektų plėtros pagrindus lems pakeitimas (išskyrus tam tikrus pavienius pakeitimus), o turima informacija apie poveikį patirsiančią aplinką yra labai bendro pobūdžio (programa siejama su visa Lietuvos Respublikos teritorija). Todėl jos pakeitimo pasekmių aplinkai vertinimas gali būti atliekamas tik aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektų (tikslų) atžvilgiu, o dėl to savo ruožtu susiduriama su šiomis pagrindinėmis problemomis: negali būti įvertinama kiekybinė Veiksmų programos pakeitimo sprendinių išraiška, nes Veiksmų programos pakeitime numatomas tik finansavimo perskirstymas; vienintelis taikytinas vertinimo būdas – vertinimas aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektų (tikslų) atžvilgiu lemia neapibrėžtumą ir subjektyvumą, priklausantį nuo SPAV ekspertų ir SPAV subjektų atstovų nuomonių, požiūrių ir kompetencijų; nėra galimybių atsižvelgti į

vietovės (teritorijos) jautrumą ir svarbumą, nes daugumoje atvejų nėra žinomos sprendinių įgyvendinimo vietos; negali būti nagrinėjamos nei sprendinių kiekybės (masto), nei technologinės, nei vietos parinkimo alternatyvos; negali būti nagrinėjamos konkrečios pasekmių sumažinimo priemonės.

Kaip minėta aukščiau, vertinant Veiksmų programos pakeitimo pasekmes, visų pirma buvo atliktas pasekmių identifikavimas (nustatymas) kiekvieno Veiksmų programos prioriteto atžvilgiu. Konstatuota, kad pirmo prioriteto – „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ pakeitimai potencialių pasekmių neturės. Antro prioriteto – „Informacinės visuomenės skatinimas“ pakeitimai gali turėti pasekmių visų devynių (žr. aukščiau) nagrinėjamų komponentų atžvilgiu. Trečio prioriteto – „Smulkią ir vidutinį verslo konkurencingumą skatinimas“ pakeitimai gali turėti pasekmių klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo atžvilgiu. Ketvirtą prioriteto – „Energinės efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ pakeitimai gali turėti pasekmių oro taršos mažinimo, klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo atžvilgiu. Penkto prioriteto – „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ pakeitimai gali turėti pasekmių požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo, oro taršos mažinimo, atliekų tvarkymo, biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsaugos, klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo, dirvožemio būklės valdymo, miškų išteklių valdymo ir kultūros paveldo apsaugos atžvilgiais. Šešto prioriteto – „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ pakeitimai gali turėti pasekmių požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo, oro taršos mažinimo, biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsaugos, klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo atžvilgiais. Septinto prioriteto – „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ pakeitimai potencialių pasekmių neturės. Aštunto prioriteto – „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ pakeitimai gali turėti pasekmių sveikatos apsaugos atžvilgiu. Devinto prioriteto – „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ ir dešimto prioriteto – „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ pakeitimai potencialių pasekmių neturės. Vienuolikto prioriteto – „Techninė parama veiksmų programai administruoti“ ir dvylikto prioriteto – „Techninė parama, skirta informuoti apie veiksmų programą ir jai vertinti“ pakeitimų nenumatoma.

Pasekmių identifikavimo metu nustatytos pasekmės vertinamos išsamiau, o vertinimo rezultatai pateikiami aprašomosiose vertinimo lentelėse, nurodant pasekmių pobūdį (teigiamos ar neigiamos) ir reikšmingumą (didelis, vidutinis, mažas), kitas pasekmių savybes ir kategorijas – tikimybė (didelė, vidutinė, maža), tiesioginės ar netiesioginės pasekmės, pasekmių trukmė (atsižvelgiant į vertinamo komponento strateginius apsaugos tikslus ir pasekmes jiems), grįžtamumas (pasekmės grįžtamos ar negrįžtamos), kaupiamosios (kumuliacinės) pasekmių savybės, erdvinis mastas (atsižvelgiant į pasekmes patiriančią teritoriją – nacionalinis, regioninis, vietos), tarpvalstybinės pasekmės (galinčios reikšmingai veikti kitos šalies aplinką). Šio vertinimo rezultatai apibendrinti žemiau, lyginant Veiksmų programos pakeitimo ir „nulinę“ (Veiksmų programa nekeičiama) alternatyvas. Pažymėtina, kad atlikus vertinimą prognozuojama, kad Lietuvos Respublikoje rengiamos Veiksmų programos pakeitimas nedarys reikšmingų pasekmių kitų valstybių aplinkai.

Šeštame skyriuje pateikiama informacija apie priemones Veiksmų programos pakeitimo reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti. Konstatuojama, kad Veiksmų programos pakeitimu numatomi bendro pobūdžio finansinių proporcijų perskirstymai, o didelio reikšmingumo neigiamų pasekmių neprognozuojama, todėl priemonių veiksmų programos pakeitimo pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti nenumatoma. Pažymėtina, kad VP pakeitimais numatomų konkrečių projektų atvejais (pvz., „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimas ir platinimas“), turės būti atliekamos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros ir jų metu numatomos atitinkamos pasekmių (poveikio aplinkai) išvengimo, sumažinimo ar kompensavimo priemonės.

Septintame skyriuje pateikiama informacija apie Veiksmų programos pakeitimo alternatyvas. Konstatuojama, kad rengiant VP pakeitimą, alternatyvūs variantai nebuvo svarstomi, todėl SPAV ataskaitoje lyginamos dvi alternatyvos: alternatyva Nr. 1: siūlomas Veiksmų programos 2017 m. gruodžio

14 d. pakeitimų paketas ir „Nulinė“ alternatyva: patvirtinta ir šiuo metu galiojanti Veiksmų programa (be pakeitimų).

Konstatuojama, kad remiantis 5 skyriuje pateiktais vertinimo rezultatais, požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo apsaugos ir (ar) tvaraus naudojimo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 (Veiksmų programos 2017 m. gruodžio 14 d. pakeitimų paketas) įgyvendinimo pasekmės bus labiau neigiamos negu teigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama): nors IT srityje alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės vertinamos kaip neigiamos, prognozuojamas pasekmių reikšmingumas – mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymo apsaugos ir (ar) tvaraus naudojimo tikslais; vandentvarkos srityje abi alternatyvos laikomos lygiavertėmis. VP pakeitimai turės tiek teigiamų tiek ir neigiamų vidutinio reikšmingumo pasekmių, kurias didžiąja dalimi sąlygoja tinklų rekonstrukcijai numatytų lėšų perskirstymas nuotekų tvarkymo paslaugų gerinimui; dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimo ir platinimo, alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės vertinamos kaip labiau neigiamos, negu teigiamos.

Aplinkos oro kokybės apsaugos tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 (Veiksmų programos 2017 m. gruodžio 14 d. pakeitimų paketas) įgyvendinimo pasekmės bus labiau teigiamos negu neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama): nors IT srityje alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės vertinamos kaip neigiamos, prognozuojamas pasekmių reikšmingumas – mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir oro taršos mažinimo tikslais; atsinaujinančiosios energijos srityje teigiamos pasekmės yra didesnio reikšmingumo negu neigiamos. Taip pat paminėtina, kad VP pakeitimai turės teigiamas sinergines pasekmes klimato kaitos, energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriui; prognozuojama, kad geležinkelių ruožų elektrifikavimas turės teigiamas vidutinio reikšmingumo pasekmes oro taršos mažinimo atžvilgiu; didelės apimties projekto „Magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kuršėnai antros gijos statyba (magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kiemėnai pajėgumų didinimas)“ atsisakymas gali turėti mažo reikšmingumo neigiamas pasekmes, tačiau paminėtina, kad projektas bus vis vien vykdomas (finansuojamas EITP lėšomis).

Oro taršos mažinimo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 (Veiksmų programos 2017 m. gruodžio 14 d. pakeitimų paketas) įgyvendinimo pasekmės bus labiau teigiamos negu neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama): nors IT srityje alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės vertinamos kaip neigiamos, prognozuojamas pasekmių reikšmingumas – mažas, kadangi VP įtakojama intervencinių veiksmų sritis tik iš dalies susijusi su aplinkos apsauga ir oro taršos mažinimo tikslais; atsinaujinančiosios energijos srityje teigiamos pasekmės yra didesnio reikšmingumo negu neigiamos. Taip pat paminėtina, kad VP pakeitimai turės teigiamas sinergines pasekmes klimato kaitos, energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo sektoriui; prognozuojama, kad geležinkelių ruožų elektrifikavimas turės teigiamas vidutinio reikšmingumo pasekmes oro taršos mažinimo atžvilgiu; didelės apimties projekto „Magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kuršėnai antros gijos statyba (magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kiemėnai pajėgumų didinimas)“ atsisakymas gali turėti mažo reikšmingumo neigiamas pasekmes, tačiau paminėtina, kad projektas bus vis vien vykdomas (finansuojamas EITP lėšomis).

Atliekų tvarkymo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama), tačiau pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi vienintelė VP keitimo įtakojama intervencinių veiksmų sritis yra informacinės visuomenės skatinimo (tiksliau, IT infrastruktūros plėtros) finansavimo pokyčiai, kurie yra tik iš dalies susiję su aplinkos apsauga ir atliekų tvarkymo tikslais, nors yra tikimybė, kad finansavimas bus sumažintas ir infrastruktūrai, susijusiai su informacijos apie atliekų tvarkymą valdymu.

Biologinės įvairovės, kraštovaizdžio, „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų apsaugos tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau neigiamos negu teigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama). Mažo reikšmingumo teigiamos pasekmės dėl numatomų specialiųjų programos produkto rodiklių siektinų reikšmių padidėjimo neatsveria tikėtinių neigiamų pasekmių dėl finansinės proporcijos mažinimo atitinkamoms intervencinių veiksmų sritims bei

vidutinio reikšmingumo (nors ir vietos masto) neigiamų pasekmių dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimo ir platinimo.

Klimato kaitos ir energetikos bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau teigiamos negu neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama), be to, teigiamų pasekmių reikšmingumas yra didesnis: numatomos mažo reikšmingumo neigiamos alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės, susijusios su informacinės visuomenės skatinimo srities finansavimo sumažėjimu ir netiesiogiai – su vandentiekio tinklų rekonstrukcijos rodiklio sumažinimu; numatomos vidutinio reikšmingumo neigiamos alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės, susijusios su biomasės naudojimo energijos gavyboje skatinimo finansinės proporcijos mažinimu ir su intervencinių veiksmų srities „Ištin veiksminga bendra šilumos ir elektros energijos gamyba ir centralizuotas šilumos tiekimas“ finansinės proporcijos mažinimu; numatomos mažo reikšmingumo teigiamos alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės, susijusios su įmonių, smulkiojo ir vidutinio verslo, prisidedančio prie klimato kaitos tikslų siekio konkurencingumo skatinimu, su perėjimo nuo iškastinio kuro prie atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo geležinkelių transporto sektoriuje skatinimu; numatomos vidutinio reikšmingumo teigiamos alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės, susijusios su į namų ūkius orientuotų atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumų didinimu ir namų ūkių energijos efektyvumo didinimu bei esamų būstų renovacijos finansavimo didinimu, su centralizuotų šilumos tiekimo tinklų modernizavimu, su atsinaujinančių išteklių energijos dalies galutiniame energijos balanse siektinos reikšmės didinimu, su bendros planuojamos sumos klimato kaitos tikslams didinimu, su darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtros, prisidedančios prie klimato kaitos tikslų siekio finansavimo didinimu.

Dirvožemio būklės valdymo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama), tačiau pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi vienintelė VP keitimo įtakojama intervencinių veiksmų sritis yra informacinės visuomenės skatinimo (tiksliau, IT infrastruktūros plėtros) finansavimo pokyčiai, kurie yra tik iš dalies susiję su aplinkos apsauga ir dirvožemio būklės valdymo strateginiais tikslais.

Miškų išteklių valdymo tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama), tačiau pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi vienintelė VP keitimo įtakojama intervencinių veiksmų sritis yra informacinės visuomenės skatinimo (tiksliau, IT infrastruktūros plėtros) finansavimo pokyčiai, kurie yra tik iš dalies susiję su aplinkos apsauga ir miškų išteklių valdymo strateginiais tikslais.

Sveikatos apsaugos tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau teigiamos negu neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama), kadangi didinamas bendras finansavimas sveikatos apsaugai (mažinamas vienai intervencinių veiksmų sričiai, tačiau reikšmingai didinamas kitai sričiai). Atsižvelgiant į finansinės proporcijos pokyčių mastą, VP pakeitimų teigiamų pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip vidutinis.

Kultūros paveldo apsaugos tikslų atžvilgiu alternatyvos Nr. 1 įgyvendinimo pasekmės bus labiau teigiamos negu neigiamos, lyginant su „nuline“ alternatyva (Veiksmų programa nekeičiama): VP pakeitimais didinamos specialiujų programų produkto rodiklių siektinos reikšmės ir finansinė proporcija intervencinių veiksmų sričiai „Viešųjų kultūros ir paveldo vertybių apsauga, plėtojimas ir populiarinimas“, tiesiogiai susijusiai su kultūros paveldo vertybių apsauga. Šios teigiamos pasekmės vertinamos kaip vidutinio reikšmingumo; VP pakeitimais mažinama finansinė proporcija veiksmų sritims iš dalies susijusioms su kultūros paveldo apsauga ir naudojimu (tokioms kaip skaitmeninės bibliotekos, e. turinys, e. turizmas, viešosios turizmo paslaugos, viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas). Šių neigiamų pasekmių reikšmingumas vertinamas kaip mažas, kadangi šios veiksmų sritys tik iš dalies susiję su kultūros paveldo apsauga, valdymu ir visuomenės įtraukimu.

Aštuntame skyriuje nagrinėjamas stebėsenos priemonių poreikis. Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo nauja redakcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467, planų ir programų įgyvendinimo pasekmių aplinkai stebėseną vykdoma valstybinio, savivaldybių ir ūkio subjektų lygmeniu Lietuvos

Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo nustatyta tvarka, kad būtų laiku nustatytos nenumatytos neigiamos pasekmės aplinkai ir imtasi tinkamų veiksmų susidariusiai padėčiai ištaisyti. Kai nenumatytos neigiamos pasekmės aplinkai siejamos su konkrečiu planu ar programos sprendinių įgyvendinimu, stebėseną vykdanči institucija praneša apie jas organizatoriui ir teikia jam būtinus duomenis. Jais remdamasis organizatorius numato veiksmus susidariusiai padėčiai ištaisyti. Kadangi Veiksmų programos pakeitimu numatomi bendro pobūdžio finansinių proporcijų perskirstymai, o didelio reikšmingumo neigiamų pasekmių neprognozuojama, papildomų stebėsenos rodiklių ar priemonių nenumatoma. Pažymėtina, kad VP pakeitimais numatomų konkrečių projektų atvejais (pvz., „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos kanalo gilinimas ir platinimas“), turės būti atliekamos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros ir jų metu numatomos atitinkamos stebėsenos priemonės.

Devintame skyriuje pateikiama ši santrauka, o dešimtame – ataskaitos priedai. Šiame SPAV ataskaitos projekte, kuris teikiamas SPAV subjektams ir skirtas viešajam supažindinimui, pateikiamas 1 priedas – Veiksmų programos pakeitimo projektas (su priskirtais sutartiniais pakeitimų kodais).

10. PRIEDAI

1 priedas. Veiksmų programos pakeitimo projektas (su priskirtais sutartiniais pakeitimų kodais)

Pateikiamas atskiroje byloje.